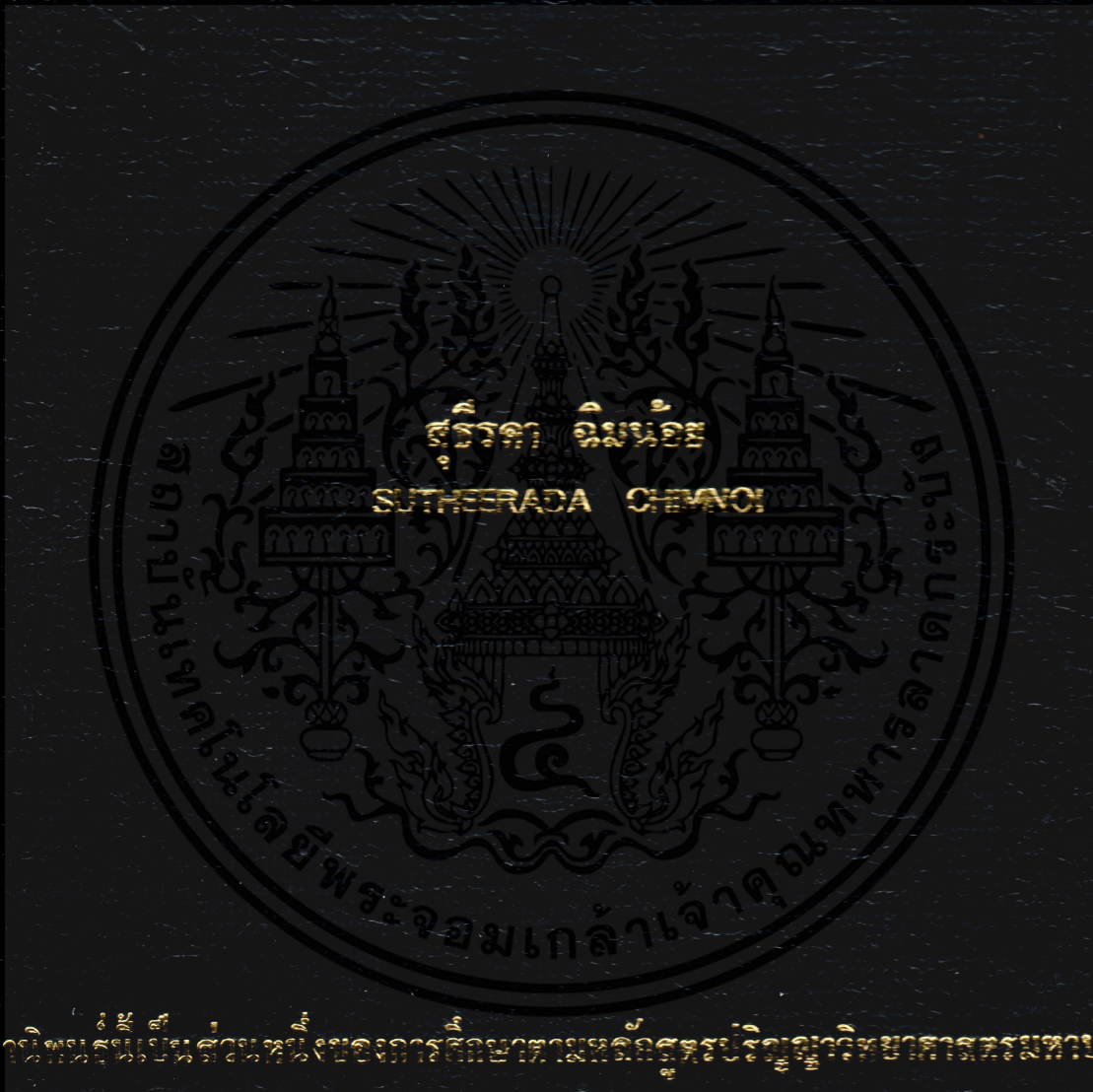

การพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากใบประยงค์

DEVELOPMENT OF BIORATIONAL HERBICIDE
FROM *AGLAIA ODORATA* LOUR. LEAF.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารตีพิมพ์ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชสวน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AG-M-021-014

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากใบประยงค์

DEVELOPMENT OF BIORATIONAL HERBICIDE
FROM *AGLAIA ODORATA* LOUR. LEAF.

T105099

สุธีรดา ฉิมน้อย
SUTHEERADA CHIMNOI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพืชสวน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และเผยแพร่หรือเข้าถึงของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AG-M-021-014

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน **105099**
วัน,เดือน,ปี **16 พ.ย. 2552**

b.....
a.....

**DEVELOPMENT OF BIORATIONAL HERBICIDE
FROM *AGLAIA ODORATA* LOUR. LEAF.**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN HORTICULTURE
FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2009

KMITL-2009-AG-M-021-014

เอกสารนี้เป็น **COPYRIGHT 2009** รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ **FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY** ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากใบประยงค์
นักศึกษา	นางสาวสุธีรดา ฉิมน้อย
รหัสประจำตัว	49065304
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	พืชสวน
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. จำรูญ เล้าสินวัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัตน์ ภูวิวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาประสิทธิภาพของสารธรรมชาติกำจัดวัชพืชจากประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วผี (*Phaseolus lathyroides* L.) และหญ้าข้าวนก (*Echinochloa crusgalli* (L.) Beauv.) โดยใช้น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่าผลิตภัณฑ์ในรูปแบบผงละเอียดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วผีและหญ้าข้าวนกได้อย่างสมบูรณ์ และเมื่อนำผลิตภัณฑ์มาใช้กับวัสดุเพาะประเภททรายประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์ไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่นำสารผลิตภัณฑ์มาใช้กับวัสดุเพาะประเภทขุยมะพร้าว+ ดินพบว่าประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบลดลง เนื่องจากดินมีอนุภาคที่จะดูดซับสารผลิตภัณฑ์ และจุลินทรีย์ในดินก็มีผลในการย่อยสลายสารผลิตภัณฑ์ด้วย และเมื่อนำสารผลิตภัณฑ์ไปใช้ในกระถางพบว่า การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกและถั่วผีอย่างสมบูรณ์ และในส่วนของ การเก็บรักษาสารผลิตภัณฑ์พบว่าประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์คงอยู่ได้ 11 สัปดาห์ ที่อุณหภูมิห้องในสภาพมีแสง ในขณะที่การเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์ด้วยสารสกัดจากประยงค์และการเพิ่มกรดซิตริกและอะซีตริกพบว่า มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ใบประยงค์แห้งที่ปริมาณสารเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	Development of Biorational Herbicide from <i>Aglaiia odorata</i>
Lour.	Leaf.
Student	Miss Sutheerada Chimnoi
Student ID.	49065304
Degree	Master of Science
Program	Horticulture
Year	2009
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Chamroon Laosinwattana
Thesis Co-Advisor	Assoc. Prof. Dr. Wirat Phuwiwat

ABSTRACT

Efficiency of powder formulation of biorational herbicide from *Aglaiia odorata* Lour. (50 % dried leaf) on seed germination and seedling growth of two bioassay plants; wild pea (*Phaseolus lathyroides* L.) and barnyard grass (*Echinochloa crus-galli* (L.) Beauv.) was investigated. Simultaneously, seeds of both plants were sown in distilled water control. The result found that powder formulation at 500 mg/ petridish had completely inhibitory effect on seed germination and seedling growth of wild pea and barnyard grass. The result of efficiency of powder formulation product applied in sand did not change but its efficiency applied in agar plus soil showed decrease in inhibitory effect on seed germination and seedling growth of both bioassay plants. These effects might be absorbed active compound by soil particles and its decomposition by microorganism in soil. In pot bioassay, powder formulation product at the rates 8 and 10 g/pot had completely inhibitory effect on seed germination and seedling growth of wild pea and barnyardgrass. The storage condition on efficiency of powder formulation product showed that can kept for 11 weeks at room temperature in light condition. In addition, using of *A.odorata* Lour. dried leaf mixing with water extract *A.odorata* Lour. dried leaf, citric acid and acetic acid had more efficiency of seed germination inhibition in both bioassay plants than that of *A.odorata* Lour. dried leaf alone at the same rate.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. จำรูญ เล้าสินวัฒนา และ รศ.ดร.วิรัตน์ ภูวิวัฒน์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณกองทุนวิจัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ให้การสนับสนุนการวิจัยนี้ ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในห้องปฏิบัติการพืชสวนทุกคนสำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่มอบให้สุดท้ายต้องขอขอบคุณนายสมศักดิ์และนางพยอม ฉิมน้อย บิดา-มารดาของข้าพเจ้าซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่งผู้ซึ่งให้การสนับสนุนในการศึกษาและกำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

สุธีรดา ฉิมน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มา.....	1
1.2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 อัลลีโลพาตี.....	5
2.2 สารอัลลีโลเคมีคอล.....	6
2.3 สารอัลลีโลเคมีคัลที่มีผลในด้านการควบคุมวัชพืช.....	8
2.4 ประยงค์.....	13
2.5 เมล็ดของวัชพืช.....	14
2.6 สารกำจัดวัชพืช.....	18
2.7 รูปผลิตภัณฑ์สารกำจัดวัชพืช.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
3.1 อุปกรณ์และวิธีดำเนินงาน.....	21
3.2 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	22
3.3 สถานที่ดำเนินงาน.....	29
3.4 ระยะเวลาดำเนินงาน.....	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	30
4.1 การทดลองที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบ ประยงค์ในรูปผงละเอียดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ.....	30
4.2 การทดลองที่ 2 การเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบ ประยงค์ในรูปเม็ดและในรูปผงที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ.....	33
4.3 การทดลองที่ 3 การศึกษากรรมวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์.....	42
4.4 การทดลองที่ 4 การศึกษาการดูดซับ (absorption) ของผลิตภัณฑ์จากผลิต ภัณฑ์กำจัดวัชพืช จากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด.....	60
4.5 การทดลองที่ 5 การศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสารในการ เก็บรักษาสารจากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด.....	80
4.6 การทดลองที่ 6 การศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบ ประยงค์ที่มีผลต่อพืชทดสอบในกระถาง.....	82
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการทดลอง.....	87
บทที่ 6 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ.....	93
6.1 ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	102

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อเปอร์เซ็นต์ ยับยั้งความงอกของถั่วฝักและหญ้าขี้ฉาง.....30
4.2	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของเมล็ดพืชทดสอบ 2 ชนิดที่ เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงเปรียบเทียบกับ การเพาะ ด้วยน้ำกลั่น.....34
4.3	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะใน ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงเปรียบเทียบกับ การเพาะด้วยน้ำกลั่น.....36
4.4	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าขี้ฉาง ที่เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงเปรียบเทียบกับ การเพาะด้วยน้ำกลั่น.....40
4.5	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าขี้ฉาง ที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดเปรียบเทียบกับการเพาะด้วย น้ำกลั่น.....42
4.6	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะ ในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดเปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น.....45
4.7	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าขี้ฉาง ที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดเปรียบเทียบกับการเพาะด้วย น้ำกลั่น.....49
4.8	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าขี้ฉาง ที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มกรดซिटริกและอะซิทริกเปรียบเทียบกับ การเพาะด้วยน้ำกลั่น.....51
4.9	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะ ในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มกรดซิทริกและอะซิทริกเปรียบเทียบกับ การเพาะด้วยน้ำกลั่น.....54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก ที่เพาะในใบประกบค้ำแห่ง โดยการเพิ่มสารสกัด เปรียบเทียบกับการเพาะ ด้วยน้ำกลั่น.....58
4.11	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ที่เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะ เมล็ดชนิดต่าง ๆ.....60
4.12	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะ ในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ด ชนิดต่าง ๆ.....63
4.13	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก ที่เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะ เมล็ดชนิดต่าง ๆ.....67
4.14	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ที่เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น.....69
4.15	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะใน ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น.....72
4.16	ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกที่ เพาะในผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประกบค้ำในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น.....77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	ประสงค์.....13
2.2	การงอกของเมล็ด.....15
2.3	(a) การงอกแบบ Hypogeal Germination (b) การงอกแบบ Epigeal Germination.....17
4.1	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ที่มีผลต่อการยับยั้ง ความงอกถั่วฝัก ที่ปริมาณสารต่างๆ หลังการเพาะ 5 วัน.....31
4.2	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ที่มีผลต่อเปอร์เซ็นต์ ยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากถั่วฝักและหญ้าขี้ฉาง.....32
4.3	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ที่มีผลต่อการยับยั้ง ความงอกหญ้าขี้ฉาง ที่ปริมาณสารต่าง ๆ หลังการเพาะ 5 วัน.....33
4.4	ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของเมล็ดถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....35
4.5	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ดที่มี ผลต่อการยับยั้งความงอกหญ้าขี้ฉาง ที่ปริมาณสารต่าง ๆ หลังการเพาะ 5 วัน.....35
4.6	ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งความเจริญเติบโตของ ถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....37
4.7	ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของเมล็ด หญ้าขี้ฉาง 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....38
4.8	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ดที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกของหญ้าขี้ฉางที่ปริมาณสารต่าง ๆ หลังการ เพาะ 5 วัน.....39
4.9	ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประสงค์ชนิดผงและชนิด เม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งความเจริญเติบโตของ หญ้าขี้ฉาง 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....41

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.10	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสาร ผลิตภัณฑ์ที่มี ต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด 43
4.11	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่มีผลต่อการ ยับยั้งความงอกถั่วฝัก ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะหลังการเพาะ 5 วัน.....44
4.12	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่มีผลต่อการยับ ยั้งความงอกถั่วฝัก ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะหลังการเพาะ 5 วัน 44
4.13	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสาร ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลัง เพาะเมล็ด.....46
4.14	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์และ 2 ปริมาณสาร ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหนุ่ข้าววนก 5 วัน หลังเพาะเมล็ด.....47
4.15	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ ที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกหนุ่ข้าววนก ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังการเพาะ 5 วัน.....48
4.16	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่มีผลต่อการยับ ยั้ง ความงอกหนุ่ข้าววนก ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะหลังการ เพาะ 5 วัน.....48
4.17	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์และ 2 ปริมาณสารผลิต ภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหนุ่ข้าววนก 5 วันหลัง เพาะเมล็ด.....50
4.18	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....52
4.19	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิตริกและ อะซิติกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักหลังการเพาะ 5 วันที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ.....53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ.....53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
4.20	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิดริกและอะซิดริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ.....	53
4.21	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วัน หลังเพาะเมล็ด.....	55
4.22	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหนุ่ยข้าววนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....	56
4.23	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิดริกและอะซิดริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกหนุ่ยข้าววนกหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ.....	57
4.24	แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิดริกและอะซิดริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกหนุ่ยข้าววนกหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 32.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ.....	57
4.25	ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหนุ่ยข้าววนก 5 วัน หลังเพาะเมล็ด.....	59
4.26	ผลการดูซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....	61
4.27	แสดงประสิทธิภาพการดูซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ ต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝัก ที่ปริมาณสาร 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....	62
4.28	แสดงประสิทธิภาพการดูซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ ต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝัก ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....	62
4.29	ผลการดูซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....	64

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.30	ผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังการเพาะเมล็ด.....65
4.31	แสดงประสิทธิภาพการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนก ที่ปริมาณสาร 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....66
4.32	แสดงประสิทธิภาพการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....66
4.33	ผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่าง ๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก 5 วัน หลังการเพาะเมล็ด.....68
4.34	ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....70
4.35	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....70
4.36	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....71
4.37	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....71
4.38	ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....73

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.39	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดถั่วฝัก หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....74
4.40	ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ยับยั้งการงอก ของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....75
4.41	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....75
4.42	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....76
4.43	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....76
4.44	ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ยับยั้ง การเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด.....78
4.45	แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดหญ้าข้าวนก หลังเพาะเมล็ด 5 วัน.....79
4.46	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะที่มีผลต่อการงอกของถั่วฝักหลังจากเก็บรักษาเป็น ระยะเวลา 23 สัปดาห์ที่สภาพต่าง ๆ 5 วันหลังการเพาะเมล็ด.....80
4.47	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักหลังจากเก็บรักษา เป็นระยะเวลา 23 สัปดาห์ที่สภาพต่าง ๆ 5 วันหลังการเพาะเมล็ด.....81
4.48	การที่แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ที่มีผลต่อการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก หลังเพาะเมล็ด 14 วัน.....82

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.49	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก หลังเพาะเมล็ด 28 วัน.....83
4.50	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อความยาวต้นของถั่วฝัก หลังการเพาะเมล็ด 28 วัน.....83
4.51	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อความยาวต้นและความยาวรากของถั่วฝัก หลังเพาะเมล็ด 28 วัน.....84
4.52	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก หลังเพาะเมล็ด 28 วัน.....85
4.53	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อความยาวต้นของหญ้าข้าวนก หลังการเพาะเมล็ด 28 วัน.....85
4.54	แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อความยาวต้นและความยาวรากของหญ้าข้าวนก หลังการเพาะเมล็ด 28 วัน.....86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มา

การป้องกันกำจัดวัชพืชโดยการใช้สารเคมีนั้น เช่นการใช้สารกำจัดวัชพืชที่ถูกใช้ลงไป ทั้งในและนอกพื้นที่เกษตร อาจทำให้เกิดอันตรายต่อสภาพแวดล้อม โดยอาจมีพืชตกค้างในดินและน้ำ ถ้าหากเกษตรกรมีการใช้ที่ไม่ถูกต้องตามคำแนะนำ สารกำจัดวัชพืชบางชนิดมีคุณสมบัติคงทน อยู่ในดินยาวนาน โดยมีการสลายตัวน้อย ส่วนการใช้สารเคมีอาจถูกชะล้างโดยน้ำฝน อาจมีการไหลลงสู่แหล่งน้ำ แม่น้ำ คลอง บึงซึ่งและจะแพร่เข้าสู่ห่วงโซ่อาหารของมนุษย์และเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคในที่สุด จากความตระหนักถึงพิษภัยและอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีในการควบคุมศัตรูพืชชนิดต่าง ๆ นักวิจัยจากนานาประเทศทั่วโลกจึงได้พยายามค้นคว้าและพัฒนาสารธรรมชาติจากพืชและสิ่งมีชีวิต เพื่อนำมาใช้ทดแทนสารเคมีสังเคราะห์ที่เป็นสารกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรที่ใช้กันอยู่ (พรชัย เหลืองอาภาพงศ์. 2540) ดังนั้นการใช้ประโยชน์ของสารธรรมชาติจากพืชในการจัดการกับวัชพืชแบบยั่งยืน (sustainable weed management) จึงเป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน ได้มีการให้คำจำกัดความของปรากฏการณ์อัลลีโลพาตีไว้ว่า ผลที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายจากพืชผู้ให้สู่พืชผู้รับโดยวิถีทางของเคมี ผลกระทบที่เป็นโทษของสารอัลลีโลเคมีคอลสามารถที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมวัชพืชได้ อย่างไรก็ตามโดยมีรายงานผลการวิจัยสารสกัดจากพืชหลากหลายชนิดทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของพืช เช่น ชุ่มเปรี้ยวเขียว และศิริพร ซึ่งสนธิพร (2533) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากผักปอดคนา (*Sphenoclea zeylanica* Gaerth.) อัตราส่วน 10 กรัม ของน้ำหนักสดสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าตีนติด (*Brachiaria reptans* (L.) Gard.&C.E.Hubb.) หญ้านึ่ง (*Cenchrus echinatus* L.) หญ้าร้างนก (*Chloris barbata* Sw.) ผักโขมหนาม (*Amaranthus spinosus* L.) ปอกระเจา (*Corchorus olitorius* L.) บานไม่รู้โรยป่า (*Gomphrena celosioides* Mart.) และไมยราบยักษ์ (*Mimosa pigra* L.) ได้ ต่อมาสุชาดา อยู่ประเสริฐ (2535) ศึกษาผลของสารสกัดจากต้นงาสด (*Sesamum indicum* Linn.) พบว่า สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตทางด้านความสูงของลำต้นและความยาวรากของต้นกล้าถั่วเขียว (*Vigna radiata* L.) ข้าวโพด (*Zea mays*) และงา ได้

ส่วน Chung *et al.* (2001) ได้ศึกษาพบว่าข้าวพันธุ๋ gin, shun, kasawala, mudara, philipeine 2 และ juma 10 มีสาร *p*-hydroxybenzoic acid ซึ่งมีผลยับยั้งการงอกของเมล็ดและน้ำหนักแห้งของต้นกล้าหญ้าข้าวนก ส่วน Chung *et al.* (2002) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากรำข้าวมีผลยับยั้งหญ้าข้าวนก

เมื่อเพิ่มระดับความเข้มข้นของสารสกัดอยู่ที่ระดับความเข้มข้น 10^{-5} – 10^{-3} โมล และพบว่าสาร ferulic acid, *p*-hydroxybenzoic acid, *p*-coumaric acid และ *m*-coumaric acid เป็นสารออกฤทธิ์ที่มีผลต่อการงอกของเมล็ด อัตราการงอก และน้ำหนักแห้ง จากการวิเคราะห์ด้วยวิธี HPLC ในข้าว 3 พันธุ์ คือ jangganbyeo, backmbyeo, labell พบว่าสารสกัดจากรำข้าว jangganbyeo มีส่วนประกอบของ *p*-hydroxybenzoic acid สูง (4.29 มิลลิกรัมต่อกรัม) พบ *m*-coumaric acid ใน labell (0.43 มิลลิกรัมต่อกรัม) และ *p*-hydroxybenzoic acid 0.36 มิลลิกรัมต่อกรัม ใน backmbyeo และในปีเดียวกัน Chon *et al.* (2002) พบว่าเมื่อความเข้มข้นจากสารสกัดใบถั่วอัลฟาฟา พบว่าทำให้ความยาวรากของต้น alfalfa และ หน่uatingานลดลง โดยเฉพาะรากแก้วของ alfalfa จะมีลักษณะสั้นและพองเมื่อใช้สารสกัดจากใบ alfalfa ต่อมา Jefferson and Pennacchio (2003) ศึกษาพบว่าสารสกัดด้วยน้ำและเมทานอลจากใบ chenopod ที่ระดับความเข้มข้น 3.12 และ 6.26 มิลลิกรัม มีผลทำให้เมล็ดกะหล่ำปลี และเมล็ด chenopod ถูกยับยั้งการงอก ในเวลาต่อมา

ในงานวิจัยนี้สนใจในการนำประโยชน์มาแปรรูปให้อยู่ในรูปของสารผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถให้ผลในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบได้ ประยงค์ (*Aglaia odorata* Lour.) เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีผู้นำมาศึกษาผลทางอัลลีโลพาตีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสารกำจัดวัชพืช โดยพืชตระกูล *Aglaia* ประกอบไปด้วย 130 ชนิด ซึ่งโดยส่วนมากจะกระจายอยู่ตามแถบเขตร้อนอินโดนีเซีย ทางใต้ของประเทศจีน และเขตเกาะแปซิฟิก สารประกอบบางชนิดที่ได้จากการสกัดจากประยงค์ (*Aglaia odorata* Lour.) มีคุณสมบัติในด้านเกษตรวิทยา รวมทั้งการต่อต้านไวรัสต่อต้านมะเร็งต่อต้านแบคทีเรียต่อต้านการติดเชื้อการอักเสบ และมีประสิทธิภาพในการเป็นสารออกฤทธิ์กำจัดแมลง ก่อนหน้านี้ได้มีการศึกษาในห้องปฏิบัติการถึงประสิทธิภาพของสารอัลลีโลเคมีคอลของประยงค์จากการสกัดด้วยน้ำ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าพืชชนิดนี้มีประสิทธิภาพทางด้านอัลลีโลพาตีสูง โดยบุตรอด ซาดิยานนท์ และวิรัตน์ ภูวิวัฒน์ (2544) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากใบประยงค์สดและแห้งสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดและการเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าจรจบดอกเหลือง (*Pennisetum setosum* (SW.) L.C. Rich.) และหญ้ารังนกได้ นอกจากนี้ ยังได้ทำการศึกษาผลของสารสกัดด้วยน้ำจากใบประยงค์แห้งสามารถยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของต้นกล้าถั่วผี (*Phaseolus lathyroides* L.) ได้ดีกว่าสารสกัดจากใบประยงค์สด นอกจากนี้ ยิ่งยง เมฆลอย (2548) ได้ศึกษาการใช้ใบประยงค์แห้งในการคลุมผิวหน้าดิน พบว่าสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดกวาดำ (*Brassica campestris* L. ssp. *chinensis* (Lour.) Rupr.) ผักโขม (*Amaranthus viridis*) และหญ้างูข้าววก โดยใช้อัตราของใบประยงค์แห้งที่ 0, 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อ 100 ตารางเซนติเมตร จากผลการทดลองดังกล่าวมีความเป็นไปได้ที่สารสกัดจากส่วนต่าง ๆ ของประยงค์และใบแห้งจะสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดและการเจริญเติบโตของต้นกล้าวัชพืชได้เช่นเดียวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชที่เกษตรกรนิยมใช้อยู่ทั่วไป ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาผลของสารสกัดจากประยงค์และการใช้ใบแห้งให้มากขึ้นเพื่อนำผลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากใบประยงค์เพื่อ

ทดแทนสารเคมีต่อไป ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยสารจากใบประยงค์มีความสมบูรณ์และได้รับการพัฒนาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมวัชพืช จึงทำการวิจัยครั้งนี้โดยศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากประยงค์เพื่อใช้ควบคุมวัชพืชและการประยุกต์ใช้ต่อไป

1.2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชใบประยงค์ที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเก็บรักษาสารจากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์
- 1.2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูดซับ (absorption) ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์โดยวัสดุปลูกชนิดต่างๆที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.2.4 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในการคลุกเคล้าผสมวัสดุปลูกที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.2.5 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยและพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากสารธรรมชาติเพื่อการควบคุมวัชพืชต่อไป

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาฤทธิ์ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์อัตรา 62.5, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ ได้แก่ หญ้าข้าวนกและถั่วฝัก
- 1.3.2 ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ซึ่งได้แก่ แสง อุณหภูมิ และปริมาณสาร ที่มีผลต่อการงอก และการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ ได้แก่ ถั่วฝัก
- 1.3.3 ศึกษาพฤติกรรมการดูดซับ (absorption) ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์โดยวัสดุปลูกชนิดต่างๆที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ ได้แก่ หญ้าข้าวนกและถั่วฝัก
- 1.3.4 ศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในการคลุกเคล้าผสมวัสดุปลูกอัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง ที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ ได้แก่ หญ้าข้าวนก และถั่วฝัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ทราบอัตราที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.4.2 ทราบถึงปัจจัยของการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์
- 1.4.3 ทราบพฤติกรรมการดูดซับ (absorption) ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์โดยวัสดุปลูกชนิดต่างๆที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.4.4 ทราบผลการใช้ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในการคลุมเคล้าผสมวัสดุปลูกที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ
- 1.4.5 เป็นแนวทางในการวิจัยและพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากสารธรรมชาติเพื่อการควบคุมวัชพืชต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สารกำจัดวัชพืชที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินั้นเป็นสารที่สังเคราะห์ขึ้นได้จากสิ่งมีชีวิต หรือ ได้จากการสลายตัวของสารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่พบทั่วไปในสภาพแวดล้อมต่างๆ นักวิทยาศาสตร์ วัชพืชและผู้ที่สนใจเกี่ยวข้องกับสารเคมีเกษตรมีความสนใจสารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากต้องการนำมาใช้เป็นสารกำจัดวัชพืชเพราะมีปัจจัยหลายๆอย่างที่เกี่ยวข้อง สำนักงานป้องกันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาได้อนุมัติให้มีการจดทะเบียนสารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งเรียกว่าสารกำจัดศัตรูพืชที่สร้างขึ้น โดยสิ่งมีชีวิต (biorational pesticide) ให้มีการจดทะเบียนโดยยกเว้นกฎบางข้อ สำนักงานป้องกันสิ่งแวดล้อมแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้คำจำกัดความว่า สารกำจัดศัตรูพืชที่ได้จากสิ่งมีชีวิตนั้นเป็นสารที่ไม่ก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่นำไปสู่ความเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตอื่น เช่น สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช เอนไซม์ ฟีโรโมน (pheromone) เป็นต้น สารที่เป็นพิษกับพืชซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติหลายชนิดมีโครงสร้างทางเคมีแตกต่างจากสารกำจัดวัชพืชที่สังเคราะห์ขึ้น (รังสิต สุวรรณเชตนิคม. 2531) ดังนั้นการศึกษาสารเหล่านี้ก็นำไปสู่การค้นพบสารกำจัดวัชพืชกลุ่มใหม่จุดมุ่งหมายของงานวิจัยในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นไปที่บทบาทของอัลลีโลเคมีคัลซึ่งเป็นสารประกอบจากธรรมชาติ การศึกษาพืชปลูกที่มีฤทธิ์ทางอัลลีโลพาตี กลไกและการทำงาน รวมไปถึงระยะเวลาในการคงอยู่เมื่อปลดปล่อยออกสู่ธรรมชาติ เทคโนโลยีทางชีวภาพอาจจะสร้างพืชปลูกที่มีสารกำจัดวัชพืชในตัวเองได้ด้วยการถ่ายทอดทางพันธุกรรมทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้สารสังเคราะห์อีกต่อไป

2.1 อัลลีโลพาตี (Allelopathy)

อัลลีโลพาตีเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่พืช (รวมทั้งจุลินทรีย์) ได้ทำการผลิตและปลดปล่อยสารชีวเคมีออกสู่สภาพแวดล้อม ซึ่งสารดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของพืช (รวมทั้งจุลินทรีย์) ที่อยู่ในบริเวณนั้น (Rice. 1984) การปลดปล่อยสารอัลลีโลเคมีคอลลนั้นถูกปลดปล่อยออกมาจากส่วนต่างๆ ของพืช โดยสารอัลลีโลเคมีคอลลสามารถเคลื่อนย้ายออกสู่พืชได้ 4 วิธีคือ

1. การระเหย (volatilization) สารอัลลีโลเคมีคอลลส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของน้ำมันหอมระเหยที่พืชอาจปลดปล่อยออกมาทางใบหรือลำต้น เช่น ยูคาลิปตัส ซัลเวีย (*Salvia leucophylla*, *S. melligera* และ *S. apiana*) ปลดปล่อยสารระเหยประเภท terpenoid เช่น monoterpenes, sesquiterpenes, camphor และ cineole

2. การชะล้าง (leaching) สารอัลลีโลพาที่ที่เกิดจากฝน น้ำค้าง หรือหมอก น้ำในอากาศจะเป็นตัวชะล้างสารอัลลีโลเคมีคัลที่ติดอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของพืชลงสู่พื้นดิน เช่น velvet leaf (*Abutilon theophrasti*) ผลิตสารพิษเมื่อได้รับอุณหภูมิสูง โดยมีน้ำเป็นตัวทำลายสารพิษจากต้นพืชจากส่วนที่อยู่เหนือดินหรือส่วนที่อยู่ใต้ดิน การชะล้างสารพิษจากต้น *Datura stramonium* ซึ่งมีผลยับยั้งการเจริญเติบโตของข้าวสาลี (*Triticum aestivum* L.) และถั่วเหลืองเป็นต้น

3. การปลดปล่อยสารพิษออกทางราก (root exudation) น้ำจะเป็นตัวพาสารที่อยู่ภายในรากออกมา แสดงว่าสารส่วนใหญ่ถูกสะสมอยู่ที่ส่วนนี้ เช่น หน่อไม้ฝรั่ง (*Asparagus officinalis*) เป็นพืชที่ปลดปล่อยสารพิษออกทางรากที่ยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชชนิดเดียวกัน (autotoxicity) ที่ปลูกตามมาภายหลัง การปลดปล่อยสารพิษออกทางรากของฝ้าย (*Gossypium hirsutum* L.) ซึ่งยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชปลูกตามมา เช่น ฝ้าย ข้าวฟ่าง เป็นต้น

4. การย่อยสลายด้วยจุลินทรีย์ในดิน (decomposition of residue) ซากพืชที่ตายแล้วจะถูกย่อยสลายด้วยจุลินทรีย์และปลดปล่อยสารต่าง ๆ ซึ่งมีฤทธิ์ทางอัลลีโลพาที่ออกมา (Putnam, 1985)

2.2 สารอัลลีโลเคมีคอล

สารที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพืชที่เป็นสารอัลลีโลเคมีคอลส่วนใหญ่เป็นสารทุติยภูมิ (secondary metabolites) โดยเป็นสารที่มีความแตกต่างกันไปตามชนิดของพืช เช่น อัลคาลอยด์ (alkaloids) ไกลโคไซด์ (glycosides) แทนนิน (tannins) เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีสารเริ่มต้นเป็นกรดอะมิโน (amino acid) อะซิเตต (acetate) เมวาโลเนต (mevalonate) ฯลฯ (รังสิต สุวรรณเขต นิคม, 2527 ; Rizvi abd Rizvi, 1992) โดยมีเอนไซม์ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดของพืชที่เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้กระบวนการชีวสังเคราะห์ (biosynthesis) ต่างกัน และทำให้สารทุติยภูมิแตกต่างกัน การผลิตสารมีหลายรูปแบบในสิ่งแวดล้อม ซึ่งบางครั้งเกี่ยวข้องกับความแปรปรวนของสภาพแวดล้อมทำให้พืชเกิดความเครียด (stress) และผลิตสารอัลลีโลเคมีคัลในปริมาณมากกว่าปกติ ลักษณะเช่นนี้สามารถเกิดขึ้นกับส่วนใดของพืชก็ได้ แต่เมล็ดและใบเป็นส่วนที่มีสารอยู่รวมตัวกันมากที่สุด แหล่งผลิตสารจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอัลลีโลพาที่ในการควบคุมวัชพืช ตัวอย่างเช่น สารอัลลีโลเคมีคัลที่สกัดจากดอก หรือผลจะมีปริมาณน้อยกว่าสกัดจากรากหรือลำต้นของต้นเดียวกัน สำหรับการควบคุม การใช้พืชทั้งต้นคลุมร่วมกับดินอาจทำให้เกิดการกระจายตัวของสารอัลลีโลเคมีคัลไปทั่วพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละส่วนของต้นพืชสร้างสารอัลลีโลเคมีคัลได้ทั้งสิ้น ดังนั้นปริมาณจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับจุดประสงค์ในการใช้เพื่อควบคุมและกำจัดวัชพืชที่ไม่ต้องการ โดยเฉพาะเจาะจง ปริมาณสุทธิและความเข้มข้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคอยตรวจสอบอยู่เสมอ สารอัลลีโลเคมีคัลเข้าสู่ธรรมชาติได้หลายทางด้วยกันในหลาย ๆ ช่วงเวลา และรูปแบบกับช่วงเวลานี้เองจะ

เป็นตัวกำหนดลักษณะของการออกฤทธิ์ ซึ่งโดยทั่วไปสารอัลลีโลเคมีคอลมีผลกระทบต่อการงอกของเมล็ด น้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งของคั้นและราก รวมทั้งความสูงของต้นและพัฒนาการต่างๆของพืช โดยสารอัลลีโลเคมีคอลก่อให้เกิดผลต่อพืชในด้านต่างๆ เช่น 1.ผลของการปิด - เปิดของปากใบ การสังเคราะห์รงควัตถุและการสังเคราะห์แสง (stomatal movement, pigment synthesis and photosynthesis) 2.ผลต่อการงอกของละอองเรณูหรือสปอร์ (germination of pollens or spore) 3. ผลต่อเมมเบรนและความสามารถยอมให้สารผ่าน (membrane and their balance) 4. ผลต่อการหายใจ (respiration) 5. ผลต่อการสังเคราะห์เล็ฮีโมโกลบินและการตรึงไนโตรเจน (leghaemoglobin synthesis and nitrogen fixation) ในพืช 6.ผลต่อเซลล์วิทยาและโครงสร้างของเซลล์พืช (cytology and ultrastructure) การแบ่งเซลล์และการยึดหดตัวของเซลล์ สารที่มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของคั้นกล้ามีกลไกสารออกฤทธิ์โดยไปยับยั้งการแบ่งเซลล์และยึดหดตัวของเซลล์ 7. ผลต่อการดูดซับธาตุอาหาร (mineral uptake) 8. ผลต่อการสังเคราะห์โปรตีน (protein synthesis) 9. ผลต่อฮอร์โมนพืชและสมดุลของฮอร์โมน (phytohormones and their balance) เป็นต้น อย่างไรก็ตามความเป็นพิษและระยะเวลาการสะสมของสารก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการตอบสนองต่อสารอัลลีโลเคมีคอลแตกต่างกันไปในธรรมชาติ และยังขึ้นอยู่กับชนิดของพืชซึ่งพืชแต่ละชนิดจะปลดปล่อยและผลิตสารแตกต่างกัน บางชนิดไม่มีผลต่อพืชหากอยู่ชนิดเดียวแต่การมีสารอื่นมารวมด้วยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาของพืช ซึ่งปรากฏการณ์อัลลีโลพาตีที่เกิดขึ้นในธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นระบบนิเวศเกษตร ท่งหญ้า ในน้ำทะเล หรือในระบบนิเวศน์ป่าไม้ โดยเฉพาะในระบบนิเวศน์เกษตรมีการศึกษาถึงผลทางอัลลีโลพาตีของพืชและวัชพืช เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงระบบการเกษตรและมีการสนับสนุนให้พัฒนาสารอัลลีโลเคมีคอลมาใช้ในการเกษตรเพื่อการจัดการวัชพืชอย่างยั่งยืน

2.3 สารอัลลีโลเคมีคอลที่มีผลในด้านการควบคุมวัชพืช

พืชสามารถผลิตสารอัลลีโลเคมีคอลที่มีผลกระทบต่อพืชอีกชนิดหนึ่งได้มากมายหลายชนิด โดยสารอัลลีโลเคมีคอลบางชนิดที่พืชผลิตขึ้นนั้น อาจส่งผลในด้านการยับยั้งหรือชะลอการเจริญเติบโตของพืชอีกชนิดหนึ่ง หรือพืชที่ปลูกขึ้นมาภายหลังได้ ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัย เอกสารนี้ไม่ว่ากรณีต่อไปนี้ อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Sahid Sugau (1933) รายงานว่าสารสกัดด้วยน้ำของผักกาดรอง (*Lantana camara*) สามารถยับยั้งการงอกของผักกาดขาวปลี พริกและ rape ได้ Putnam and Defrank (1983) รายงานว่าเศษซากของข้าวไรย์ (*Secale cereale* L.) สามารถลดเปอร์เซ็นต์การงอกของ ragweed ได้ 43 เปอร์เซ็นต์ green foxtail ได้ 80 เปอร์เซ็นต์ redroot pigweed ได้ 95 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งการงอกของ purslane (*Portulaca olearacea* L.) ได้ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ส่วน Shilling *et al.* (1985) พบว่า surface mulch ของข้าวไรย์แห้งในพื้นที่ที่ยังไม่มีการไถพรวนจะสามารถลด biomass ของ lambs quarters (*Chenopodium album* L.) ได้ 99 เปอร์เซ็นต์ redroot pigweed ได้ 96 เปอร์เซ็นต์ และลด biomass ของ ragweed ได้ 92 เปอร์เซ็นต์ จากรายงานของ Creamer *et al.* (1996) พบว่า การชะล้างเศษซากของข้าวไรย์จะให้สารอัลลิโลเคมีคัลที่สามารถยับยั้งการงอกของ eastern black nightshade (*Solanum ptycanthum* Dun.) ได้ถึง 98 เปอร์เซ็นต์ ส่วนเศษซากและสารสกัดด้วยน้ำจากข้าวไรย์ที่มี phytotoxic compound 2 ชนิด ได้แก่ 2,4-dihydroxy-1,4(2*H*)-benzoxazin-3-one (DIBOA) และ 2(3*H*)-benzoxalinone (BOA) จะสามารถยับยั้งการเจริญของรากหญ้าข้าวชนิดได้ 50 เปอร์เซ็นต์ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อเพิ่มความเข้มข้นของสารเพิ่มขึ้น Barnes *et al.* (1987) พบว่าสารสกัดของสามเสื่อ (*Chromolaena odorata*) สามารถลดการงอกของเมล็ดผักกาดขาวปลี พริก sinach และ rape ได้ 12, 19, 10 และ 21 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

มีรายงานพบว่าสารสกัดที่ได้จากข้าวฟ่างสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืชของข้าวสาาลีได้ (Cheema and Khaliq. 2000 ; Pramanik *et al.* 2001) พบว่าสารสกัดน้ำจากราก rice straw มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเปอร์เซ็นต์การงอกและการเจริญเติบโตของ chinese milk vetch (*Astragalus sinicus*) Qasem (2001) ได้ศึกษาผลทางอัลลิโลพาธิของ white top (*Cardaria draba* (L.) Cesv.) และ syrian sage (*Salvia syriaca* L.) ซึ่งเป็นวัชพืชร้ายแรงที่พบทั่วไปในพื้นที่เพาะปลูกประเทศจอร์แดนที่มีดอกกะหล่ำปลีพันธุ์ pronzwik แครอท (*Daucus carota* Linn.) พันธุ์ natus แดงกวาพันธุ์ beithalpha Squash พันธุ์ byrouti หอมหัวใหญ่พันธุ์ texas early grana พริกหยวก (*Capsicum annum* L.) พันธุ์ red common และมะเขือเทศพันธุ์ spacial back พบว่าสารที่ชะล้างจากใบและสารที่ปลดปล่อยจากรากของวัชพืชทั้งสองชนิดให้ผลดีในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของต้นกล้ามะเขือเทศและกะหล่ำปลี สารระเหยจากส่วนยอดของ syrian sage ให้ผลยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของต้นกล้ามะเขือเทศ กะหล่ำปลี แครอท และหอมหัวใหญ่ ในขณะที่การใช้ส่วนยอดแห้งของวัชพืชทั้งสองชนิดคลุมผิวดินมีผลยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของต้นกล้าพืช โดยเฉพาะแครอท หอมหัวใหญ่ และมะเขือเทศ ซึ่งจากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า white top และ syrian sage ออกฤทธิ์ทางด้านอัลลิโลพาธิได้ดีกับกะหล่ำปลี หอมหัวใหญ่ และมะเขือเทศ Shiraiishi *et al.* (2002) พบว่าใบแห้งของ *Oxalis triangularis*, *Oxalis articulata* และ *Oxalis corniculata* ที่อัตรา 50 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของผักกาดหอม 96 เปอร์เซ็นต์ และมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของ

ผักกาดหอมได้อย่างสมบูรณ์ และยังพบว่าการย้ายปลูกต้นกล้าผักกาดหอมที่มีความยาวรากประมาณ 2-3 มิลลิเมตร ลงบนวุ้นที่ผสมใบแห้ง trefoil และ red spiderlily มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของผักกาดหอม 69-92 เปอร์เซ็นต์ และ 76-86 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ในขณะที่การทดสอบด้วยวิธี plant box method พบว่ารากของต้น moss pink trefoil และ creeping thyme มีการปลดปล่อยสารออกมายับยั้งความยาวรากของผักกาดหอม 57-89 เปอร์เซ็นต์ 26-69 เปอร์เซ็นต์ และ 33-78 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และ Chon *et al.* (2002) พบว่าการเพิ่มความเข้มข้นของสารสกัดจากใบของถั่วอัลฟีลา (*Medicago sativa* L.) จะสามารถลดความยาวรากของถั่วอัลฟีลาและหญ้าข้าวนกอเมริกาใต้ (*E. crus-galli*, Beauv. var. *oryzicola* Ohwi.)

Kato-Nogochi (2003) ได้ศึกษาผลทางอัลลีโลพาทีของเลมอน บาล์ม (*Melissa officinalis* L.) โดยนำส่วนยอดเลมอน บาล์มที่อายุ 30 วันมาล้างทำความสะอาดและทำให้แห้งด้วยความเย็น (freeze-dry) จากนั้นนำไปบดให้ละเอียดเป็นผง และนำมาผสมกับทราย (quartz sand) ในอัตราส่วน 0, 3, 10, 100 และ 300 มิลลิกรัมต่อทราย 25 กรัม ค่อยการงอกและการเจริญเติบโตของผักโขม (*Amaranthus caudatus* L.) หญ้าตีนนก (*Digitaria sanguinalis* L.) และผักกาดหอม พบว่าเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ด ความยาวต้น และความยาวรากของต้นกล้าพืชทดสอบลดลง ซึ่งการเพิ่มอัตราส่วนของผงเลมอน บาล์มมีผลทำให้การยับยั้งเพิ่มสูงขึ้น Xuan *et al.* (2003) ได้รายงานว่ สารสกัดจากรากของ kava (*Piper methysticum* L.) สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืชที่เป็นอันตรายต่อข้าวเปลือกได้อย่างมาก ซึ่งได้แก่ หญ้าข้าวนก ผักเบ็ด และ knotgrass (*Paspalum distichum* L.) Yu *et al.* (2003) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากแดงกวาคความเข้มข้น 1:100, 1:50, 1:25 และ 1:10 (น้ำหนักแห้งของราก : น้ำกลั่น(control)) มีผลให้ peroxidation เพิ่มขึ้น แต่ที่ระดับความเข้มข้น 100 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่งผลให้อัตราการหายใจของใบลดลง Bruckner *et al.* (2003) ศึกษาพบว่า สารสกัดจากหญ้า ragweed (*Ambrosia artemisiifolia* L.) ที่ระดับความเข้มข้น 10, 50, 100 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีผลต่อการยับยั้งการงอกผักโขม และในปีเดียวกัน Oueslati (2003) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากราก ใบและลำต้นของข้าวสาลีพันธุ์ manel และ ariana มีผลต่อการยับยั้งรากและอัตราการงอกของพืชทดสอบ และพบว่าสารสกัดจากรากเป็นส่วนที่มีฤทธิ์มากที่สุด Hiradate *et al.* (2004) พบว่าสารสกัดด้วยน้ำของผักสลัดแก้วสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดถั่วอัลฟีลาส่วนสารสกัดด้วยเมทานอลจาก hexane fraction ของผักสลัดแก้วสามารถยับยั้งการเจริญของรากถั่วอัลฟีลาได้สูงสุด และเศษซากของใบผักสลัดแก้วในดินที่ 100 กรัมต่อกิโลกรัม จะสามารถยับยั้งน้ำหนักของต้นและรากสดของหญ้าข้าวนกได้ 79 และ 88 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ Xuan *et al.* (2004) พบว่า phytotoxic ของสาบแรังสาบกา (*Ageratum conyzoides* L.) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของผักกาดหัวได้อย่างมาก และยังพบว่าใบของสาบแรังสาบกาในอัตรา 2 ต้นต่อเฮกตาร์ สามารถลดการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกได้วัน (*E. crus-galli* var. *formosensis* Ohwi.) ได้ 70 เปอร์เซ็นต์ Kim *et al.* (2004) พบว่าสารสกัดน้ำจากต้นของข้าว 3 สายพันธุ์คือ tn1, iac 165

และ aus 196 มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวเนกมากกว่าสารสกัดจากรากของข้าวทั้ง 3 สายพันธุ์ โดยพบว่าที่ระดับความเข้มข้น 1 เปอร์เซ็นต์ สารสกัดน้ำจากต้นของข้าวทั้ง 3 สายพันธุ์มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวเนกได้ 6-47 เปอร์เซ็นต์ แต่สารสกัดจากรากยับยั้งได้น้อยกว่า 3 เปอร์เซ็นต์ และความยาวรากของหญ้าข้าวเนกถูกยับยั้ง 98-100 เปอร์เซ็นต์ ที่ระดับความเข้มข้นของสารสกัดจากต้น 4 เปอร์เซ็นต์ แต่สารสกัดจากรากยับยั้งเพียง 91-94 เปอร์เซ็นต์ Djudjevic *et al.* (2004) ศึกษาพบว่าสารสกัดจากหัวของกระเทียม (*Allium sativum* L.) มีผลต่อการยับยั้งการงอกของเมล็ดพืช กะหล่ำ ผักโขม และ ข้าวสาลี และยังพบว่าในบริเวณที่ปลูกกระเทียม มีสาร phenolic acid เป็นส่วนประกอบซึ่งมีผลยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของ

Singh *et al.* (2005) การนำกากของ *Parthenium hysterophous* ไปคลุมดินที่อัตรา 10, 20 และ 40 กรัมต่อดิน 1 กิโลกรัม (1, 2 และ 4 เปอร์เซ็นต์) และทำการให้น้ำ 500 มิลลิลิตร ทิ้งไว้ 16 ชั่วโมง หลังจากนั้นนำมาตัวอย่างละ 250 มิลลิกรัม มาทำการเพาะเมล็ดผักกาดขาวปลี (*Brassica rapa*) ผักกาดฝรั่ง (*Brassica campestris*) และกะหล่ำดอก (*Brassica oleracea*) พบว่า ดินที่มีความเข้มข้นของ *Parthenium hysterophous* 4 เปอร์เซ็นต์ มาสกัดด้วยน้ำ 100 มิลลิลิตร ทิ้งไว้ 16 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้อง นำมารองและเจือจาง 1 และ 2 เปอร์เซ็นต์ และนำมาเพาะเมล็ดตระกูลกะหล่ำ พบว่าการยับยั้งความงอกของเมล็ดพืชทดสอบที่ดีที่สุดเป็นไปตามความเข้มข้นของสารสกัดที่เพิ่มมากขึ้น Xuan *et al.* (2005) พบว่าการทดลองการใช้ใบแห้งบดเป็นผงของ alfalfa และ kava ที่อัตรา 0.64 กรัม (1 ต้นต่อเฮกตาร์) คลุกผสมลงไปในดิน โดยดูช่วงระยะเวลา 1, 3, 5, 8, 10, 15, 20, 25, 30, 40 และ 50 วัน พบว่า kava มีประสิทธิภาพยับยั้งหญ้าข้าวเนกได้อย่างสมบูรณ์ในช่วง 1 วันแรก หลังจากนั้น 10 วัน หญ้าข้าวเนกมีเปอร์เซ็นต์การงอก 20 เปอร์เซ็นต์ 15-20 วัน หญ้าข้าวเนกมีเปอร์เซ็นต์การงอก 70 เปอร์เซ็นต์ หลังจาก 40 วัน พบว่าหญ้าข้าวเนกมีเปอร์เซ็นต์การงอก 100 เปอร์เซ็นต์ ในส่วนของ alfalfa พบว่า หลังจากที่ถูกคลุมดินด้วยใบแห้ง 3-15 วัน หญ้าข้าวเนกมีเปอร์เซ็นต์การงอก 10 เปอร์เซ็นต์ หลังจาก 15-30 วัน หญ้าข้าวเนกมี เปอร์เซ็นต์การงอก 80 เปอร์เซ็นต์ หลังจาก 50 วัน หญ้าข้าวเนกมี เปอร์เซ็นต์ การงอก 100 เปอร์เซ็นต์ โดยพบว่าชนิดของ phenolic acid ของ alfalfa และ kava มีความแตกต่างกันของ electrical conductivity (EC) และ osmotic pressure (OP) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมากกับสารเคมีและสารพิษที่ผสมอยู่ในดิน จนกระทั่งเกิดการสูญสลายซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการยับยั้งความงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ อย่างไรก็ตามไม่ปรากฏว่า pH มีส่วนยับยั้งการงอกของเมล็ดพืชทดสอบ Shiraiishi *et al.* (2005) พบว่าการปลดปล่อยสารอัลลิโลเคมีคอลจากใบแห้งของ *Oxalis articulata*, *Oxalis bowiei*, *Oxalis deppei* และ *Oxalis hirta* มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของกะหล่ำปลีมากกว่าความยาวต้น โดยพบว่ามีประสิทธิภาพในการยับยั้ง 84 เปอร์เซ็นต์ ยกเว้น *Oxalis brasiliensis* ซึ่งมีประสิทธิภาพเพียง 42 เปอร์เซ็นต์ และยังพบว่าการปลดปล่อยสารออกจากรากของ *Oxalis deppei* มีประสิทธิภาพในการ

ยับยั้งความยาวรากของกะหล่ำ 84 เปอร์เซ็นต์ ยกเว้น *Oxalis bowiei* มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ โดยพบว่าทั้งการปลดปล่อยสารออกจากรากและการปลดปล่อยสารจากใบแห้งของ *Oxallis spp.* ไม่มีผลต่อการยับยั้งการงอกของเมล็ดพืชทดสอบ และมีรายงานว่าสารสกัดจากใบทานตะวัน (*H. annuus* L. cv. Suncross-42) สามารถต้านทานวัชพืชได้ถึง 5 ชนิด ได้แก่ *Chenopodium album* L., *Coronopsis didymus* (L.) Sm., *Medicago polymorpha* L., *Rumex dentatus* L., *Phalaris minor* Retz. (Anjun and Bajwa. 2005) สารสกัดด้วยน้ำของผักสลัดแก้วสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดถั่วอัลฟัลฟาส่วนสารสกัดด้วยเมทานอลจาก hexane fraction ของผักสลัดแก้วสามารถยับยั้งการเจริญของรากถั่วอัลฟัลฟาได้สูงสุด และเศษซากของใบผักสลัดแก้วในดินที่ 100 กรัมต่อกิโลกรัม จะสามารถยับยั้งน้ำหนักของต้นและรากสดของหญ้าข้าวนกได้ 79 และ 88 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Chon et al. 2005)

Tet-vun and Ismail (2006) พบว่า ดินที่คลุมผสมด้วย *Dicranopteris linearis* มีประสิทธิภาพในการยับยั้งของการงอกวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยวดีกว่าวัชพืชใบเลี้ยงคู่ โดยพบว่า *Dicranopteris linearis* ยับยั้งการงอกของผักเป็ดแมว (*Crassocephalum crepidoides*) ได้มากที่สุด 91.28 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งความงอกของหญ้าปากควาย (*Dactyloctenium aegyptium*) ได้น้อยที่สุดคือ 23.62 เปอร์เซ็นต์ และยังพบว่าการแสดงออกของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และใบเลี้ยงเดี่ยวมีความแตกต่างกันคือ ใบของวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยวมีสีค่อนข้างเขียว และใบแก่มีสีน้ำตาล แต่ใบของวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว 2 ชนิด หญ้าหยา (*Asystasia gangetica*) และ ดอกม่วงไพลิน (*Melastoma malabathricum*) พบว่ามีสีค่อนข้างเหลืองและแดง และจะมีใบแก่เร็วกว่าวัชพืชใบเลี้ยงคู่ Iqbal et al. (2006) พบว่า *Lycorsis radiate* ที่อัตราของใบแห้ง 4 กรัมต่อดิน 700 กรัม มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความงอกของผักกาดหอมและ alfalfa ได้ 50 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งเปอร์เซ็นต์ความงอกของ timothy และ chinese cabbage ได้ 52 เปอร์เซ็นต์ และ 62 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และยังพบว่าที่อัตราของ *Lycorsis radiate* 4 กรัมต่อดิน 700 กรัม มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากของ alfalfa ได้ 25 เปอร์เซ็นต์ ยับยั้งรากและต้นของ timothy ได้ 37 เปอร์เซ็นต์ และ 52 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และยับยั้งความยาวรากของผักกาดและผักกาดขาวปลี ได้ 48 เปอร์เซ็นต์ และ 44 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และยับยั้งความยาวต้นของพืชทั้ง 2 ชนิดได้ 40 เปอร์เซ็นต์ Ma et al. (2006) พบว่าข้าวสายพันธุ์ K21 และ kouketsumochi มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกเมื่อปลูกพร้อมกัน โดยพบว่ายับยั้งน้ำหนักแห้งของหญ้าข้าวนก 30.2 และ 13 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ Mao et al. (2006) ศึกษาพบว่าสารสกัดหยาบจากรากของปักคี (*Astragalus mongolicus*) สามารถยับยั้งการงอกของข้าวสาลีได้และเมื่อนำไปผสมในดินพบว่ามีผลยับยั้งการงอกของเมล็ดปริมาณในโตรเจนในดินและการเจริญเติบโตของแบคทีเรียทั่วไปในดินลดลง แต่ส่งผลให้มีการถ่ายเทไนโตรเจนในดินเพิ่มสูงขึ้น Schabes and Sigstad (2007) ศึกษาพบว่า cnicin ที่ได้จากคอนฟลาวเวอร์ มีผลต่อการงอกของเมล็ดถั่วเหลือง (*Glycine max* (L.) Merr., CV. A7636 PG.) ผักกาดหัว

(*Raphanus sativus* L., CV.Sparkler) โดยพบว่าเมื่อมีการดูดซับน้ำและธาตุอาหารในขณะที่เมล็ดกำลังเจริญเติบโตทำให้การเจริญเติบโตถูกยับยั้ง Hao *et al.* (2007) ศึกษาพบว่าการงอกของเมล็ดแตงโม (*Citrullus vulgaris*) และกะหล่ำปลีนั้นถูกยับยั้งอย่างสมบูรณ์โดยสารสกัดจากรากแตงโมและความสามารถในการยับยั้งจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อความเข้มข้นเพิ่มสูงขึ้น การสกัดสารจากรากจะมีฤทธิ์อยู่จนกระทั่งนำพืชทดสอบปลูกลงดินแล้ว 41-50 วันและผลการทดสอบที่แสดงออกมานี้แสดงให้เห็นว่าสารสกัดจากรากแตงโมมีบทบาทสำคัญที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ soil sickness.

Lee *et al.* (2008) พบว่าการปลดปล่อยสารออกจากรากต้นข้าว 3 สายพันธุ์ คือ kouketsumochi, K21, dongjinbyeo มีผลต่อเปอร์เซ็นต์ การเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก โดยพบว่าหลังจากคัดเลือกรากของต้นข้าวทั้ง 3 สายพันธุ์ที่ทำกรปลูกไว้แล้ว 19 วัน และนำมาสกัดสารที่ความเข้มข้น 0.5 เปอร์เซ็นต์ พบว่า K21 และ kouketsumochi มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกได้ 7.2 และ 15.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ และที่ความเข้มข้น 1 เปอร์เซ็นต์ K21 และ kouketsumochi มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกได้ 35.2 และ 23.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ โดยพบว่า dongjinbyeo มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเพียง 7 เปอร์เซ็นต์ และที่ระดับความเข้มข้น 2 เปอร์เซ็นต์ kouketsumochi มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้น 42.6 เปอร์เซ็นต์ รองลงคือ K21 38.5 เปอร์เซ็นต์ และ dongjinbyeo 19.5 เปอร์เซ็นต์ Kobayashi *et al.* (2008) พบว่าประสิทธิภาพของราก itchgrass ที่บดเป็นผงเมื่อนำไปคลุกดินพบว่าในช่วงแรกมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของผักกาดหอมมากกว่าความยาวต้น โดยความยาวรากของผักกาดหอมจะลดลงตามอัตราของ itchgrass ที่คลุกผสมลงดิน ซึ่งจากผลการทดลองชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่สารของราก itchgrass ที่ถูกบดเป็นผงแล้วได้มีการปลดปล่อยสารทั้งทางตรงและ/หรือทางอ้อม หลังจากนำไปคลุกผสมดินแล้ว ซึ่งมีการแสดงผลเช่นเดียวกับ mexican sunflower และยังพบว่าการนำดินที่คลุกผสมด้วย itchgrass แล้วนำไปสกัดด้วยน้ำ แล้วกรองเอาแต่น้ำออกมา และนำไปใช้เพาะเมล็ดผักกาดหอม โดยเฉพาะในทรายพบว่า มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับการนำไปคลุกดิน โดยยับยั้งความยาวรากดีกว่าความยาวต้น และยังพบว่าการนำเมล็ดผักกาดหอมลงปลูกหลังจากนำผงของราก itchgrass ผสมคลุกกลงไปในดินทันที ความเป็นพิษของสารที่ออกมาจะมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากสูงที่สุด และประสิทธิภาพของสารก็จะลดลงไปตามระยะเวลา และลดต่ำลงเพราะถูกย่อยสลายด้วยจุลินทรีย์ในดิน

2.4 ประยงค์ (Chinese Rice Flower)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณี **ชื่อวิทยาศาสตร์ :** *Aglaia odorata* Lour. หา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงศ์ : Meliaceae

ชื่ออื่น : ขะยง ขะยม พะยงค์ ยม (ภาคเหนือ) ประยงค์ใบใหญ่ (ภาคกลาง) หอมไกล (ภาคใต้)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ประยงค์เป็นไม้พุ่ม แตกกิ่งก้านสาขามาก กิ่งหอมและเหนียว ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกเรียงสลับ มีใบย่อย 5 ใบ รูปไข่หรือรูปไข่กลับสีเขียวเป็นมัน ยาว 2-2.5 เซนติเมตร กว้างประมาณ 1.5 เซนติเมตร ทรงต้นและใบคล้ายต้นแก้วมาก แต่ใบประยงค์มักจะมันกว่าและขอบเรียบ ส่วนใบแก้วขอบอาจจะหยักโค้งเล็กน้อย ช่อดอกโปร่ง ออกตามซอกใบและต้น ช่อยาว 6-8 ซม. ช่อแยกสาขาดอกกลมเล็ก ขนาด 1.5-2 มิลลิเมตร สีเหลือง คล้ายไข่ปลา กลีบดอกมี 5 กลีบ โคนจรดกันเป็นทรงกลม กลิ่นหอมเย็นและโชยไปไกล (เต็ม สมิตินันท์. 2533) (ภาพที่ 2.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **ภาพที่ 2.1** ประยงค์ เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ : ดอก มีรสเผื่อนขมนเล็กน้อย ช่วยเร่งการคลอโร แก้อาการวิงเวียนศีรษะทำให้หูตาสว่าง ลดอาการอึดอัด แน่นหน้าอก แก้อาการเมาค้าง ฟอกปอด ขับร้อน แก้กระหายทำให้จิตใจปลอดโปร่ง

ใบและก้าน มีรสเผื่อน ช่วยเจริญอาหาร แก้แผลฟกช้ำ แผลฝีหนองรักษาแกมโรค ทำให้อาเจียน ถอนพิษเบื่อเมา ใช้ในสตรีที่มีประจำเดือนมากผิดปกติ (สมสุข มัจฉาชีพ. 2542)

ราก มีรสเย็นเผื่อน รับประทานเป็นยาทำให้อาเจียน ถอนพิษยาเบื่อ ยาเมา แก้เลือด แก้กำเดา ช่วยให้เจริญอาหาร แก้ผอมแห้ง แก้อาเจียนเป็นโลหิต แก้ไข (นิจศิริ เรื่องรังษี และรัชชัย มังคละคุปต์. 2547)

2.5 เมล็ดของวัชพืช

วัชพืชทั้งประเภทฤดูเดียว (annual weed) หรือวัชพืชข้ามปี (perennial weed) ที่มีการขยายพันธุ์โดยใช้เพศ (sexual reproduction) จะมีการออกดอกผลิตเมล็ดขึ้นนั้นก็คือ ส่วนที่ได้รับ การผสมของเกสรตัวผู้ และมีการพัฒนามาเป็นเมล็ด เพื่อใช้ในการขยายพันธุ์ต่อไป เมล็ดของวัชพืช มีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นตัวทำให้การขยายพันธุ์ และแพร่พันธุ์ของวัชพืชเป็นไปได้ด้วยดี และไกล

โครงสร้างของเมล็ดวัชพืช

โครงสร้าง หรือส่วนประกอบของเมล็ดวัชพืชมี 4 ส่วนดังนี้

- เปลือก (seed coat)
- ใบเลี้ยง (cotyledon)
- ต้นอ่อน (embryo)
- ส่วนที่สะสมอาหาร (endosperm) (สัมพันธ์ คัมภีรานนท์. 2526)

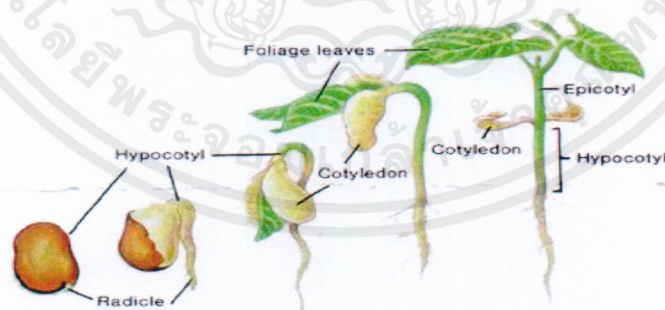
โครงสร้าง หรือส่วนประกอบของเมล็ดวัชพืชประเภทใบเลี้ยงคู่ (dicotyledonous weed) จะมีใบเลี้ยง (cotyledon) 2 ใบ เปลือกหุ้มเมล็ด (seed coat หรือ testa) นั้น จะอยู่ชั้นนอกสุด ทำหน้าที่ป้องกันสำหรับเมล็ดเช่น สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม หรือการถูกทำลายโดยจุลินทรีย์ในดิน (soil microorganism) หรือเมื่อถูกสัตว์ เช่น นก หรือ วัว ควาย กินเข้าไปเปลือกหุ้มเมล็ดก็จะทำหน้าที่ป้องกันน้ำย่อยในกระเพาะของสัตว์ต่างๆเหล่านั้น สำหรับต้นอ่อน (embryo) ของวัชพืชใบเลี้ยงคู่ เมื่อเมล็ดมีการงอกจะประกอบด้วย hypocotyls, radical และ plumule ส่วนชั้นที่ทำหน้าที่สะสมอาหาร หรือที่เรียกว่า endosperm นั้น จัดได้ว่ามีความสำคัญไม่น้อย ซึ่งมีอยู่ในอัตราส่วนค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับส่วนประกอบอื่นๆของเมล็ด หน้าที่ของ endosperm จะเป็นส่วนตัวช่วยให้ธาตุอาหารแก่ต้นอ่อน ในกระบวนการแรก ๆ ของการงอก (germination)

เมล็ดพืชประเภทพืชใบเลี้ยงเดี่ยว (monocotyledonous weed) หรือตระกูลหญ้า (grass) จะมีใบเลี้ยงเพียงใบเดียวซึ่งเกิดที่บริเวณส่วนปลายของต้นอ่อน (embryo) ซึ่งต้นอ่อนในเมล็ดนั้น เมื่อมีการงอกจะประกอบด้วยรากอ่อน (radical) และยอดอ่อน (plumule) ซึ่งจะแตกต่างจากพืชใบเลี้ยงคู่ โดยที่พืชใบเลี้ยงเดี่ยวนี้อาจไม่มีปรากฏให้เห็นส่วนของ hypocotyls ส่วนรากอ่อนของพืชใบเลี้ยงเดี่ยวจะถูกพัฒนาเป็นรากที่เรียกว่า primary root ซึ่งเป็นรากชุดแรกที่เกิดจากเมล็ด ส่วนยอดอ่อน จะพัฒนาไปเป็นต้น (shoot) ลักษณะสำคัญอีกอย่างในเมล็ดก็คือ ส่วนของรากอ่อนนี้จะถูกห่อหุ้มด้วยส่วนของ coleorhiza โดยที่ส่วนของยอดอ่อนจะถูกล้อมรอบด้วยส่วนของ coleoptile สำหรับชั้นของส่วนที่ทำหน้าที่สะสมอาหาร (endosperm) จะมีองค์ประกอบทางเคมี คือมี โปรตีน (protein) และแป้ง (starch) ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้จะเป็อาหารหลักของเมล็ดเพื่อใช้ในการงอก

อย่างไรก็ตามส่วนของ endosperm นั้นจัดได้ว่าเป็นส่วนประกอบที่มีอัตราส่วนมากกว่าส่วนประกอบอื่น ๆ ในเมล็ด เนื้อเยื่อของ endosperm จะไม่มีชีวิต ยกเว้นในส่วนของเซลล์ชั้นนอกสุดของ endosperm ที่เรียกว่า aleurone layer เท่านั้น (พรชัย เหลืองอาภาพงศ. 2540)

การงอกของเมล็ด

การดูดน้ำ เมล็ดที่แห้งสามารถดูดน้ำได้มาก ทั้งนี้เกิดกับกรรมของเมล็ดที่ไม่ได้พักตัว เมล็ดที่พักรวมอาจจะดูดน้ำได้ แต่ปริมาณไม่มาก การดูดน้ำทำให้น้ำหนักสดเพิ่มขึ้น ระยะเวลาที่เมล็ดดูดน้ำจะใช้เวลาด่าง ๆ กัน ตั้งแต่ 6 ชั่วโมงจนถึงหลาย ๆ วัน กระบวนการดูดน้ำเป็นกระบวนการทางฟิสิกส์มากกว่าที่จะเป็นกระบวนการทางเมตาโบลิซึม (metabolism) และมี Q_{10} ต่ำเพียง 1.5-1.8 เท่านั้น ตามปกติเมล็ดจะดูดน้ำประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักแห้ง (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 การงอกของเมล็ด ที่มา : วันชัย จันทรประเสริฐ. 2538.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การสร้างระบบออนไลน์และการขายใจ การขายใจของเมล็ดจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในไม่ว่ากรณีใดก็ตาม อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ใช้เมล็ดถั่ว (pea) อัตราการหายใจจะเพิ่มขึ้นภายใน 2-4 ชั่วโมงหลังจากแช่น้ำ หลังจากนั้นอัตราการหายใจจะคงที่อยู่หลายชั่วโมง เมื่อ radicle แทงออกมา การหายใจจะเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งให้เห็นว่าการ

หายใจเพิ่มขึ้นในครั้งที่สองเกิดจากการที่เปลือกหุ้มเมล็ดแตกออกทำให้การแลกเปลี่ยนก๊าซเกิดได้ดีขึ้น แต่ในกรณีของเมล็ดข้าวบาร์เลย์ และข้าวสาลี อัตราการหายใจจะเพิ่มขึ้นตลอดเวลาที่เมล็ดงอก เอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับวงจรเครบส์จะเพิ่มกิจกรรมขึ้นเพราะมีการหายใจแบบใช้ออกซิเจนเกิดขึ้นในไมโทคอนเดรีย ในเมล็ดที่แห้งนั้นกระบวนการสร้าง ATP จาก oxidative phosphorylation จะไม่เกิดขึ้นซึ่งกิจกรรมการสร้าง ATP จะเกิดขึ้นเมื่อเมล็ดเริ่มงอก

แม้ว่าในเมล็ดแห้งจะมีเอนไซม์ปรากฏอยู่หลายชนิด แต่ก็ยังมีเอนไซม์อีกหลายชนิดซึ่งไม่ปรากฏอยู่ในเมล็ด หรือปรากฏอยู่ในรูปที่ไม่สามารถมีกิจกรรมได้ กิจกรรมของเอนไซม์เหล่านี้จะเกิดขึ้นเมื่อเมล็ดงอกเท่านั้น เอนไซม์พวกนี้คือ อะไมเลส (amylase) ลิเพส (lipase) และ โปรตีเอส (protease) เป็นต้น ซึ่งใช้ในการย่อยสลายอาหารสำรองในเมล็ด เป็นที่แน่ชัดแล้วว่าเอนไซม์ดังกล่าวสังเคราะห์ขึ้นมาระหว่างการงอกของเมล็ด ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนคือกรณีของเอนไซม์แอลฟา อะไมเลส (α-amylase) ซึ่งสร้างโดยเซลล์ในชั้นของ อะลีโรน (aleurone layer) ทำหน้าที่ย่อยสลายแป้งในแหล่งอาหารสำรอง ตามปกติการที่เมล็ดจะสร้างแอลฟาอะไมเลสได้เมล็ดจะต้องมีส่วนของคัพภะอยู่ด้วย หรือถ้าไม่มีคัพภะก็จะต้องเติมจิบเบอเรลลินให้กับเมล็ด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าคัพภะเป็นส่วนที่สร้างจิบเบอเรลลินเพื่อกระตุ้นให้เซลล์อะลีโรนสังเคราะห์แอลฟา อะไมเลส การสังเคราะห์แอลฟาอะไมเลสจะถูกทำให้หยุดชะงักโดยแอคติโนมัยซิน ดี (actinomycin D) และคลอแรมฟินิโคล (chloramphenicol) ส่วน เบตาอะไมเลส (β-amylase) จะอยู่ในรูปที่ไม่สามารถเกิดกิจกรรมได้ในเมล็ดแห้ง

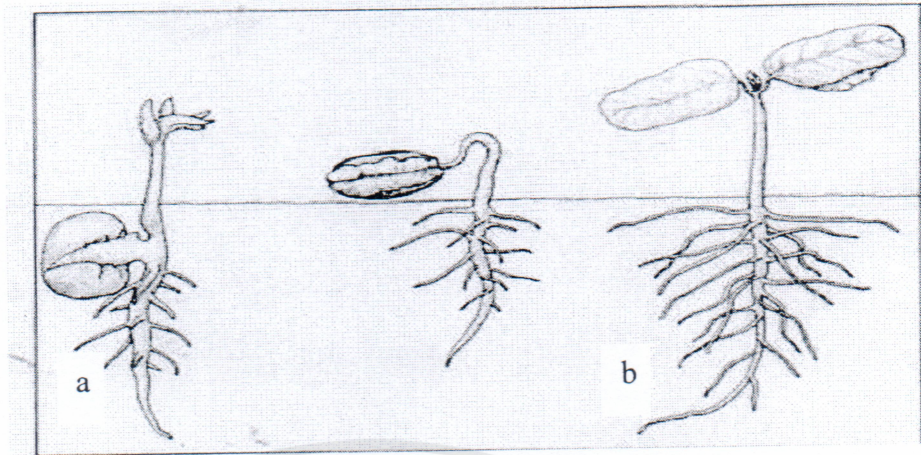
ในขณะที่เมล็ดงอกนั้นพบว่าจะมีการสังเคราะห์ RNA เพิ่มขึ้น และมีการเพิ่มปริมาณไรโบโซมมากขึ้น ส่วน mRNA นั้นพบอยู่ในเมล็ดแห้ง ในสภาพที่ไม่สามารถสังเคราะห์โปรตีนได้ mRNA จะทำหน้าที่ได้เมื่อเมล็ดคุดน้ำ

การเจริญและการงอกของ radicle การงอกของส่วนที่เรียกว่า radicle ของต้นอ่อนจัดเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่าเมล็ดงอกแล้ว การขยายตัวของ radicle ออกมาจากเมล็ดเกิดจากการขยายตัวของเซลล์มากกว่าที่จะเกิดจากการแบ่งเซลล์ (วันชัย จันทร์ประเสริฐ, 2538)

การเจริญของต้นอ่อน ลักษณะของยอดต้นอ่อนที่งอกขึ้นมาแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. hypogeal germination คือการงอกชนิดที่ส่วนที่อยู่ใต้ใบเลี้ยงไม่ยืดตัว หลังจากต้นอ่อนเจริญขึ้นไปแล้วเมล็ดยังคงอยู่ที่ระดับเดิม เช่น การงอกของเมล็ดข้าวโพด เมล็ดข้าว เมล็ดถั่ว (pea) และเมล็ดมะเขือเทศ เป็นต้น(ภาพที่ 2.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 (a) การงอกแบบ hypogeal germination (b) การงอกแบบ epigeal germination

ที่มา : เทียมใจ คมกฤษ. 2542

2. epigeal germination คือการงอกชนิดที่ส่วนใต้ใบเลี้ยงยึดตัวทำให้เมล็ดอยู่ในระดับสูงกว่าเดิม เช่น ถั่ว มะขาม การงอกของเมล็ดชนิดนี้มักจะทำให้เกิดส่วนที่โค้งงอเป็นตะขอ (hook) ของส่วนใต้ใบเลี้ยง สาเหตุที่เกิดการโค้งงอเกิดมาจากเนื้อเยื่อบริเวณนั้นมีฮอร์โมน เอทิลีน สะสมอยู่ ส่วนนี้จะยึดตรงเมื่อได้รับแสงสว่าง เพราะแสงทำให้เนื้อเยื่อบริเวณนี้ไม่ไวต่อการตอบสนองเอทิลีน และการสังเคราะห์เอทิลีนจะลดลงด้วยจากช่วงระยะที่ radicle งอกออกจากเมล็ด จนกระทั่งยอดอ่อนโผล่ขึ้นเหนือดิน ลำต้นจะเปลี่ยนแปลงไปในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจะช่วยให้ต้นอ่อนโผล่เหนือดินขึ้นในพืชตระกูลถั่ว การเปลี่ยนแปลงคือ การปิดส่วนยอดของต้นอ่อนไว้ให้อยู่ในปลอกรูปทรงกระบอกซึ่งเรียกว่า coleoptile การยึดตัวของลำต้นจะเกิดในส่วนที่อยู่ระหว่างเมล็ดและ coleoptile ซึ่งเรียกว่า mesocotyl ส่วนพืชใบเลี้ยงคู่อาจจะมีการอัดตัวกันของเซลล์บริเวณยอดทำให้เกิดการโค้งงอและใบจะไม่คลี่ขยายออก เมื่อดินอ่อนโผล่ขึ้นเหนือดิน บริเวณที่โค้งงอจะคลายออกและใบเริ่มคลี่ขยาย ใบเลี้ยงของพืชบางชนิดอาจจะโผล่ขึ้นมาเหนือดินด้วย เช่น กรณีของถั่ว (bean) บางชนิดใบเลี้ยงจะอยู่ใต้ดิน เช่น ถั่ว (ภาพที่ 2.3) (เทียมใจ คมกฤษ. 2542)

2.6 สารกำจัดวัชพืช

สารกำจัดวัชพืช (herbicides) หมายถึง สารเคมีชนิดใด ๆ ก็ตามที่นำมาใช้เพื่อฆ่าทำลายหรือยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืช ไม่ว่าจะเป็นในขณะที่วัชพืชงอกขึ้นมาแล้ว หรือยังเป็นเมล็ดอยู่ตลอดจนขึ้นส่วนต่าง ๆ ของวัชพืชที่ขยายพันธุ์ได้ทั้งที่อยู่ในดินหรืออยู่บนดิน ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ การจำแนกสารป้องกันกำจัดวัชพืช

สารกำจัดวัชพืช สามารถแบ่งตามลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันได้ 3 ลักษณะคือ

1. สารที่ใช้แบบหลังงอก (post-emergence herbicides) หรือสารที่ใช้ทางใบ (foliar applied herbicides) หมายถึงสารที่ใช้ฉีดพ่นเมื่อวัชพืชงอกขึ้นมาแล้วหรือใช้ฉีดพ่นไปที่ใบวัชพืช สารเหล่านี้จะเข้าสู่ต้นพืชได้ทั้งทางใบ และส่วนอื่นๆ เช่นยอดอ่อน หรือกิ่งอ่อน ที่อยู่เหนือดิน แต่ในทางปฏิบัติสารส่วนใหญ่จะไม่เข้าสู่ราก หรือยอดอ่อนของต้นกล้าวัชพืชที่อยู่ใต้ดิน ทั้งนี้เพราะสารจะถูกดูดซับไว้กับเมล็ดดินหรือสารอาจเคลื่อนย้ายลงไปในดินระดับลึกอย่างรวดเร็ว รากหรือต้นกล้าวัชพืชจึงไม่สามารถดูดเอาสารไว้ได้ อย่างไรก็ตามสารบางกลุ่มที่ใช้ทางใบแต่มีผลทางดิน เช่น สารที่อยู่ในกลุ่มเป็นฮอร์โมนพืช ซึ่งจะถูกระงับลงไปในดินจนเป็นพืชต่อพืชขึ้นดินที่มีรากลึกได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องระมัดระวังเมื่อใช้สารกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้สารที่ใช้ทางใบบางกลุ่มจะมีผลทางดินเมื่อใช้ในอัตราที่สูงก็จะควบคุมการงอกของเมล็ดวัชพืชได้ และเป็นพืชต่อพืชปลูกวงศ์หญ้าด้วย

2. สารที่ใช้แบบก่อนงอกและหลังงอก (pre and post-emergence herbicide) หรือสารที่ใช้ได้ทั้งทางใบและทางดิน (foliar and soil applied herbicides) สารเหล่านี้เมื่อลงสู่ดินจะไม่ถูกดูดซับไว้กับเมล็ดดินทั้งหมด และจะไม่ถูกระงับลงสู่ชั้นดินอย่างรวดเร็ว สารจึงซึมเข้าสู่รากหรือเมล็ดวัชพืชได้ขณะเดียวกันเมื่อใช้ทางใบสารเหล่านี้สามารถซึมสู่ภายในใบพืชได้ ดังนั้นจึงจำแนกสารกลุ่มนี้ไว้ว่าเป็นสารที่ใช้ได้ทั้งทางใบและทางดิน

3. สารที่ใช้แบบก่อนงอก (preemergence herbicides) หรือสารที่ใช้ทางดิน (soil applied herbicide) หมายถึงสารที่ใช้ฉีดพ่นไปที่ผิวดินก่อนที่เมล็ดพืชปลูกและวัชพืชจะงอกหรือในบางกรณีอาจใช้ในขณะที่ยังไม่ปลูกแล้ว แต่วัชพืชยังไม่งอก สารเหล่านี้จะเข้าสู่ต้นพืชทางรากหรือยอดอ่อนที่กำลังงอก แต่สารไม่สามารถเข้าสู่ต้นพืชทางใบ และจำแนกได้เป็นกลุ่มต่างๆ ตามกลไกการทำลายของพืช และโครงสร้างทางเคมี แม้ว่าสารบางชนิดจะแนะนำให้ทางดิน แต่เมื่อนำไปฉีดพ่นทางใบ อาจจะมีผลกระทบต่อวัชพืชหรือพืชปลูกเพียงเล็กน้อย เช่น ใบเหลือง หรือไหม้แต่ไม่ตาย (รังสิต สุวรรณเขตนิกม. 2547)

2.7 รูปผลิตภัณฑ์สารกำจัดวัชพืช

รูปผลิตภัณฑ์ของสารกำจัดวัชพืชหมายถึง สารกำจัดวัชพืชที่ได้รับการปรุงแต่งให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งานการเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสารกำจัดวัชพืช และยังลดอันตรายของสารกำจัดวัชพืชอีกด้วย สารกำจัดวัชพืชจะทำลายวัชพืชได้หรือไม่นั้นจะต้องเข้าสู่ภายในต้นพืช โดยผ่านชั้นของผิวใบภายนอกจนถึงไซโทพลาซึมของเซลล์ ในทางปฏิบัตินั้นไม่ได้ใช้สารกำจัดวัชพืชในรูปสารบริสุทธิ์ ดังนั้น สารกำจัดวัชพืชจึงอยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายดังนี้

1. ใช้ง่าย สะดวก

2. สามารถกระจายตัวในน้ำ (หรือสารที่เป็นตัวพาอื่น เช่น น้ำมัน) ได้ดี
3. ยึดติดกับใบพืชได้ดี
4. มีกัมมันตชีวภาพ (biological activity)

เป้าหมายอื่นของการทำรูปผลิตภัณฑ์ของสารกำจัดวัชพืช คือ

1. ทำให้ความเป็นพิษที่มีต่อวัชพืชเพิ่มขึ้น
2. ทำให้สารใช้ได้สะดวกและประหยัด
3. ทำให้สารมีอายุในการเก็บรักษาไว้ได้นานขึ้น
4. ป้องกันไม่ให้สารก่อผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เมื่อเกิดอุบัติเหตุขณะขนส่งหรือเก็บ

รักษา

(ทศพล พรพรหม. 2545)

รูปผลิตภัณฑ์ของสารกำจัดวัชพืชประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

1. สารออกฤทธิ์ (active ingredient) เป็นส่วนเนื้อของสารเคมี มาจากสารกำจัดวัชพืชที่เรียกว่าเป็น technical grade โดยทั่วไปมีสารออกฤทธิ์ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป

2. สารเจือย เป็นส่วนผสมอื่นที่มีหน้าที่แตกต่างกัน เช่น ทำหน้าที่เป็นตัวทำละลาย ตัวทำให้เจือจางและเป็นสารเพิ่มประสิทธิภาพ เป็นต้น สารกำจัดวัชพืชในปัจจุบันอาจพบทั้งชนิดที่ใช้พ่นได้ (sprayable formulations) เช่น ชนิดน้ำ ชนิดผงละลายน้ำ ชนิดผงไม่ละลายน้ำ ชนิดสารละลายเข้มข้น เป็นต้น และชนิดแห้งเพื่อการใช้โดยตรง (dry formulations for direct application) เช่น ชนิดเม็ด ชนิดผง (วัชชัช รัตน์ชเลศ. 2540) ดังจะกล่าวในรายละเอียด ดังนี้

รูปของสารกำจัดวัชพืชที่ใช้ในการหว่าน

1. ชนิดเพเลตละลายน้ำ (water – soluble pellets หรือ SP)

เพเลตละลายน้ำ เป็นรูปของสารที่มีลักษณะเป็นเม็ดขนาดใหญ่ เวลาใช้ไม่ต้องผสมน้ำ แต่ใช้หว่านไปบนผิวดินโดยตรง เมื่อฝนตกจะทำให้เพเลตนี้แตกตัว สารนี้จะถูกชะล้างลงไปในดิน

2. เม็ดเคลือบสาร (herbicide – coated granules/pellets)

สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชบางชนิดถูกนำมาทำให้เป็นรูปเม็ดขนาดเล็ก (granule) หรือขนาดใหญ่ (pellets) โดยเคลือบสารออกฤทธิ์ไว้ที่วัสดุบางชนิด ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการทำลายแบบสะดวกในการใช้ อาจจะนำแร่ดินเหนียวเวอร์มิคูไลท์ (vermiculite) หรือทรายมาเคลือบสาร ซึ่งจะมีสารออกฤทธิ์น้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักทั้งหมด สารรูปเม็ดเคลือบนี้ไม่ต้องใช้น้ำเป็นตัวพา ใช้

หว่านไปที่ผิวดินโดยตรง (รังสิต สุวรรณเขตนิคม. 2547)

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 อุปกรณ์และวิธีดำเนินงาน

3.1.1 สารเคมีที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์

1. ปูนขาว
2. แป้งมัน
3. กรดอะซิติก
4. กรดซัลฟิวริก
5. ผงวุ้น

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เครื่อง Autoclave
2. เครื่องชั่งทศนิยม 2 ตำแหน่ง
3. เครื่องชั่งทศนิยม 4 ตำแหน่ง
4. ตู้อบ
5. เครื่องบดไฟฟ้า
6. หม้อสแตนเลส
7. เตาแก๊ส
8. ตู้เย็น
9. ตู้ Growth chamber

3.1.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

1. ขวดรูปชมพู่
2. บีกเกอร์
3. พาราฟิล์ม
4. กระบอกตวง
5. ซ้อนคัสตอร์
6. ขวดก้นกลม
7. แท่งแก้วคน
8. กรวยกรอง
9. กระดาษเพาะเมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ขวดเพาะเมล็ด
11. กระดาษเพาะเมล็ด

3.1.4 พืชที่ใช้ในการทดลอง

1. ประยงค์ จากภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. หญ้าข้าวนก
3. ถั่วฝัก

3.2 วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาการพัฒนาสารกำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ประกอบด้วย 6 การทดลองได้แก่

การทดลองที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

การเตรียมใบประยงค์ ทำการคัดเลือกใบอ่อนของต้นประยงค์ โดยกำหนดให้วัดความยาวจากปลายยอดมีความยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ลักษณะใบสมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน นำใบที่ได้รับการคัดเลือก มาล้างน้ำให้สะอาด ผึ่งให้แห้งในที่ร่ม จากนั้นนำไปอบที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส จนแห้งสนิท นำส่วนของใบประยงค์มาบดให้เป็นชิ้นขนาดเล็กด้วยเครื่องบดไฟฟ้า

การเตรียมสารผลิตภัณฑ์ โดยมีอัตราส่วนดังนี้ ปูนขาว 1 ส่วน แป้งมัน 1 ส่วน ใบประยงค์แห้งบดละเอียด 2 ส่วน (สุริยดา ฉิมน้อย. 2550) โดยนำแป้งมันมาละลายน้ำตั้งไฟเคี่ยวจนเป็นแป้งเปียก ผสมตามด้วยปูนขาวทิ้งไว้ให้เย็นสักครู่จึงใส่ใบประยงค์แห้งบดละเอียด คนส่วนผสมให้เข้ากันทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วนำไปบดซ้ำอีกครั้งเพื่อให้เป็นผงละเอียดการทดสอบสารผลิตภัณฑ์ โดยใช้เมล็ดถั่วฝักและหญ้าข้าวนกเป็นตัวแทนของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย น้ำกลั่น (control) ผลิตภัณฑ์ ที่ปริมาณ 62.5, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ โดยใส่น้ำกลั่นงานละ 5 มิลลิตร เกลี่ยผลิตภัณฑ์ ให้ทั่วงานเพาะ วางเมล็ดวัชพืชทดสอบ 20 เมล็ดต่องานเพาะ ปิดฝาครอบแล้วนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และการวิเคราะห์ผลการทดลอง ในแต่ละพืชทดสอบใช้แผนการทดลองแบบ completely randomized design (CRD) การทดลองละ 4 ซ้ำ บันทึก

ผลและวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละวัชพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ด โดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอก และการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 2 การเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากไบโประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ไบโประยงค์แห้ง) ชนิดเม็ดและชนิดผงที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

การเตรียมไบโประยงค์และผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากประยงค์ เหมือนการทดลองที่ 1

การทดสอบผลของสารผลิตภัณฑ์ โดยใช้เมล็ดถั่วฝักยาวและหญ้าขจรสีเป็นตัวแทนของวัชพืชไบเลียงคู้และวัชพืชไบเลียงเตี้ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ รูปแบบสารผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ชนิดเม็ด ชนิดผง และปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ นำผลิตภัณฑ์ที่ได้มาใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพในการงอกของเมล็ดพืชทดสอบโดยใส่งานเพาะที่ปริมาณ 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ใส่น้ำกลั่นงานละ 5 มิลลิลิตร เกลี่ยผลิตภัณฑ์ชนิดผงให้ทั่วงานเพาะ ชนิดเม็ดไม่ต้องเกลี่ย วางเมล็ดวัชพืชทดสอบ 20 เมล็ดต่องานเพาะ ปิดฝาครอบแล้วนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และ ไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลอง ใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 2 x 2 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ด โดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่นและคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 3 การศึกษากรรมวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์

การทดลองที่ 3.1 การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์

การเตรียมใบประยงค์ดำเนินการเตรียมเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1 การเตรียมสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ (PA) ผสมกับสารสกัดจากใบประยงค์ที่ปริมาณต่าง ๆ กันโดยใช้ใบประยงค์แห้งผสมสารสกัดจากใบประยงค์ 1 เท่า (PA₁) โดยนำใบประยงค์แห้ง 10 กรัม ผสมกับสารสกัดจากใบประยงค์ 10 กรัม ต่อ น้ำ 90 มิลลิลิตร เช่นเดียวกับการเตรียมสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่ 2 เท่า (PA₂) 3 เท่า (PA₃) และ 4 เท่า (PA₄) โดยเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์เป็น 20, 30 และ 40 กรัม ต่อ น้ำ 80, 70 และ 60 มิลลิลิตร ตามลำดับ นำสารสกัดที่ได้ผสมกับใบประยงค์แห้งบดละเอียด นำไปเก็บไว้ในตู้อบเพื่อระเหยแห้ง

การทดสอบสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ โดยใช้เมล็ดถั่วฝักยาวและหญ้าข้าวเหนียวเป็นตัวแทนของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ PA (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์), PA₁ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 1 เท่า), PA₂ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 2 เท่า), PA₃ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 3 เท่า), PA₄ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า) และ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ 15.6 และ 31.25 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ทดสอบผล โดยนำผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่ได้มาใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของเมล็ดวัชพืชทดสอบทั้ง 2 ชนิด โดยใส่สารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แต่ละชนิดงานเพาะที่ปริมาณ 15.6 และ 31.25 มิลลิกรัมต่องานเพาะใส่น้ำกลั่นงานละ 5 มิลลิลิตร เกลี่ยผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ให้ทั่วงานเพาะ วางเมล็ดวัชพืชทดสอบ 20 เมล็ดต่องานเพาะ ปิดฝาครอบแล้วนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีแสง 12-ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลองใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 5 x 2 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ดโดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่น และคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

วิเคราะห์ผลการทดลอง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 3.2 การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งด้วยการเพิ่มกรดซिटริกและอะซิทริก

การเตรียมใบประยงค์ดำเนินการเตรียมเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1 การเตรียมสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ (Pa) ผสมกับกรดซिटริกและอะซิทริก โดยนำใบประยงค์แห้งผสมกับกรดซिटริกที่ระดับความเข้มข้น 10 เปอร์เซ็นต์ (Pa₁) ละลายด้วยอะซิโตนและบดผสมให้เข้ากันจนอะซิโตนระเหยออกจนแห้งเป็นผงละเอียด เช่นเดียวกับการเตรียมสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้งที่ผสมกับกรดซिटริก 20 เปอร์เซ็นต์ (Pa₂) สารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่ผสมกับกรดอะซิทริก 10 เปอร์เซ็นต์ (Pa₃) และ 20 เปอร์เซ็นต์ (Pa₄)

การทดสอบสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ โดยใช้เมล็ดถั่วพีและหญ้าข้าวนกเป็นตัวแทนของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ Pa (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์), Pa₁ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + กรดซिटริก 10 เปอร์เซ็นต์), Pa₂ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + กรดซिटริก 20 เปอร์เซ็นต์), Pa₃ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + กรดอะซิทริก 10 เปอร์เซ็นต์), Pa₄ (ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + กรดอะซิทริก 20 เปอร์เซ็นต์) และ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ 15.6 และ 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ทดสอบผลโดยนำผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ที่ได้มาใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของเมล็ดวัชพืชทดสอบ โดยใส่จานเพาะที่ 15.6 และ 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ใส่น้ำกลั่นจานละ 5 มิลลิลิตร เกลี่ยผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ให้ทั่วจานเพาะ วางเมล็ดพืชทดสอบ 20 เมล็ดต่อจานเพาะ ปิดฝาครอบ แล้วนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลองใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 5 x 2 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ดโดยกำหนดให้เมล็ดมี radicle งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่น และคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 4 การศึกษาผลของวัสดุเพาะในการดูดซับ (absorption) สารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียด

การทดลองที่ 4.1 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

การเตรียมใบประยงค์และการเตรียมสารผลิตภัณฑ์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ดำเนิน การเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

การทดสอบการดูดซับของสารผลิตภัณฑ์ โดยใช้เมล็ดถั่วฝักยาวและหญ้าข้าวนกเป็นตัวแทนของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ วัสดุเพาะประกอบด้วย ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) ดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) ททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ททรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile sand) กระจายเพาะเมล็ด และ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 62.5 และ 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ การทดสอบผลทำโดยการเตรียมดินและทรายปลอดเชื้อด้วยวิธี autoclave โดยใช้ไอน้ำร้อนที่ 250 องศาฟาเรนไฮต์และความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 20 นาที ทำการทดสอบในงานทดลอง โดยใช้ดินและทรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อและไม่ผ่านการฆ่าเชื้อลงในจานเพาะ และโรยผลิตภัณฑ์ที่ปริมาณ 62.5 และ 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ กล้วยให้ทั่วและวางเมล็ดวัชพืชทดสอบจำนวน 20 เมล็ดต่อจานเพาะ ปิดฝาครอบและนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และ ไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลองใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 5 x 2 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ดโดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่นและคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan' s multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 4.2 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีดินผสมวุ้น

การเตรียมใบประยงค์และการเตรียมสารผลิตภัณฑ์ (50เปอร์เซ็นต์ใบประยงค์แห้ง) ดำเนินการเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

การทดสอบการดูดซับของสารผลิตภัณฑ์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) โดยใช้เมล็ดถั่วฝักและหญ้าขจรเป็นตัวแทนของวัชพืชใบเลี้ยงคู่และวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยว กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ วัสดุเพาะ ประกอบด้วย วุ้น+ ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) วุ้น + ดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) วุ้น และ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ

การทดสอบผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์ การเตรียมวุ้นด้วยวิธี autoclave โดยนำสารละลายวุ้น 0.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักต่อปริมาตร ในน้ำกลั่น มาทำการฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ด้วยเครื่อง autoclave โดยใช้ไอน้ำร้อนที่ 250 องศาฟาเรนไฮด์และความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 20 นาที จากนั้นเทสารละลายวุ้น (ปริมาตร 5 มิลลิลิตร) ลงในขวดเพาะเมล็ด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.8 เซนติเมตร สูง 1 เซนติเมตร ปล่อยให้วุ้นแข็งตัว วางกระดาษกรองเบอร์ 1 ค่อยๆ โรยผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณ 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะเมล็ด ปิดทับด้วยกระดาษเพาะเมล็ดหลังจากนั้นเทวุ้นทับกระดาษเพาะให้วุ้นมีความสูง 1 เซนติเมตร เท่ากัน ปล่อยให้แข็งตัว วางกระดาษเพาะและเมล็ดวัชพืชทดสอบ ปิดปากขวดด้วยพาราฟิล์ม วางไว้ที่ตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลองใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 3 x 2 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ดโดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับ เปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่นและคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยไม่หวังกำไร หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง

ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เผยแพร่เอกสารนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 5 การศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสารในการเก็บรักษาสารจากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียด

การเตรียมใบประยงค์และการเตรียมผลิตภัณฑ์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ดำเนินการเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

โดยนำผลิตภัณฑ์ที่ได้มาทดสอบการงอกและการเจริญเติบโตของวัชพืชทดสอบ ซึ่งปัจจัยที่ใช้ในการศึกษามี 3 ปัจจัยคือ 1. การเก็บรักษาสารผลิตภัณฑ์ในที่มีแสงและไม่มีแสง 2. อุณหภูมิที่ 4 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิห้อง 3. ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ

การทดสอบสารผลิตภัณฑ์ (50เปอร์เซ็นต์ใบประยงค์แห้ง) โดยทำการทดสอบประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกต่อวัชพืชทดสอบทุก 2 สัปดาห์ และทำการเก็บรักษาเป็นระยะเวลา 23 สัปดาห์ โดยใช้ถั่วฝักเป็นวัชพืชทดสอบและใช้ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ทดสอบประสิทธิภาพโดยนำผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดมาใส่งานเพาะเมล็ดที่รองด้วยกระดาษเพาะเมล็ด 2 ชั้นและใส่น้ำกลั่นงานละ 5 มิลลิลิตร เกลี่ยผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดให้ทั่วงานเพาะ วางเมล็ดวัชพืชทดสอบ 20 เมล็ดต่องานเพาะ ปิดฝาครอบและนำไปวางไว้ในตู้ growth chamber ที่ตั้งค่าแสงสว่าง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีแสง 12 ชั่วโมง อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสและความชื้นสัมพัทธ์ 80 เปอร์เซ็นต์

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลอง ใช้การจัดกลุ่มการทดลองแบบ 3 x 2 x 1 factorial in completely randomized design จำนวน 4 ซ้ำ การบันทึกผลและการวิเคราะห์ผลการทดลองในแต่ละพืชทดสอบวัดเปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเมื่อ 5 วัน หลังจากเริ่มเพาะเมล็ด โดยกำหนดให้เมล็ดมี radical งอกออกมายาว 2 มิลลิเมตร ขึ้นไปเป็นเมล็ดที่งอกนับเปอร์เซ็นต์การรอดชีวิต วัดความยาวรากและความยาวต้นที่ 5 วัน หลังจากเริ่มทำการเพาะเมล็ด บันทึกลักษณะการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ โดยมีตัวเปรียบเทียบเป็นเมล็ดวัชพืชทดสอบที่เพาะด้วยน้ำกลั่น และคำนวณเป็น % of control โดยใช้สูตร

$$\% \text{ of control} = (\text{treatment} \times 100) / \text{control}$$

วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้เกี่ยวข้อง

การทดลองที่ 6 การศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ที่มีผลต่อพืชทดสอบในกระถาง

การเตรียมใบประยงค์และการเตรียมผลิตภัณฑ์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง)
ดำเนินการเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

การเตรียมวัสดุปลูก นำทรายที่ผ่านการร่อนด้วยตะแกรงขนาด 1 มิลลิเมตร ผสมกับดินที่
ย่อยละเอียดในอัตราส่วน 4 ต่อ 1 บรรจุลงในกระถางพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร
โดยตลอดการทดลองงคใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมีทุกชนิด

การทดสอบในกระถาง ปลูกเมล็ดวัชพืชทดสอบลงในกระถางลึก 1 เซนติเมตรที่บรรจุ
วัสดุปลูกที่เตรียมไว้ กระถางละ 20 เมล็ด แล้วโรยผลิตภัณฑ์ที่เตรียมไว้ ในอัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10
กรัมต่อ 100 ตารางเซนติเมตร วางลงในกระถางทดลองไว้ในโรงเรือน ให้ความชื้นโดยการรดน้ำ ทำ
การทดลองโดยใช้วัชพืชทดสอบ 2 ชนิดคือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก

การวางแผนการทดลอง การบันทึกผล และวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ การวางแผนการ
ทดลองแบบ random completely block design 4 ซ้ำ โดยวัดผลเปอร์เซ็นต์การงอกในวันที่ 5
หลังจากการเพาะเมล็ดโดยให้เมล็ดที่มีความสามารถ โผล่พ้นผิวน้ำวัสดุปลูกขึ้นมาเป็นเมล็ดที่งอก
จากนั้นทำการถอนแยกให้เหลือต้นที่มีขนาดใกล้เคียงกัน 2 ต้นต่อกระถาง ทำการวัดความสูงของ
ต้นเมื่อ 7 14 21 และ 28 วันหลังการปลูก โดยวัดความสูงจากโคนต้นจนถึงปลายใบ และในวันที่ 28
หลังการเพาะ ทำการวัดความยาวต้น ความยาวรากและความยาวรวม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความ
แปรปรวนทางสถิติและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี วิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความ
แปรปรวนและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี duncan's multiple range test (DMRT) ที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

3.3 สถานที่ดำเนินงาน

ห้องปฏิบัติการและโรงเรือนทดลอง ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.4 ระยะเวลาดำเนินการ

ใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 12 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาดูเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการทดลอง

4.1 การทดลองที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

ผลต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝัก

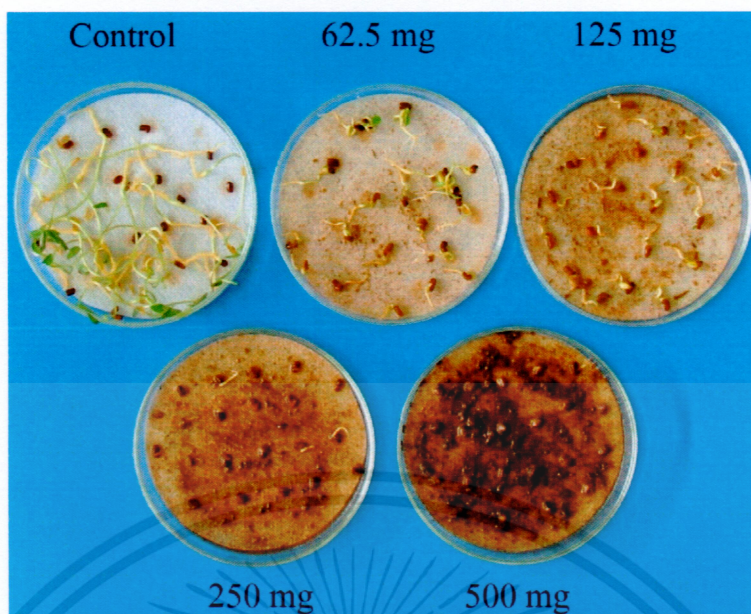
การเพาะเมล็ดถั่วฝักที่ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ พบว่ามีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ (ตารางที่ 4.1 และภาพที่ 4.1) ซึ่งการใช้ปริมาณสารที่ลดลง คือ 250, 125 และ 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ส่งผลให้การยับยั้งการงอกของถั่วฝักลดลงด้วย

ตารางที่ 4.1 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อเปอร์เซ็นต์ยับยั้งความงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก

ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ (มิลลิกรัมต่อจานเพาะ)	เปอร์เซ็นต์ยับยั้งความงอก ¹	
	ถั่วฝัก	หญ้าข้าวนก
วิธีเปรียบเทียบ (น้ำกลั่น)	0.00b	0.00b
62.5	0.00b	20.00b
125	17.50b	40.00b
250	70.00a	75.00a
500	100.00a	100.00a

¹ ค่าเฉลี่ยจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ยับยั้งความงอกในแต่ละแนวตั้งที่ตามด้วยตัวอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

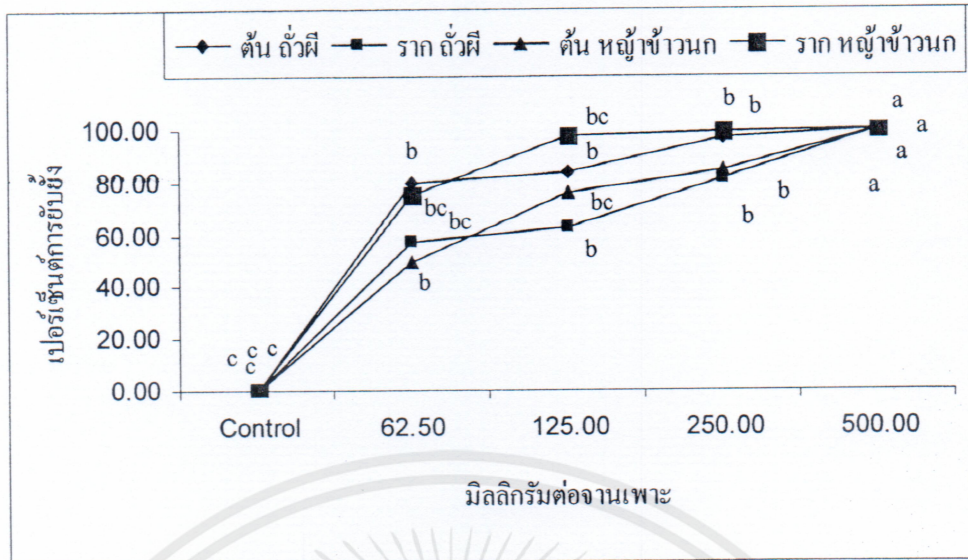

ภาพที่ 4.1 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักที่ปริมาณสารต่างๆ หลังการเพาะ 5 วัน

ผลต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดถั่วฝัก

จากการเพาะเมล็ดถั่วฝักด้วยสารผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก โดยพบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.2) ซึ่งการใช้ปริมาณสารที่ลดลง คือ 250, 125 และ 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ส่งผลให้การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักลดลงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

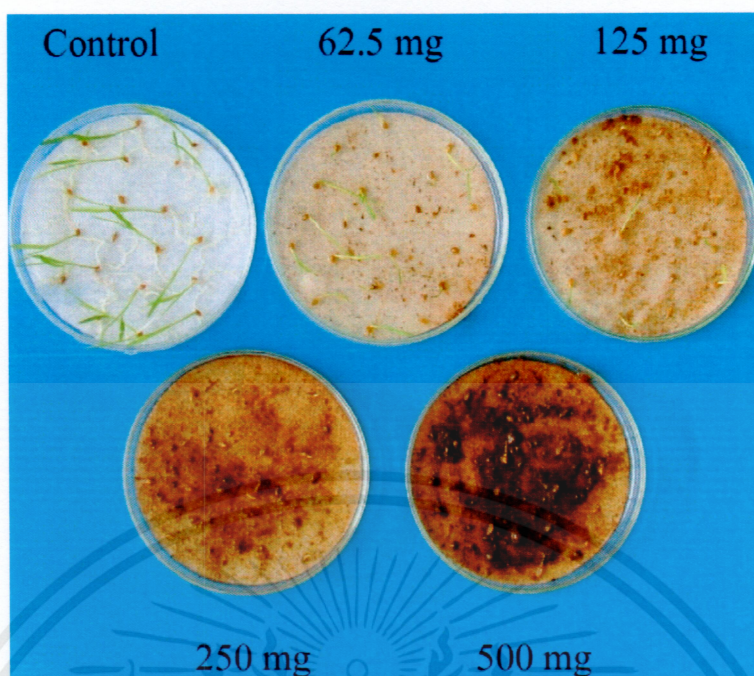

ภาพที่ 4.2 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ที่มีผลต่อเปอร์เซ็นต์งอก ความยาวต้น และความยาวรากถั่วฝักและหนุ่ยข้าวหนุก ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ผลต่อการงอกของเมล็ดหนุ่ยข้าวหนุก

การเพาะเมล็ดหนุ่ยข้าวหนุกที่ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ พบว่ามีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของหนุ่ยข้าวหนุกอย่างสมบูรณ์ (ตารางที่ 4.1 และภาพที่ 4.3) ซึ่งการใช้ปริมาณสารที่ลดลง คือ 250, 125 และ 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ส่งผลให้การยับยั้งการงอกของหนุ่ยข้าวหนุกลดลงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกของหัวข้าวฉ่ำที่ปริมาณสารต่างๆ หลังการเพาะ 5 วัน

ผลต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดหัวข้าวฉ่ำ

จากการเพาะเมล็ดหัวข้าวฉ่ำด้วยสารผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของหัวข้าวฉ่ำ โดยพบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหัวข้าวฉ่ำอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.2) ซึ่งการใช้ปริมาณสารที่ลดลง คือ 250, 125 และ 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ส่งผลให้การยับยั้งการเจริญเติบโตของหัวข้าวฉ่ำลดลงด้วย

4.2 การทดลองที่ 2 การเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ชนิดเม็ดและชนิดผงที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

ผลต่อการงอกของถั่วฝัก

อิทธิพลของชนิดผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองล้วนมีผลต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) สารผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของเมล็ดถั่วฝัก ได้มากกว่าสารผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด (ภาพที่ 4.4 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของถั่วฝักยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.4 ข) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพบว่าที่ปริมาณสาร 500

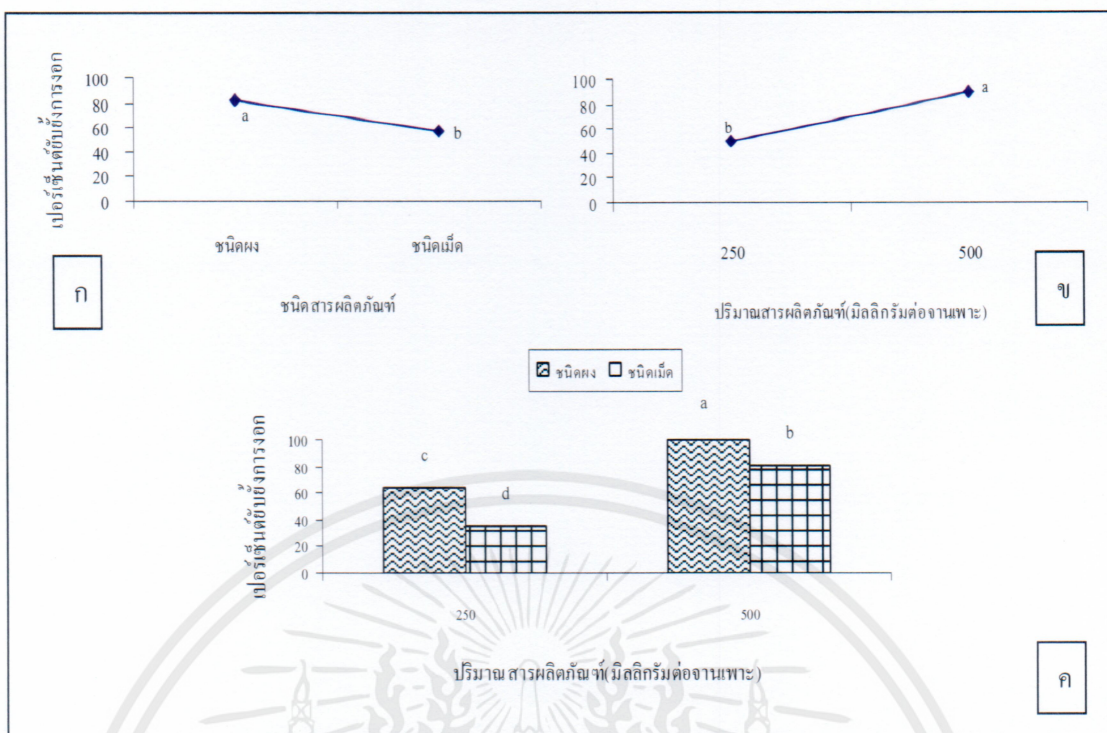
มิลลิลิตรต่อจานเพาะ ผลผลิตก้นชนคผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความงอกถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ ส่วนผลผลิตก้นชนคเม็ดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิลิตรต่อจานเพาะ ผลผลิตก้นชนคเม็ดและผลผลิตก้นชนคผงที่ปริมาณสาร 250 มิลลิลิตรต่อจานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งลดลง (ภาพที่ 4.4 ค และ 4.5)

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์ยับยั้งการงอกของเมล็ดพืชทดสอบ 2 ชนิด ที่เพาะ ในผลผลิตก้นชนคเม็ดและชนคผง เปรียบเทียบกับการเพาะ ด้วยน้ำกลั่น

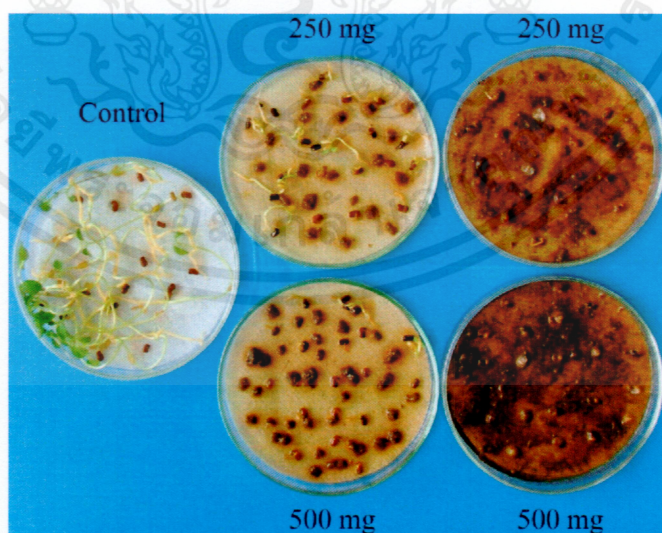
Source of Variation	df	Mean Square	
		ถั่วฝัก	หญ้าข้าววนก
Treatment	3	2997*	249*
A	1	2401*	41*
B	1	6480*	397*
AB	1	110*	308*

* มีความแตกต่างกันทางสถิติ   A   คือ ชนิดของผลผลิตก้นชนค
 B   คือ ปริมาณสารผลผลิตก้นชนค   AB   คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ชนิดผงและชนิดเม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขึ้นต้นข้างรากของเมล็ดถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของชนิดผลิตภัณฑ์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใด **ภาพที่ 4.5** แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ชนิดผงและชนิดเม็ดที่มีผลต่อการขึ้นต้นข้างรากของถั่วฝักที่ปริมาณสารต่างๆ หลังการเพาะ 5 วัน

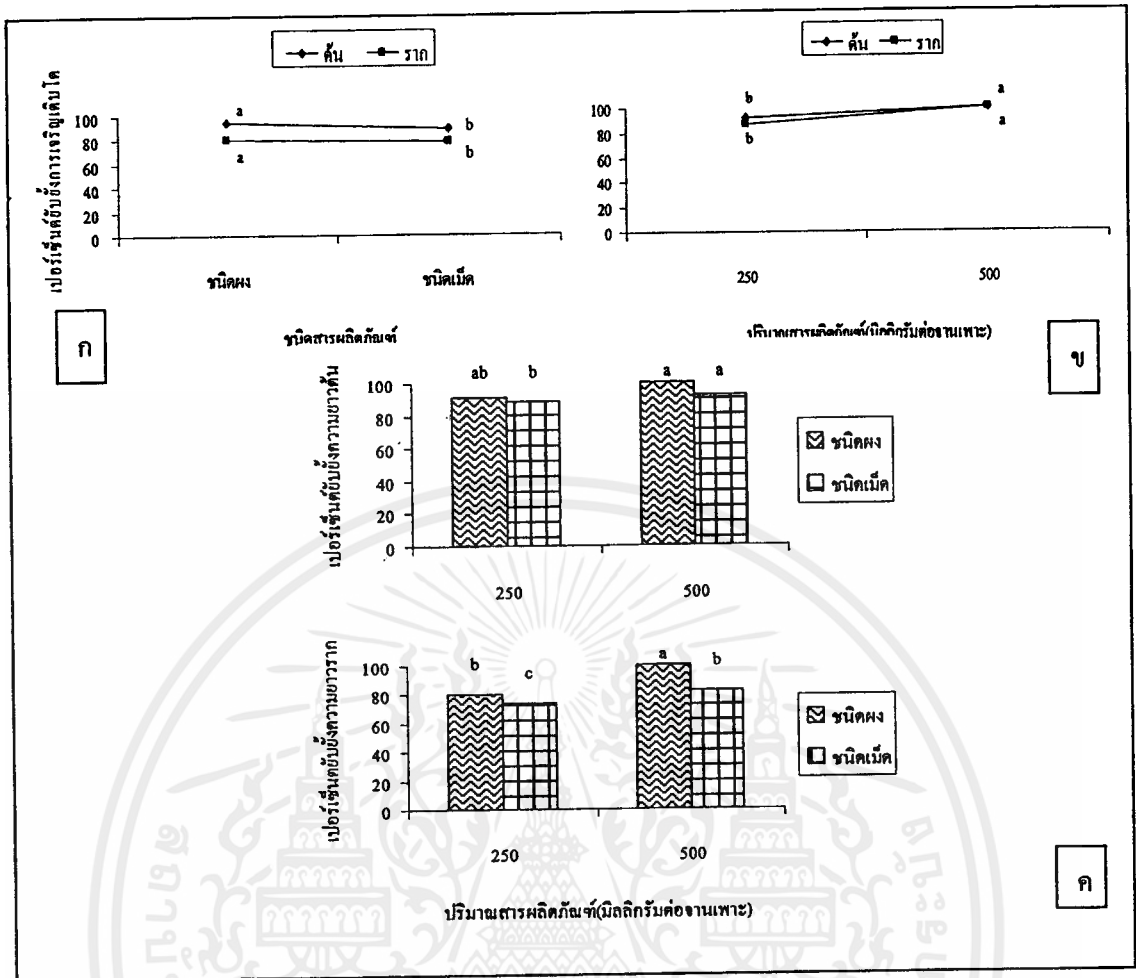
ผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก

อิทธิพลของชนิดสารผลิตภัณฑ์ มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักไม่แตกต่างกัน ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก (ตารางที่ 4.3) การใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด (ภาพที่ 4.6 ก) ในส่วนปริมาณสารผลิตภัณฑ์ถึงแม้จะไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักทางสถิติ แต่การใช้ปริมาณสารเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.6 ข) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพบว่าที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดและผลิตภัณฑ์ชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งลดลง (ภาพที่ 4.6 ค)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะในผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดและชนิดผง เปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ความยาวต้น	ความยาวราก
Treatment	3	162 *	670 *
A	1	432 *	1857 *
B	1	.27 ns	77 ns
AB	1	287 ns	873 ns
ns	ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ		* มีความแตกต่างกันทางสถิติ
A	คือ ชนิดของสารผลิตภัณฑ์		B คือ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์
AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

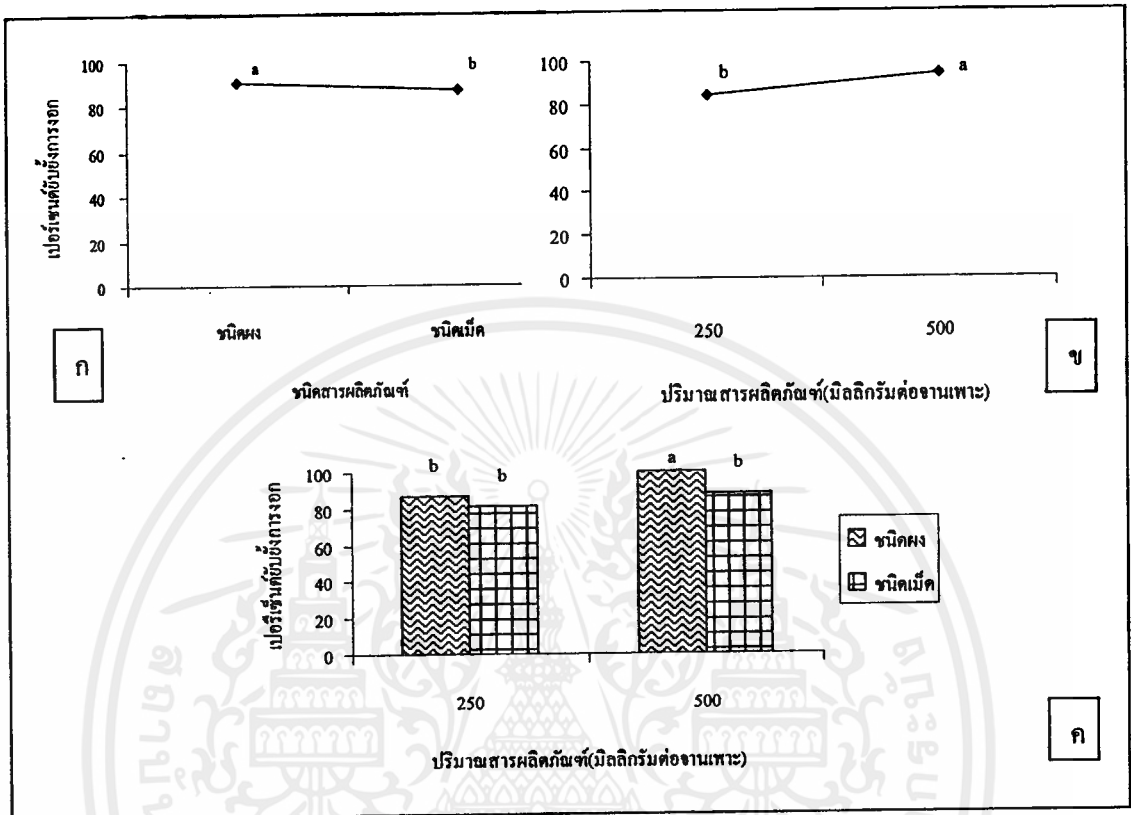

ภาพที่ 4.6 ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ชนิดผงและชนิดเม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งความเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของชนิดผลิตภัณฑ์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษร เหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าววนก

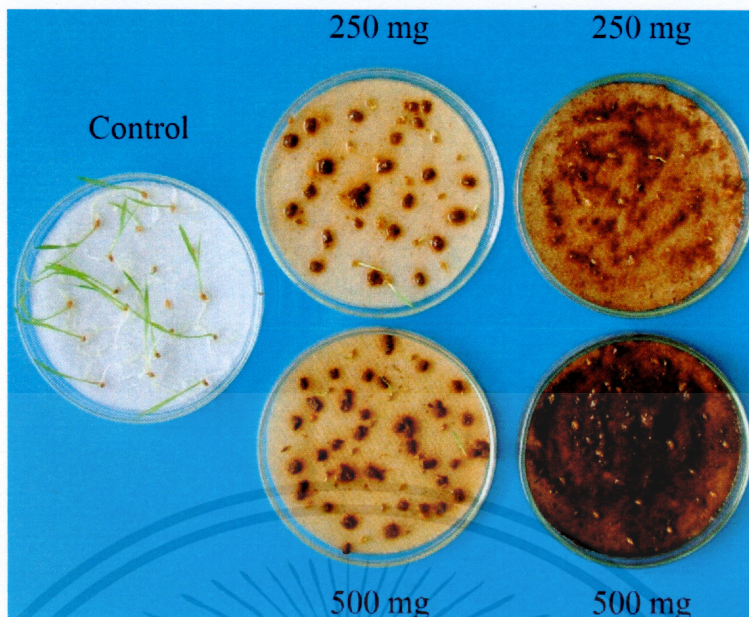
อิทธิพลของชนิดผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองล้วนมีผลต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าววนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.2) สารผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของเมล็ดหญ้าข้าววนกได้มากกว่าสารผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด (ภาพที่ 4.7 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของหญ้าข้าววนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.7 ข) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพบว่าที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความงอกของหญ้าข้าววนกอย่างสมบูรณ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดที่ปริมาณสาร 500

มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลผลิตกัญชาชนิดเม็คและผลผลิตกัญชาชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งลดลง (ภาพที่ 4.7 ค และ 4.8)

ภาพที่ 4.7 ผลของประสิทธิภาพของผลผลิตกัญชาชนิดผงและชนิดเม็ค 2 ปริมาณสารผลผลิตกัญชาที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการออกของเมล็ดหญ้าข้าวฉง 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของชนิดผลผลิตกัญชา ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลผลิตกัญชา ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลผลิตกัญชา) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกัน แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ชนิดผงและชนิดเม็ดที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกของกล้าข้าวunk ที่ปริมาณสารต่างๆ หลังการเพาะ 5 วัน

ผลต่อการเจริญเติบโตของกล้าข้าวunk

อิทธิพลของชนิดสารผลิตภัณฑ์ และปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของกล้าข้าวunk อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตในด้านความยาวต้นของกล้าข้าวunk (ตารางที่ 4.4) การใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของกล้าข้าวunk ได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด (ภาพที่ 4.9 ก) ในส่วนปริมาณสารผลิตภัณฑ์ พบว่าการใช้ปริมาณสารเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของกล้าข้าวunk เพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.9 ข) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพบว่าที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของกล้าข้าวunk อย่างสมบูรณ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดและผลิตภัณฑ์ชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งลดลง (ภาพที่ 4.9 ค)

อิทธิพลของชนิดสารผลิตภัณฑ์ไม่มีผลต่อความยาวรากของกล้าข้าวunk ทางสถิติ ในขณะที่ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของกล้าข้าวunk อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตในด้านความยาวรากของกล้าข้าวunk (ตารางที่ 4.4) ในด้านความยาวราก ถึงแม้ชนิดผลิตภัณฑ์จะไม่มีผลต่อความยาวรากของกล้าข้าวunk ก็ตาม แต่พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของกล้าข้าวunk ได้ดีกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด (ภาพที่ 4.9 ก) ในส่วนปริมาณสารผลิตภัณฑ์ พบว่าการใช้

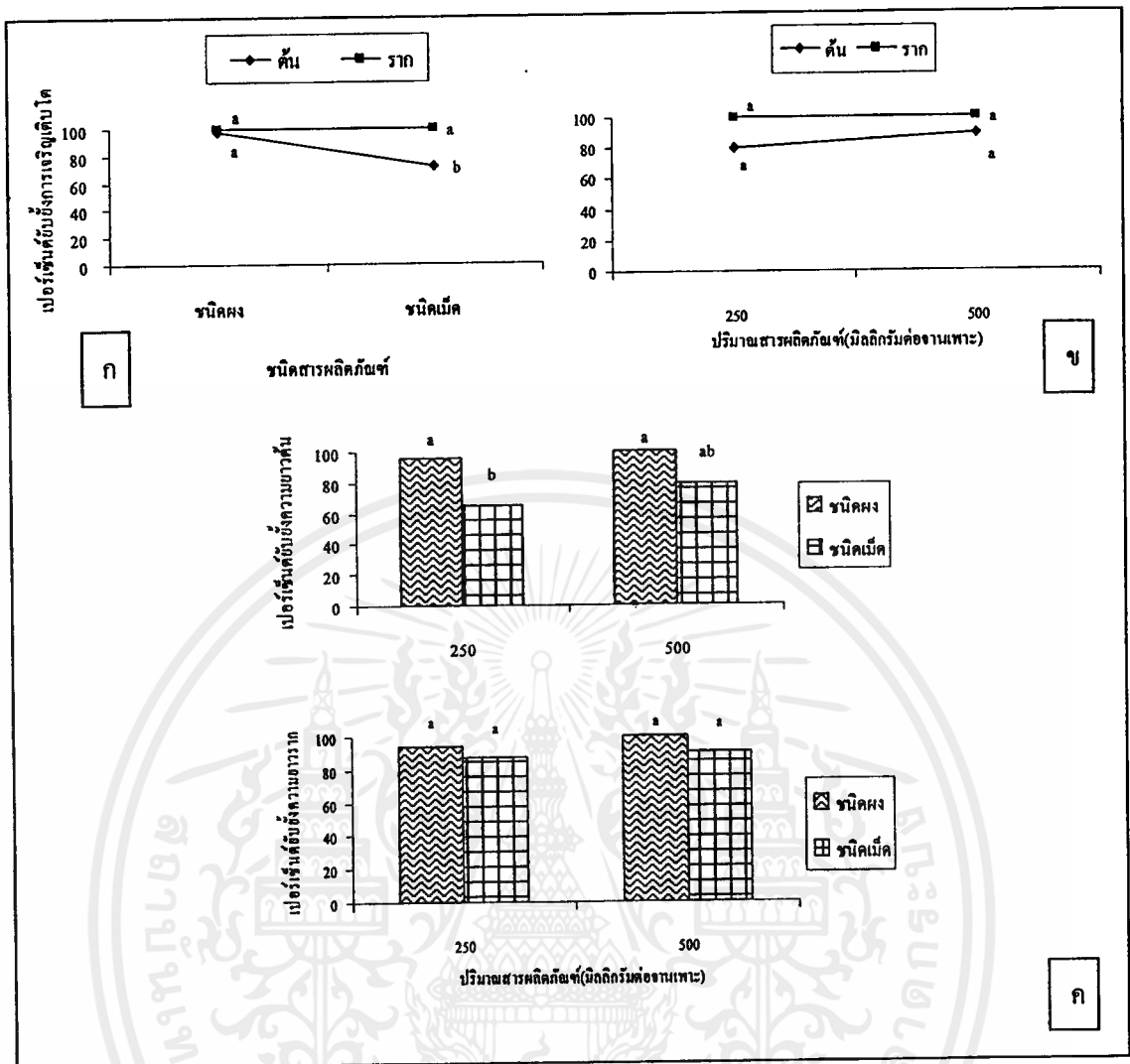
ปริมาณสารเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวเนกเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.9 ข) สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพบว่าที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวเนกอย่างสมบูรณ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดและผลิตภัณฑ์ชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งลดลง (ภาพที่ 4.9 ค)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนกที่เพาะในผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดและชนิดผงเปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ความยาวต้น	ความยาวราก
Treatment	3	1143 *	74 *
A	1	98 *	65 ns
B	1	355 *	987 *
AB	1	643 ns	91 ns

ns   ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ   *   มีความแตกต่างกันทางสถิติ
 A   คือ ชนิดของผลิตภัณฑ์   B   คือ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์
 AB   คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.9 ผลของประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ชนิดผงและชนิดเม็ด 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขยับยั้งความเจริญเติบโตของหญ้าข้าวรก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของชนิดผลิตภัณฑ์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การทดลองที่ 3 การศึกษากรรมวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์

4.3.1 การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์

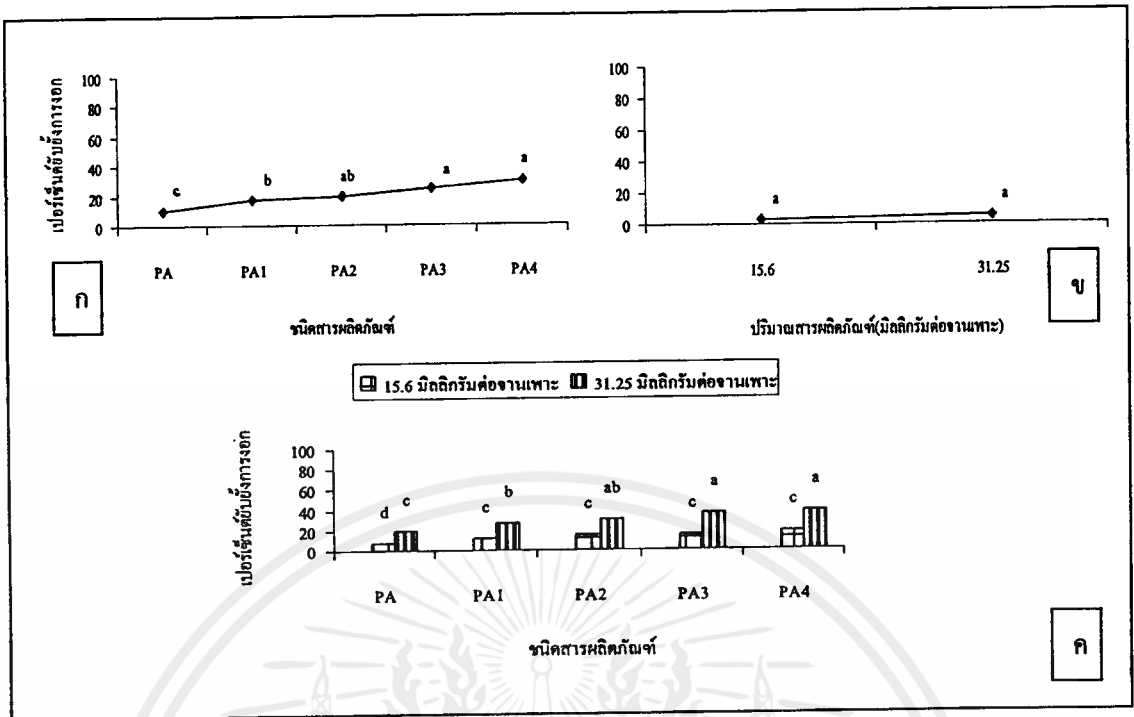
ผลต่อการงอกของถั่วฝัก

อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ส่วนมีผลต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.5) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของถั่วฝักได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.10 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของถั่วฝักถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.10 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของถั่วฝักมากที่สุด โดยยับยั้งการงอกได้ 38 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.10 ค) (ภาพที่ 4.10 และ 4.11)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัด เปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

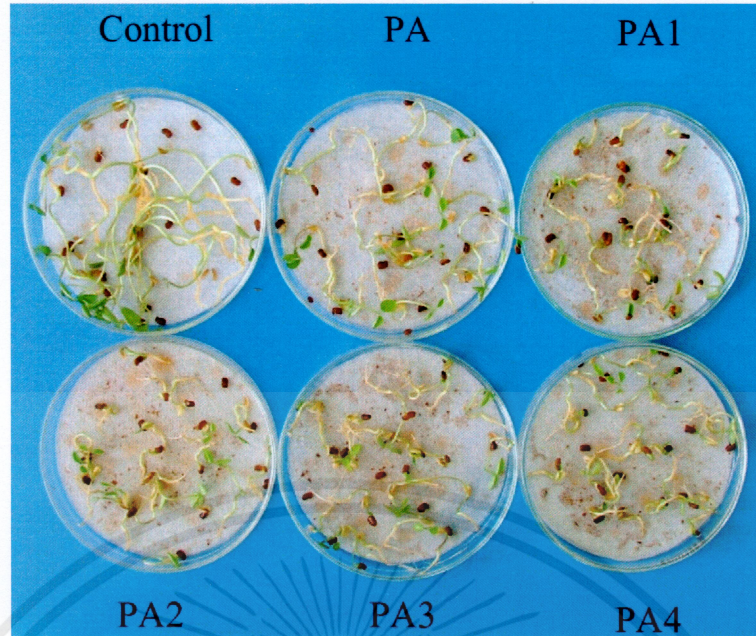
Source of Variation	df	Mean Square	
		ถั่วฝัก	หญ้าข้าวนก
Treatment	9	654 *	509 *
A	4	548 *	745 *
B	1	98. *	54 *
AB	4	560 *	122 *
* มีความแตกต่างกันทางสถิติ	A	คือ สารผลิตภัณฑ์	
B	คือ ปริมาณสาร	AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

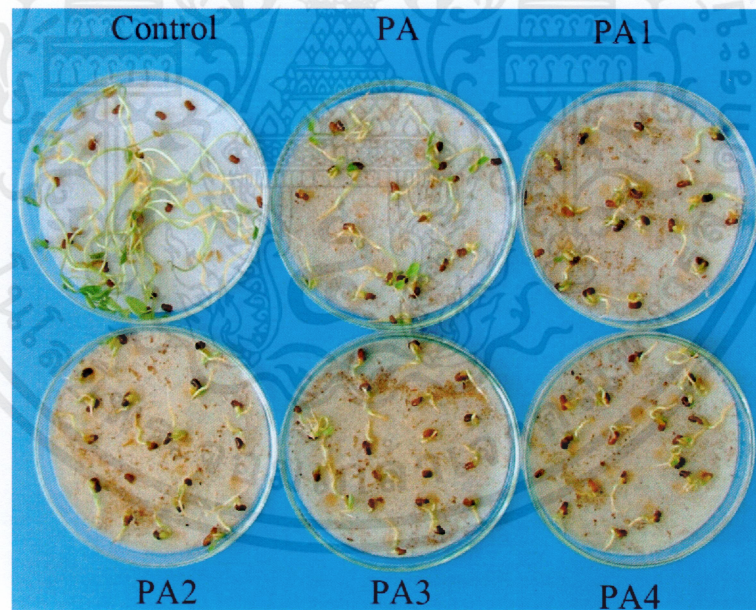

ภาพที่ 4.10 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก.อิทธิพลของการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.11 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากไบโประยงค์ที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังการเพาะ 5 วัน

ภาพที่ 4.12 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากไบโประยงค์ที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝัก ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังการเพาะ 5 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

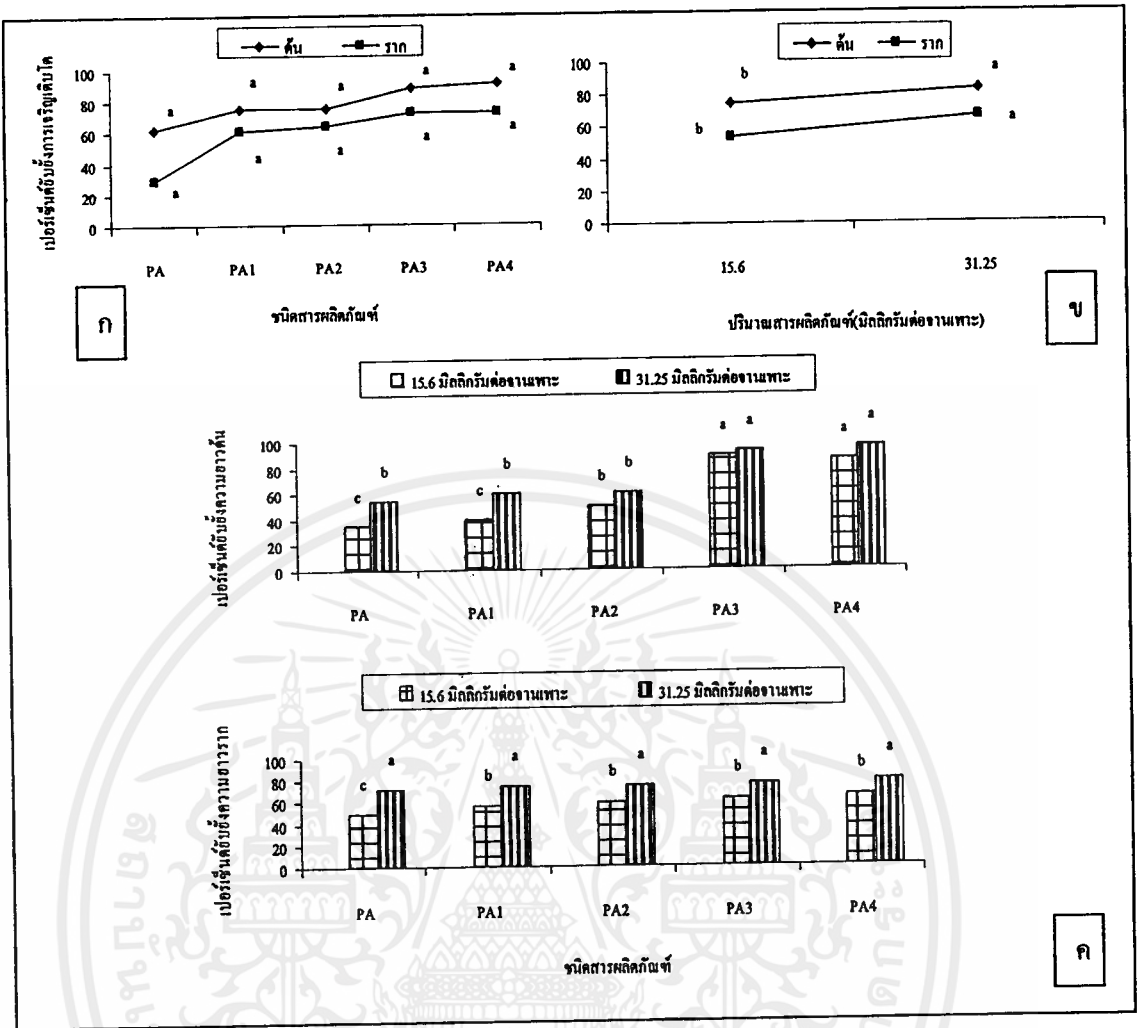
ผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก

อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองล้วนมีผลต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.6) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.13 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การเจริญเติบโตของถั่วฝักยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.13 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากของถั่วฝักมากที่สุด โดยยับยั้งได้ 95.13 และ 79.16 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.13 ค)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะในใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มสารสกัด เปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	290 *	115 *
A	4	48 *	57 *
B	1	542 *	236 *
AB	4	442 *	409 *
* มีความแตกต่างกันทางสถิติ		A	คือ สารผลิตภัณฑ์
B	คือ ปริมาณสาร	AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

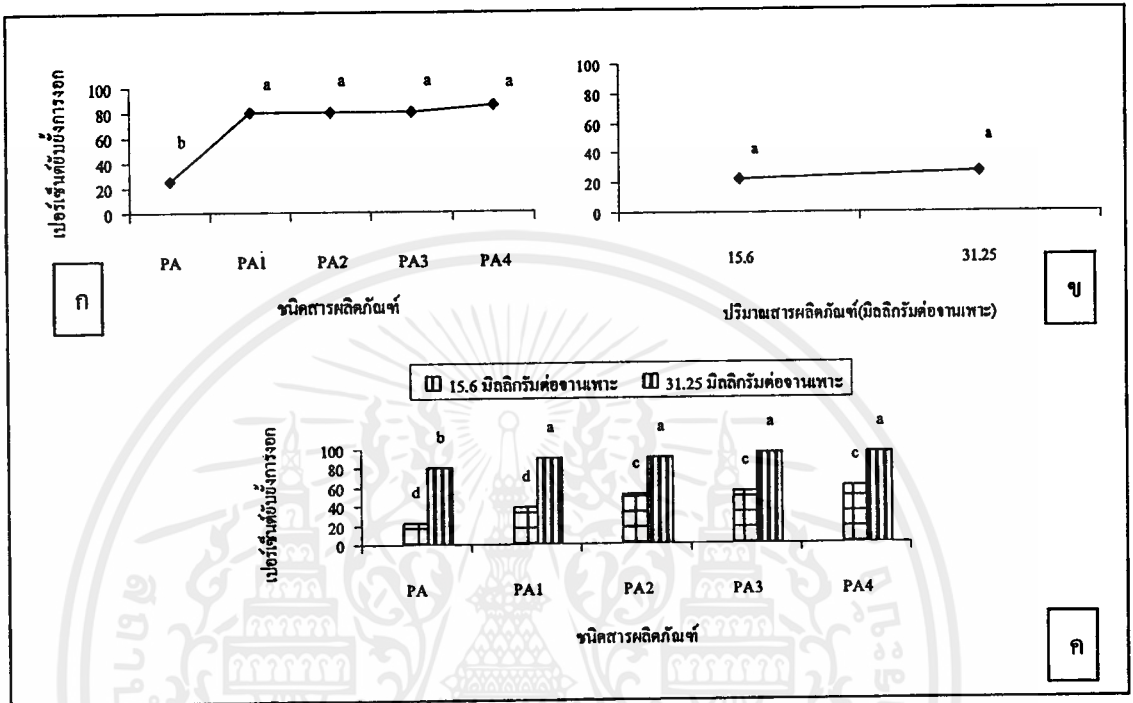

ภาพที่ 4.13 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขยับขึ้นการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ ข.อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าววน

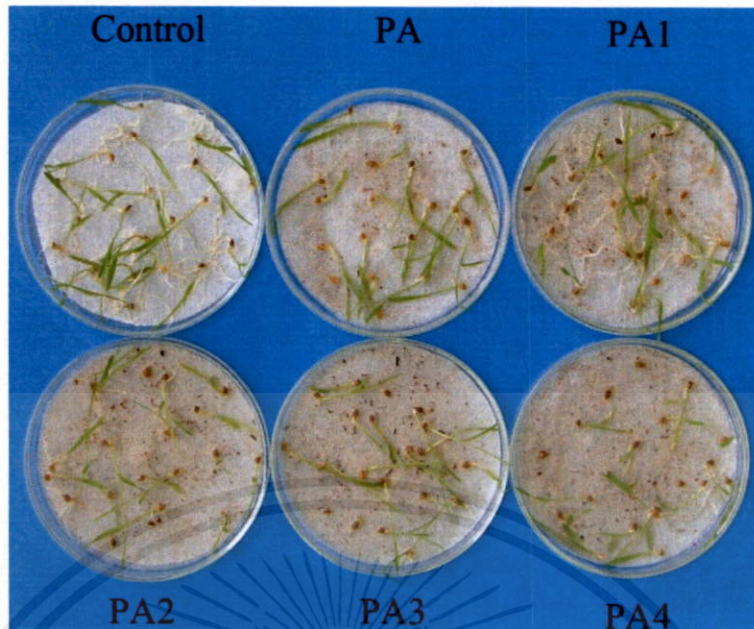
อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ส่วนมีผลต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าววนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.5) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการขยับขึ้นการงอกของหญ้าข้าววนได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.14 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของหญ้าข้าววนถูกขยับขึ้นเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.14 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

สองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลผลิตแห้งจากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวหนวดมากที่สุด โดยยับยั้งการงอกได้ 95 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.14 ก) (ภาพที่ 4.15 และ 4.16)

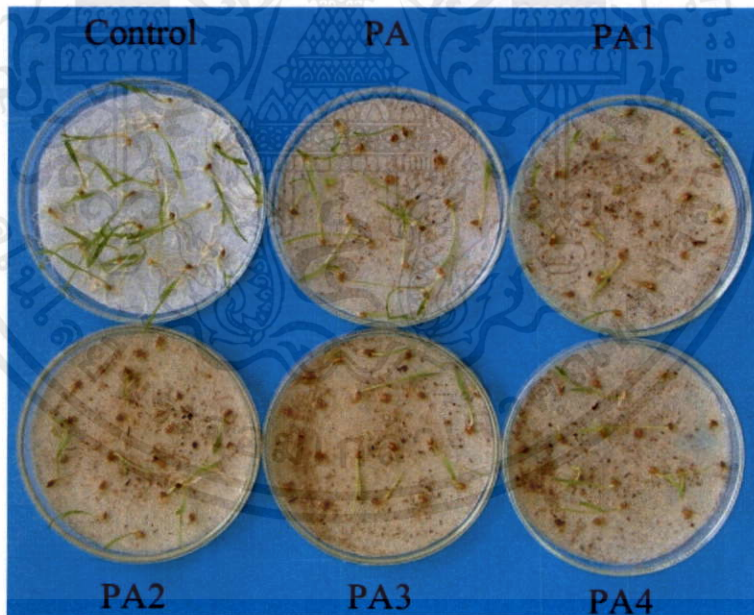

ภาพที่ 4.14 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารสกัดที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวหนวด 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารสกัดจากใบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากไบโประยงค์ที่มีผลต่อการยับยั้ง ความงอกหญ้าข้าวเนก ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังการเพาะ 5 วัน

ภาพที่ 4.16 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดผลิตภัณฑ์จากไบโประยงค์ที่มีผลต่อการยับยั้ง ความงอกหญ้าข้าวเนก ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังการเพาะ 5 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

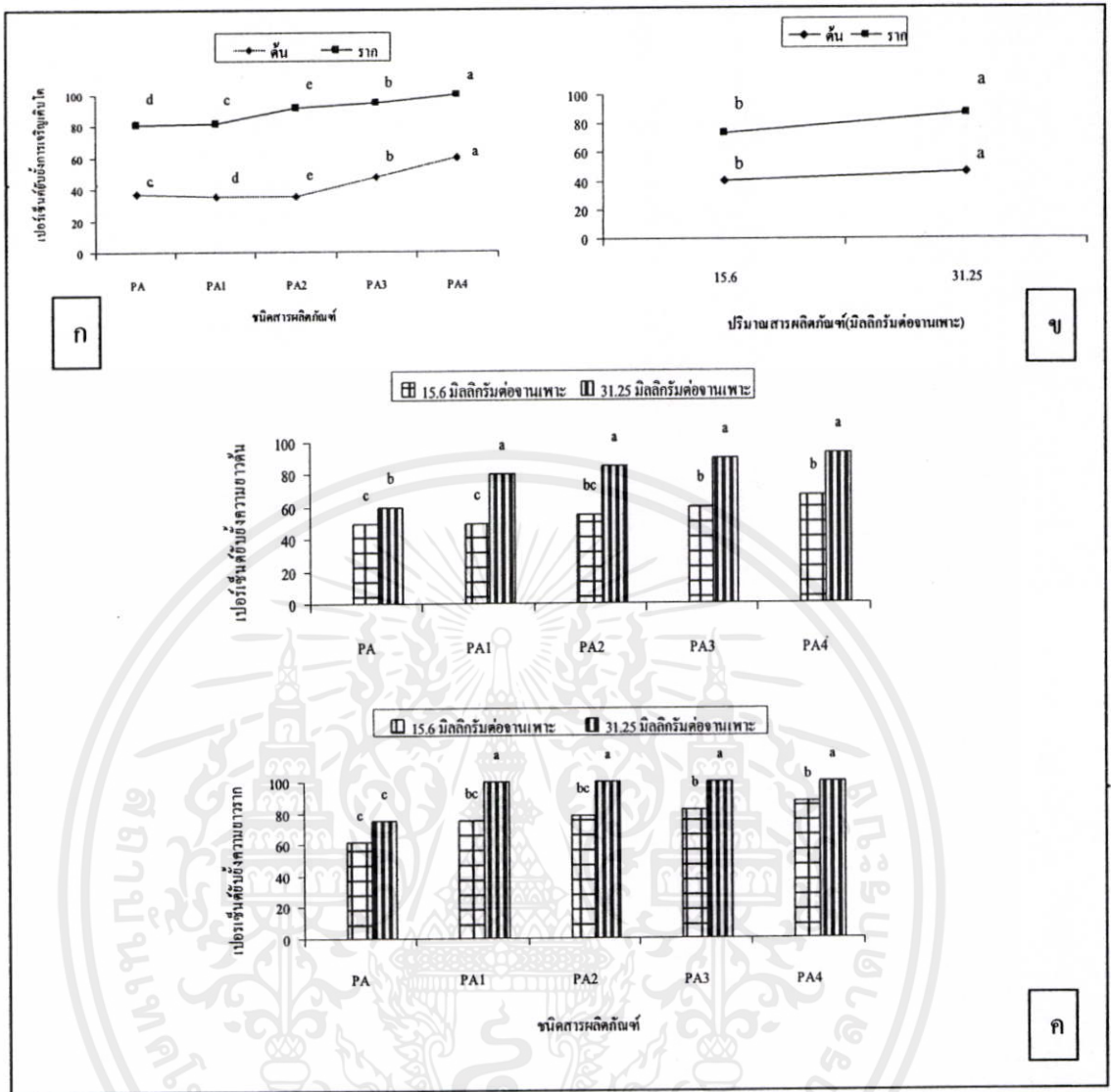
ผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก

อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.7) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.17 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.17 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์ + สารสกัด 4 เท่า (PA₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกมากที่สุด โดยยับยั้งได้ 93 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกได้อย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.13 ค)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัด เปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	120 *	1942 *
A	4	115 *	764 *
B	1	970 *	894 *
AB	4	1290 *	4378 *
* มีความแตกต่างกันทางสถิติ		A	คือ สารผลิตภัณฑ์
B คือ ปริมาณสาร		AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

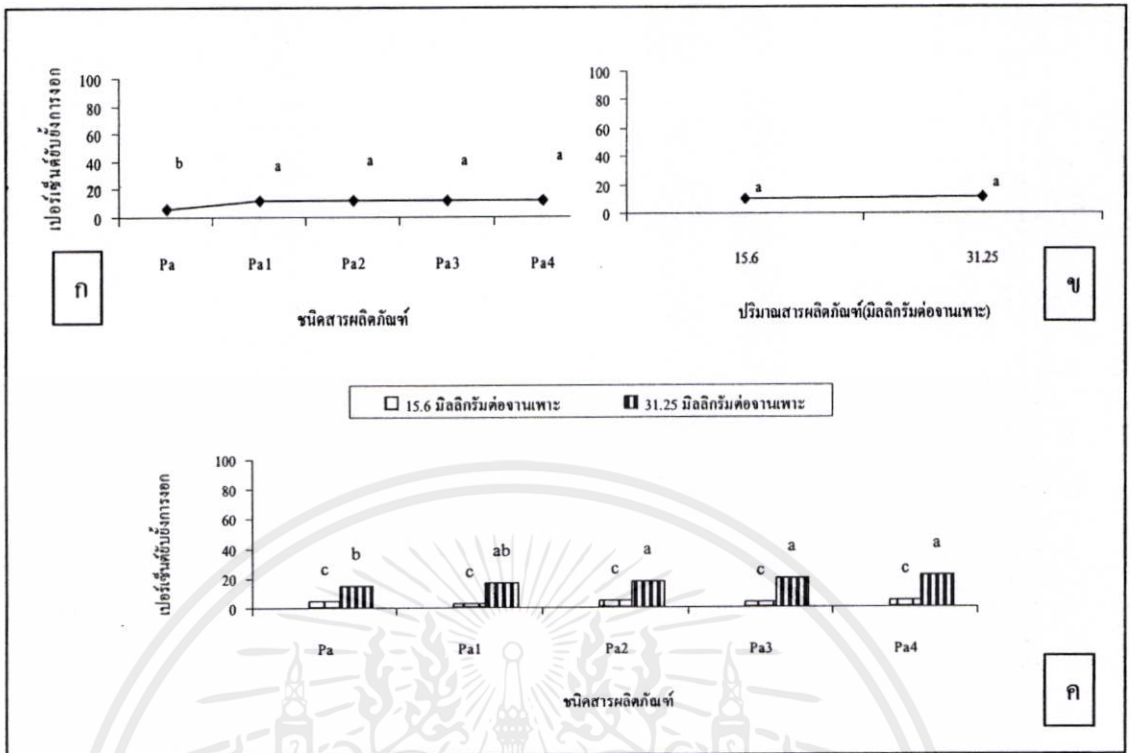
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.17 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์ ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

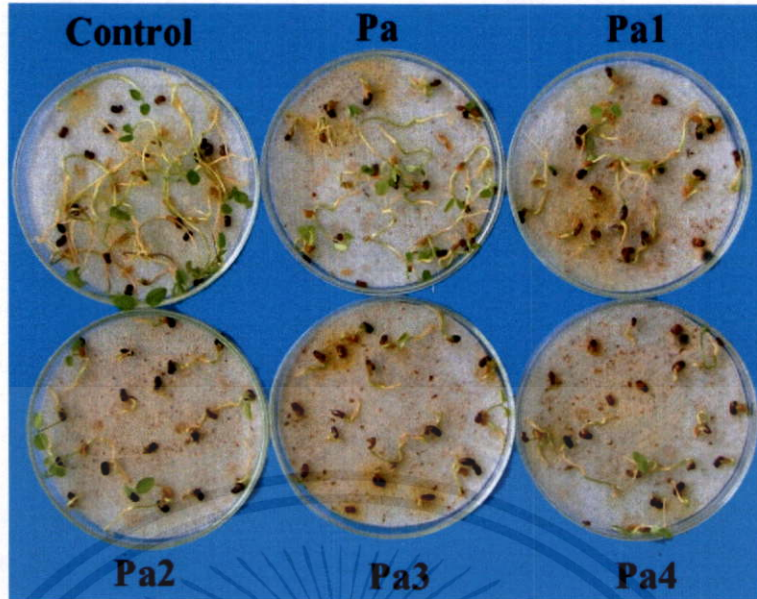
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

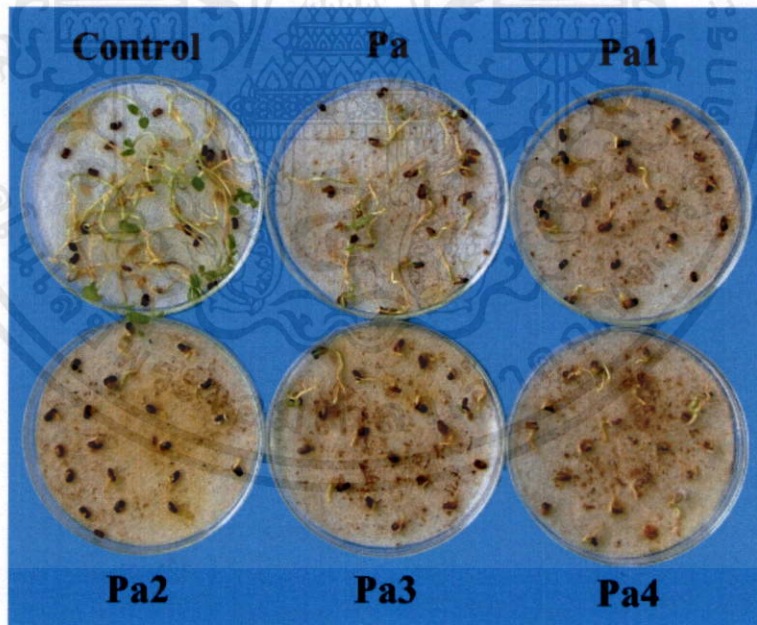

ภาพที่ 4.18 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของโบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขึ้นข้างรกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของการเพิ่มชนิดริกและอะซิดริก ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากโบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากโบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.19 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของไบโประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิทริกและอะซีตริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ

ภาพที่ 4.20 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของไบโประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิทริกและอะซีตริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกถั่วฝักหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อผู้จัดทำเอกสาร

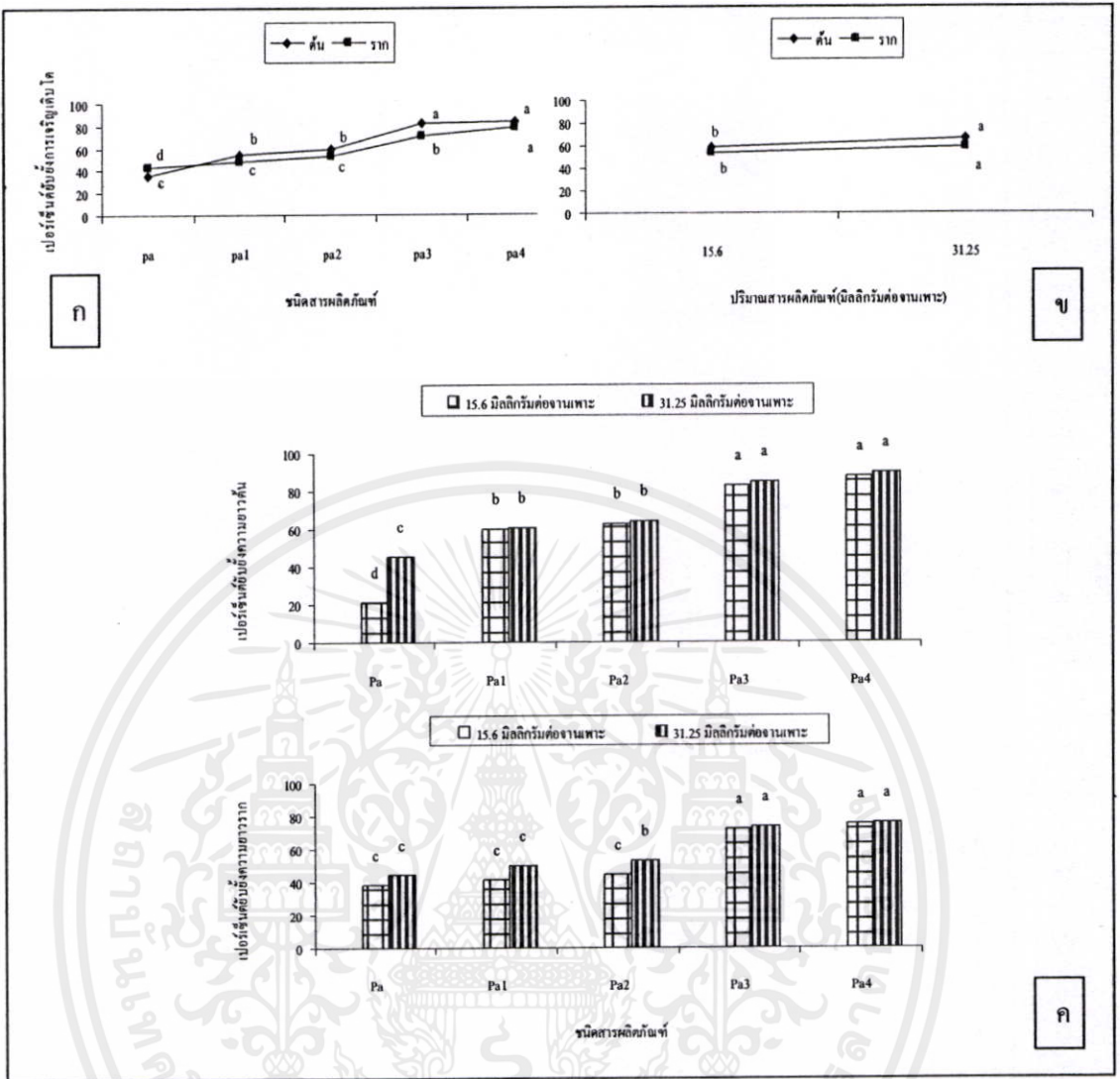
ผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก

อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองล้วนมีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.9) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซิติก 20% (Pa₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.21 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การเจริญเติบโตของถั่วฝักยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.21 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซิติก 20% (Pa₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากของถั่วฝักมากที่สุด โดยยับยั้งความได้ 89.56 และ 76.23 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.21 ค) (ภาพที่ 4.22 และ 4.23)

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะในใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติกเปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	1220 *	106 *
A	4	197 *	231 *
B	1	54 *	134 *
AB	4	331 *	2391 *
*	มีความแตกต่างกันทางสถิติ	**	มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง
A	คือ สารผลิตภัณฑ์	B	คือ ปริมาณสาร
AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

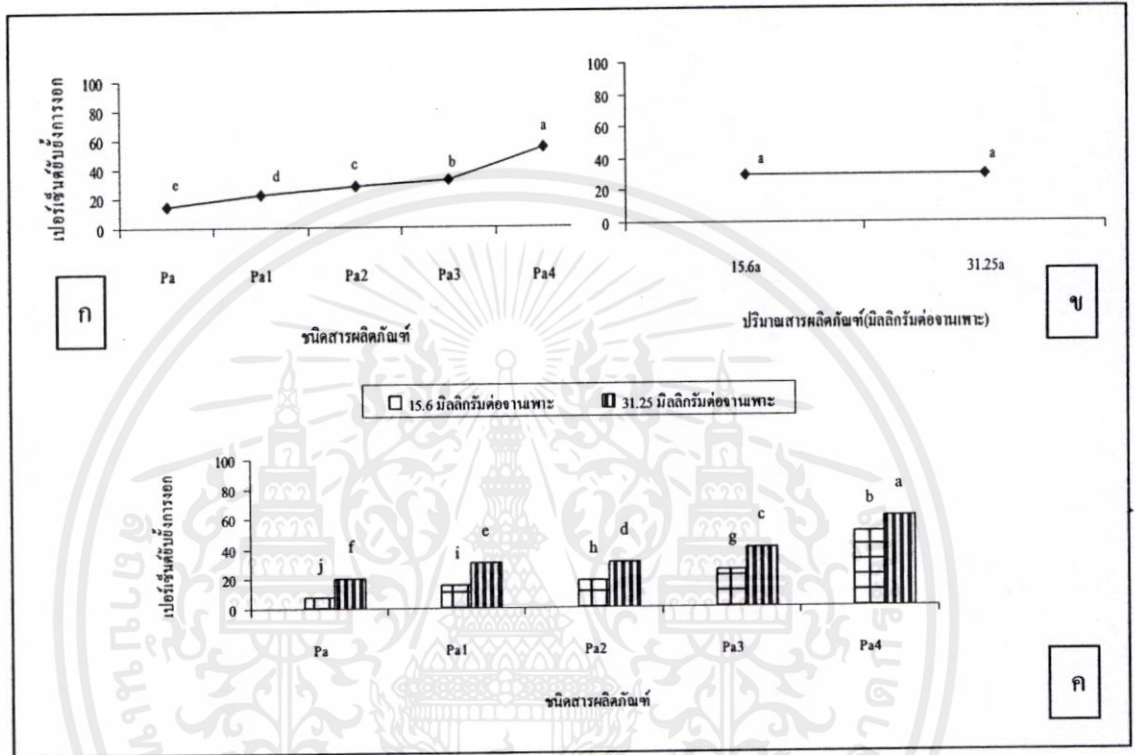

ภาพที่ 4.21 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของตัวผี 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก.อิทธิพลของการเพิ่มกรดซิตริกและอะซีตริก ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าวเนก

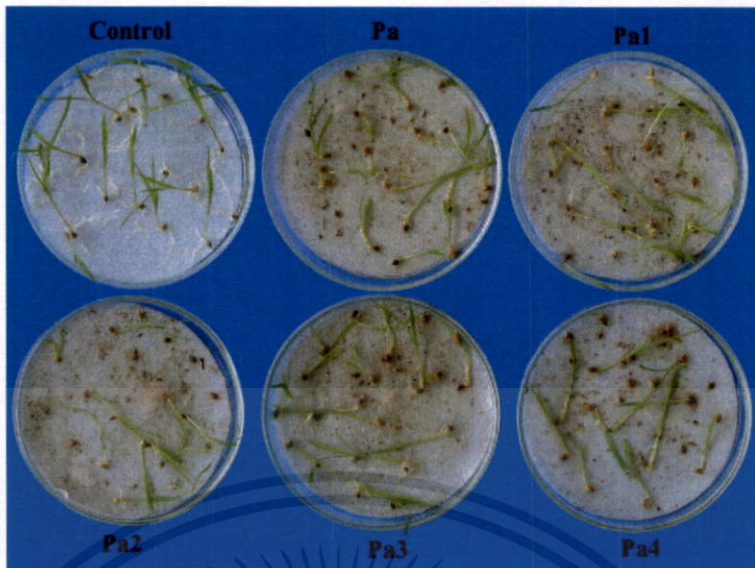
อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการงอกของหญ้าข้าวเนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.8) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซีตริก 20% (Pa₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของตัวผีได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.22 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การ

งอกของหญ้าข้าวนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.22 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลผลิตแห้งจากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซิตรีค 20% (Pa₄) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนกมากที่สุด โดยยับยั้งการงอกได้ 60 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.22 ค) (ภาพที่ 4.23 และ 4.24)

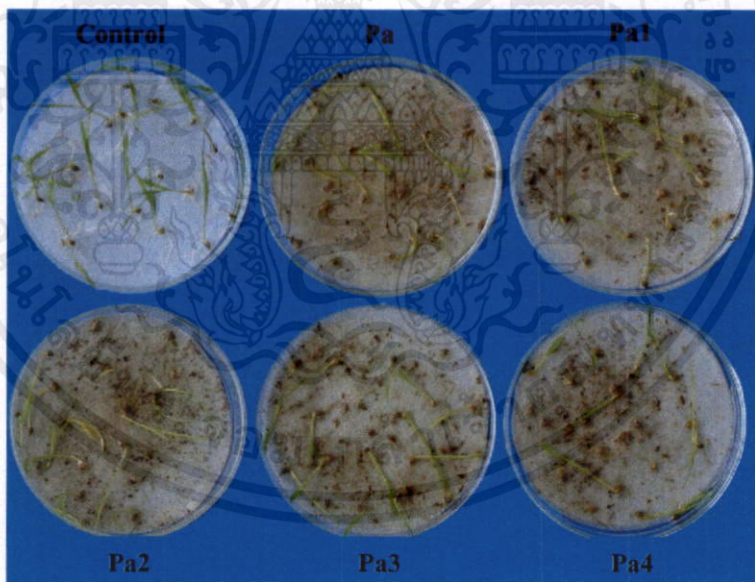

ภาพที่ 4.22 ผลของประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิตรีค ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.23 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิตริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกหญ้าข้าวจนกหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 15.6 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ

ภาพที่ 4.24 แสดงประสิทธิภาพการเพิ่มฤทธิ์ของใบประยงค์โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิตริกที่มีผลต่อการยับยั้งความงอกหญ้าข้าวจนกหลังการเพาะ 5 วัน ที่ปริมาณสาร 32.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนก

อิทธิพลของผลิตภัณฑ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองล้วนมีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.10) ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซิติก 20% (Pa_4) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนกได้มากที่สุด (ภาพที่ 4.25 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.25 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง + กรดอะซิติก 20% (Pa_4) มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวเนกมากที่สุด โดยยับยั้งความยาวต้นได้ 82 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวเนกได้อย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.25 ค) (ภาพที่ 4.26 และ 4.27)

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวเนกที่เพาะในใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติก เปรียบเทียบกับการเพาะด้วยน้ำกลั่น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	142 *	382 *
A	4	28 *	735 *
B	1	145 *	215 *
AB	4	332 *	1504 *

* มีความแตกต่างกันทางสถิติ   ** มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ

A คือ สารผลิตภัณฑ์   B คือ ปริมาณสาร

AB คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การทดลองที่ 4 การศึกษาผลของวัสดุเพาะในการดูดซับ (absorption) สาร ผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์ แห้ง) ในรูปผงละเอียด

4.4.1 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบ ประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียดโดย วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

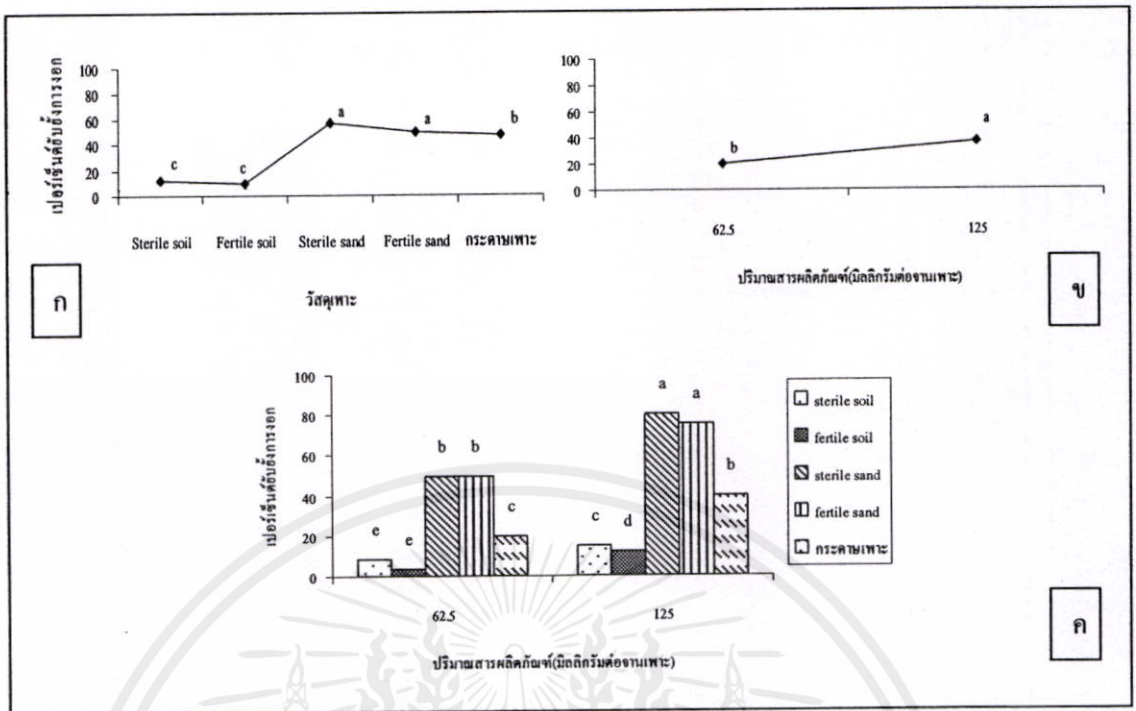
ผลต่อการงอกของถั่วฝัก

อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.11) เมล็ดถั่วฝักที่เพาะด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ถูกยับยั้งการงอกมากที่สุด (ภาพที่ 4.26 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของถั่วฝักถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.26 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองพบว่า การเพาะเมล็ดถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะถั่วฝักถูกยับยั้งการงอกมากที่สุดคือ 80 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือการเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile sand) กระดาษเพาะ ในขณะที่การเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภทดินทั้งที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) ถั่วฝักถูกยับยั้งการงอกน้อยที่สุด (ภาพที่ 4.26 ค) (ภาพที่ 4.27 และ 4.28)

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกที่เพาะในผลิตภัณฑ์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

Source of Variation	df	Mean Square	
		ถั่วฝัก	หญ้าข้าวนก
Treatment	9	452 *	249 *
A	4	980 **	1678 **
B	1	40 *	2334 *
AB	4	237 **	146 **

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มีความแตกต่างทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง
ไม่ผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติคือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ และ B คือ ปริมาณสารสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
AB คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

ภาพที่ 4.26 ผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การขยับยั้งการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.27 แสดงประสิทธิภาพการดูดซึบของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักยาวที่ปริมาณสาร 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ภาพที่ 4.28 แสดงประสิทธิภาพการดูดซึบของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียด โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดถั่วฝักยาวที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส... การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่ง... คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝัก

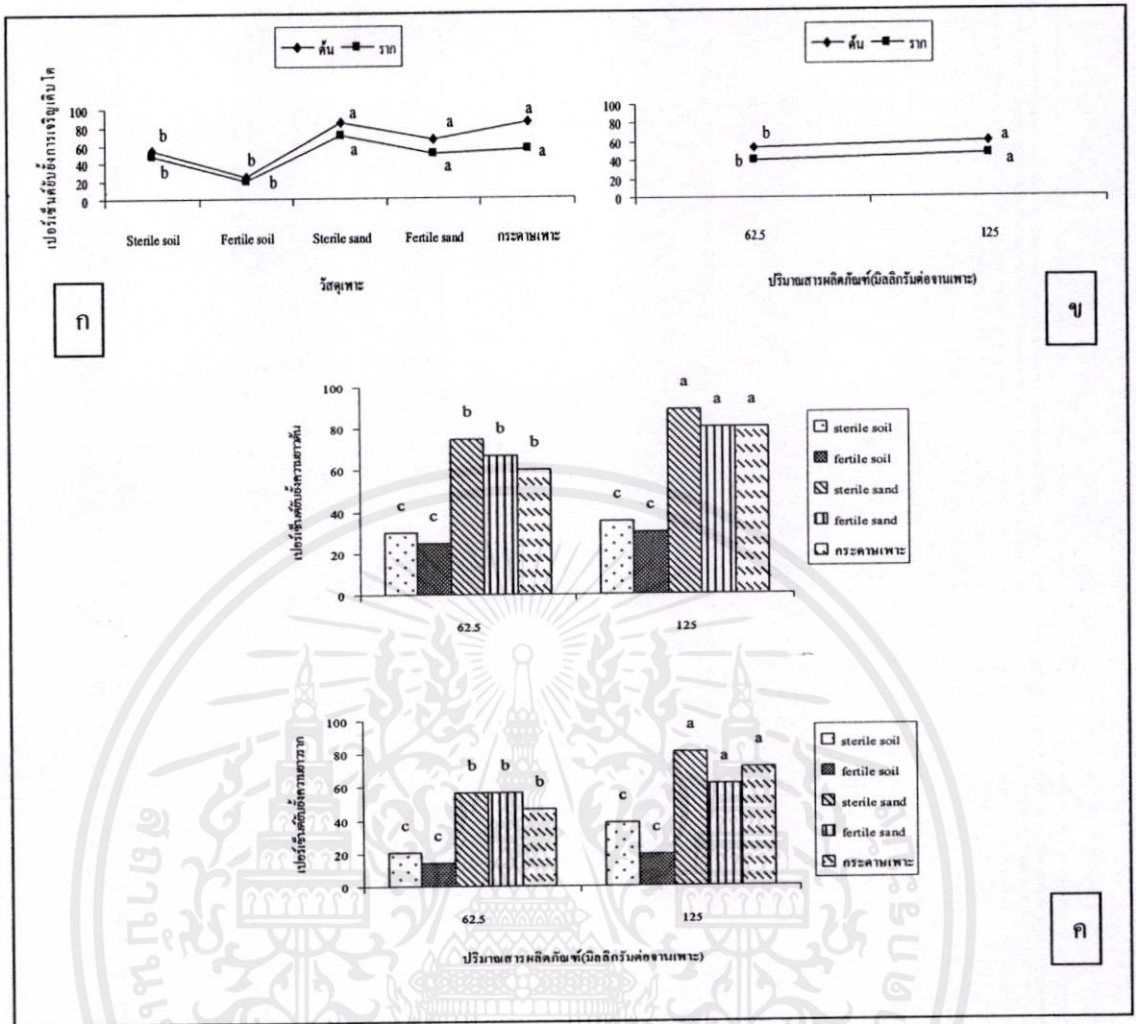
อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อความยาวต้นและความยาวรากของเมล็ดถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.12) เมล็ดถั่วฝักที่เพาะด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile Sand) ถูกยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากมากที่สุด (ภาพที่ 4.29 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้ความยาวต้นและความยาวรากของถั่วฝักถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.29 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองพบว่า การเพาะเมล็ดถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ถั่วฝักถูกยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากมากที่สุดคือ 88.37 และ 80.94 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับรองลงมาคือการเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile sand) กระจายเพาะ ในขณะที่การเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุเพาะประเภทดินทั้งที่ผ่านการฆ่าเชื้อ(sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ(fertile soil) ถั่วฝักถูกยับยั้งการเจริญเติบโตน้อยที่สุด (ภาพที่ 4.29 ค)

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะในวัสดุเพาะผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	981 *	961 **
A	4	236 **	403 *
B	1	129 *	309 *
AB	4	9027 **	127 **

* มีความแตกต่างกันทางสถิติ A คือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ
B คือ ปริมาณสาร AB คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

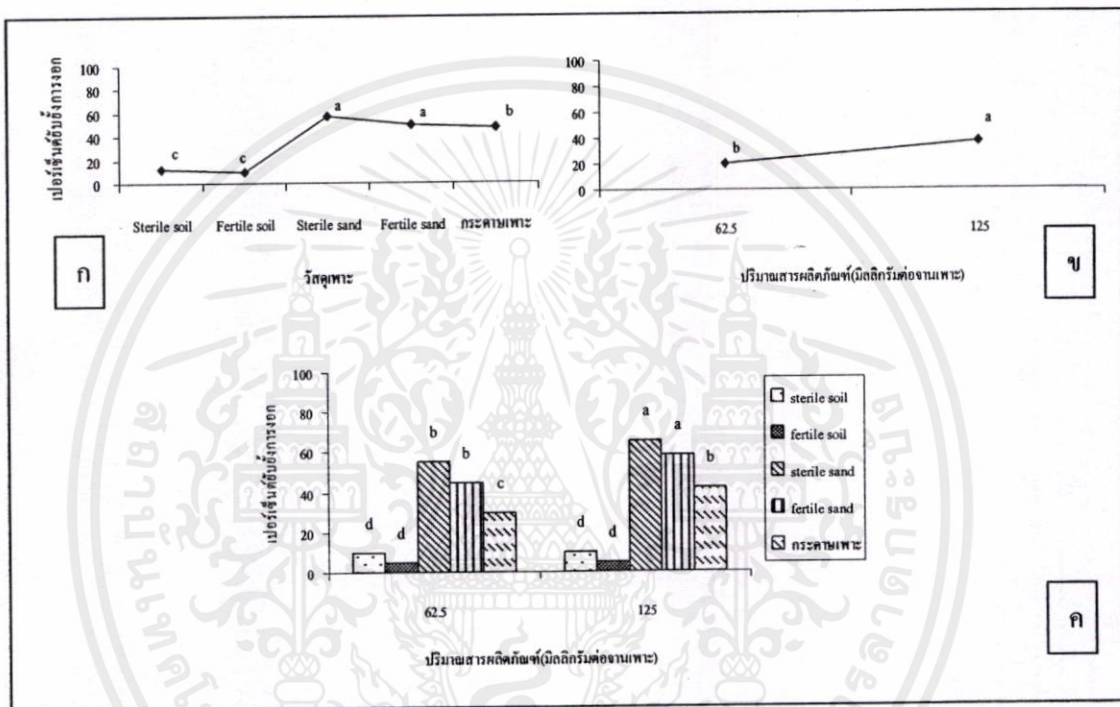
ภาพที่ 4.29 ผลการควบคุมของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะ เมล็ดชนิดต่างๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าวนก

อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผล

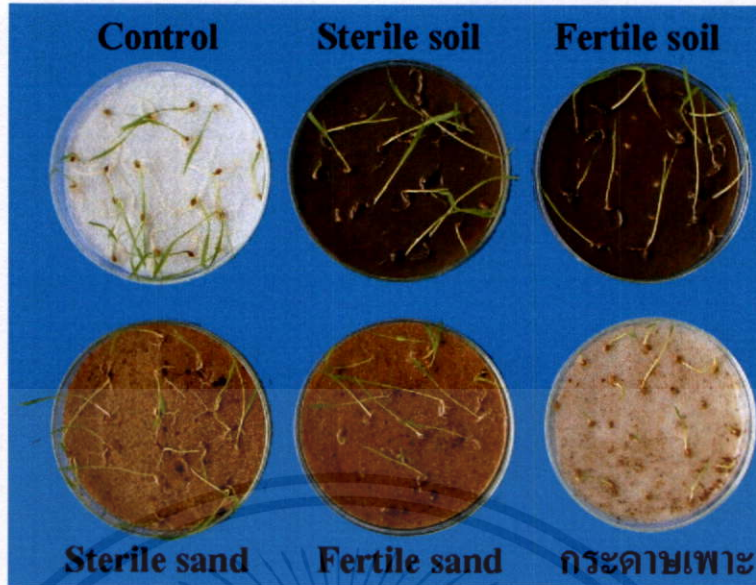
ต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.11) เมล็ดหญ้าข้าวนกที่เพาะด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ถูกยับยั้งการงอกมากที่สุด (ภาพที่ 4.30 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การงอกของหญ้าข้าวนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.30 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองพบว่า

การเพาะเมล็ดหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการงอกมากที่สุดคือ 65 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือการเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile sand) กระจายเพาะ ในขณะที่การเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภทดินทั้งที่ผ่านการฆ่าเชื้อ(sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ(fertile soil) หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการงอกน้อยที่สุด (ภาพที่ 4.30 ค) (ภาพที่ 4.31 และ 4.32)

ภาพที่ 4.30 ผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ และ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย โดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.31 แสดงประสิทธิภาพการดูดซับของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดข้าวจำนวนที่ปริมาณสาร 62.5 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ภาพที่ 4.32 แสดงประสิทธิภาพการดูดซับของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ต่อการงอกของเมล็ดข้าวจำนวนที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก

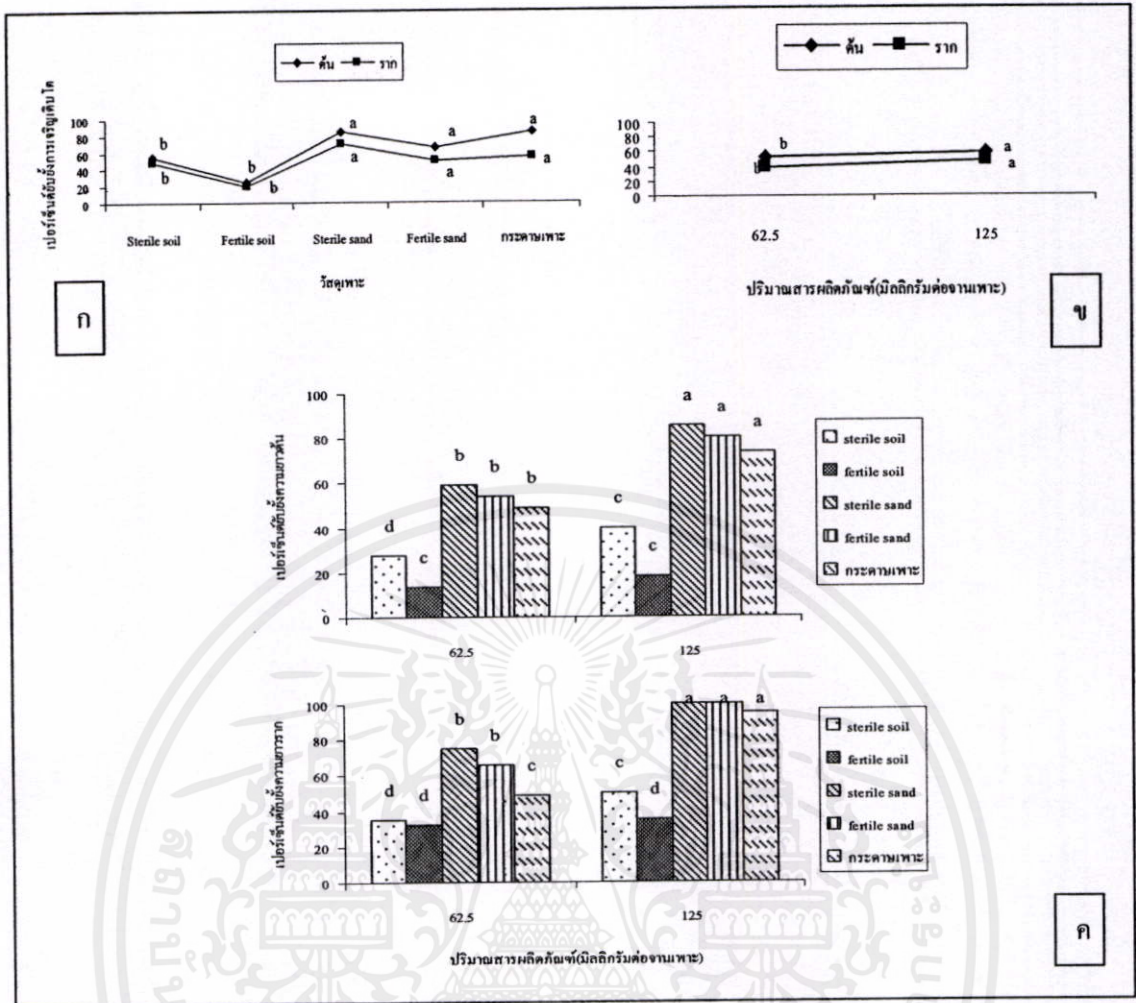
อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดหญ้าข้าวนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.13) เมล็ดหญ้าข้าวนกที่เพาะด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ถูกยับยั้งการเจริญเติบโตมากที่สุด (ภาพที่ 4.33 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์มีผลทำให้การเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกถูกยับยั้งเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.33 ข) สำหรับผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสองพบว่า การเพาะเมล็ดหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile sand) ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งความยาวต้นมากที่สุด คือ 85 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกอย่างสมบูรณ์ รองลงมาคือการเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภททรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile sand) กระจายเพาะ ในขณะที่การเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุเพาะประเภทดินทั้งที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการเจริญเติบโตน้อยที่สุด (ภาพที่ 4.33 ค)

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกที่เพาะในผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	9	2386 *	7545 *
A	4	3145 *	4735 *
B	1	2432 *	9856 *
AB	4	8432 *	7652 *

* มีความแตกต่างทางสถิติ
 A คือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ
 B คือ ปริมาณสาร
 AB คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.33 ผลการดูดซับของผลิตภัณฑ์ในรูปแบบละเอียดโดยวัสดุเพาะ เมล็ดชนิดต่างๆ และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ขั้วขึ้นการเจริญเติบโตของเหู้าข้าวฉง 5 วันหลัง เพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพล ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ (50 เปอร์เซ็นต์ ใบประยงค์แห้ง) โดยวิธีดินผสมวุ้น

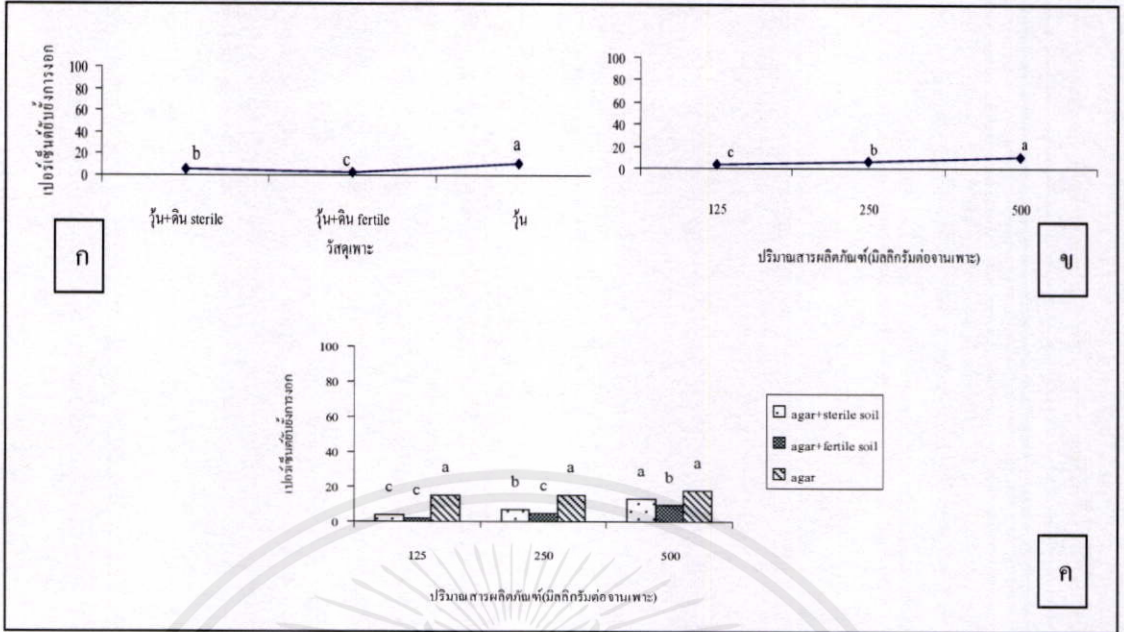
ผลต่อการงอกของถั่วฝัก

อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ถั่วฝักมีผลต่อการยับยั้งการงอกของถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.14) การเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุดูดซับประเภทวุ้น (agar) ถั่วฝักถูกยับยั้งการงอกจากสารผลิตภัณฑ์มากที่สุด (ภาพที่ 4.34 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารมีผลทำให้ถั่วฝักถูกยับยั้งการงอกเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.34 ข) สำหรับผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า การเพาะถั่วฝักในวัสดุดูดซับประเภทวุ้น (agar) ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ถั่วฝักถูกยับยั้งการงอกมากที่สุดคือ 18 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.34 ค และ 4.35) (ภาพที่ 4.36 และ 4.37)

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกที่เพาะในผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดโดยวิธีดินผสมวุ้น

Source of Variation	df	Mean Square	
		ถั่วฝัก	หญ้าข้าวนก
Treatment	8	32 *	732 *
A	2	156 *	2985 *
B	2	456 *	565 *
AB	4	23 *	84 *
* A		มีความแตกต่างกันทางสถิติ คือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ	
B		คือ ปริมาณสาร คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.34 ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดโดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ที่ยังการงอกของถั่วฝัก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ภาพที่ 4.35 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของถั่วฝัก 5 วัน
 เมล็ดถั่วฝักที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.36 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของ เมล็ดข้าวปีที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ภาพที่ 4.37 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของ เมล็ดข้าวปีที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ผลต่อการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝัก

อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.15) การเพาะถั่วฝักด้วยวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) ถั่วฝักถูกยับยั้งการเจริญเติบโตจากสารผลิตภัณฑ์มากที่สุด (ภาพที่ 4.38 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารมีผลทำให้ถั่วฝักถูกยับยั้งการเจริญเติบโตเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.38 ข) สำหรับผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า การเพาะถั่วฝักในวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ถั่วฝักถูกยับยั้งความยาวต้นและความยาวรากมากที่สุดคือ 87.17 และ 78.25 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.38 ค และ 4.39)

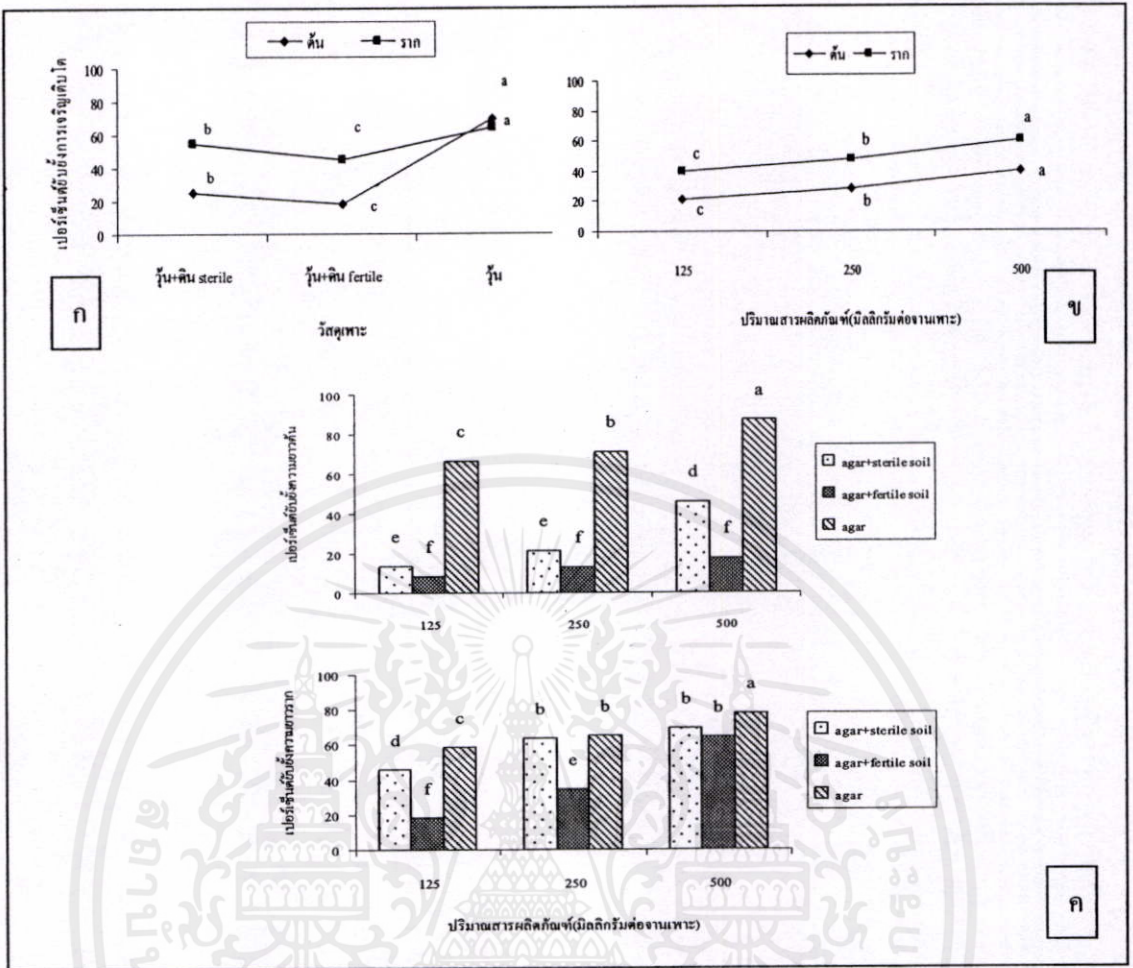
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของถั่วฝักที่เพาะในผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดโดยวิธีดีเอ็นเอผสมวัน

Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	8	4346 *	1384 *
A	2	2757 *	3249 *
B	2	4917 *	9283 *
AB	4	695 *	238 *

* มีความแตกต่างกันทางสถิติ A คือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ
B คือ ปริมาณสาร AB คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

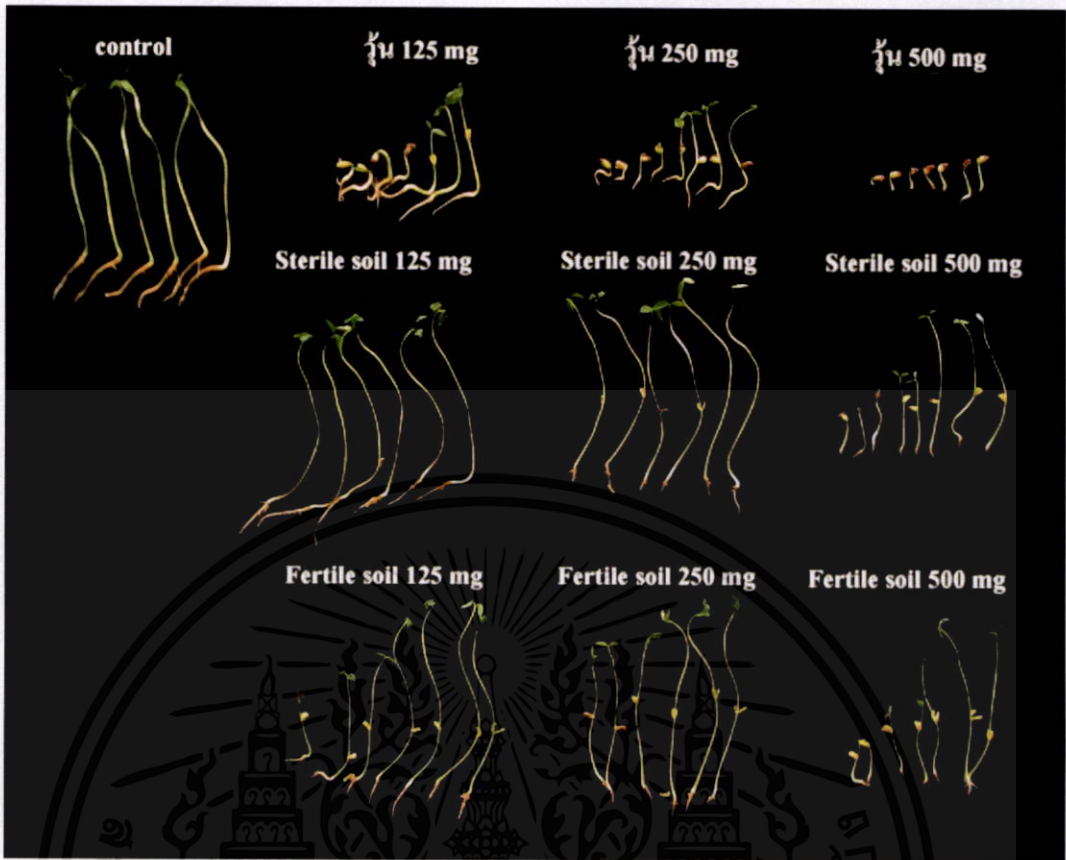

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.38 ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณ สารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ยับยั้งการเจริญเติบโตของตัวเชื้อ 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีตัวอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

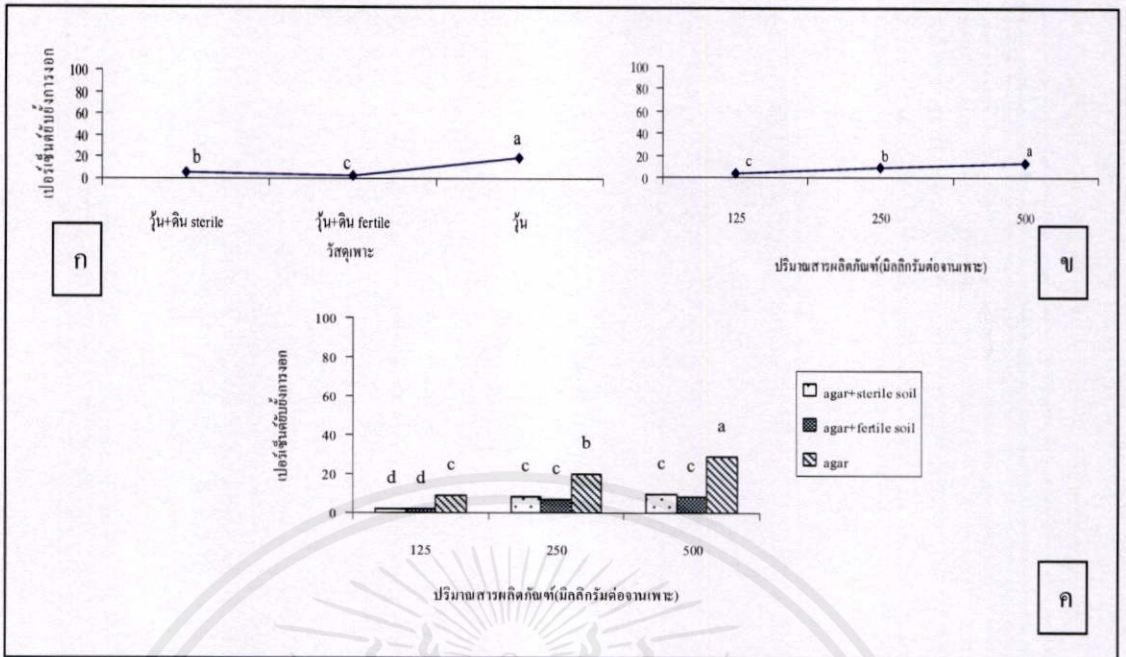

ภาพที่ 4.39 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดถั่วฝัก หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าวนก

อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.14) การเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการงอกจากสารผลิตภัณฑ์มากที่สุด (ภาพที่ 4.40 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารมีผลทำให้หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการงอกเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.40 ข) สำหรับผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า การเพาะหญ้าข้าวนกในวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการงอกมากที่สุดคือ 29 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.40 ค และ 4.41) (ภาพที่ 4.42 และ 4.43)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.40 ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดโดยวิธีดินผสมวุ้น และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ยั้งการงอกของหญ้าข้าวนก 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารผลิตภัณฑ์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT ($p=0.05$)

ภาพที่ 4.41 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่เมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน (ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้)

ภาพที่ 4.42 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ภาพที่ 4.43 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมวุ้นต่อการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

ผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก

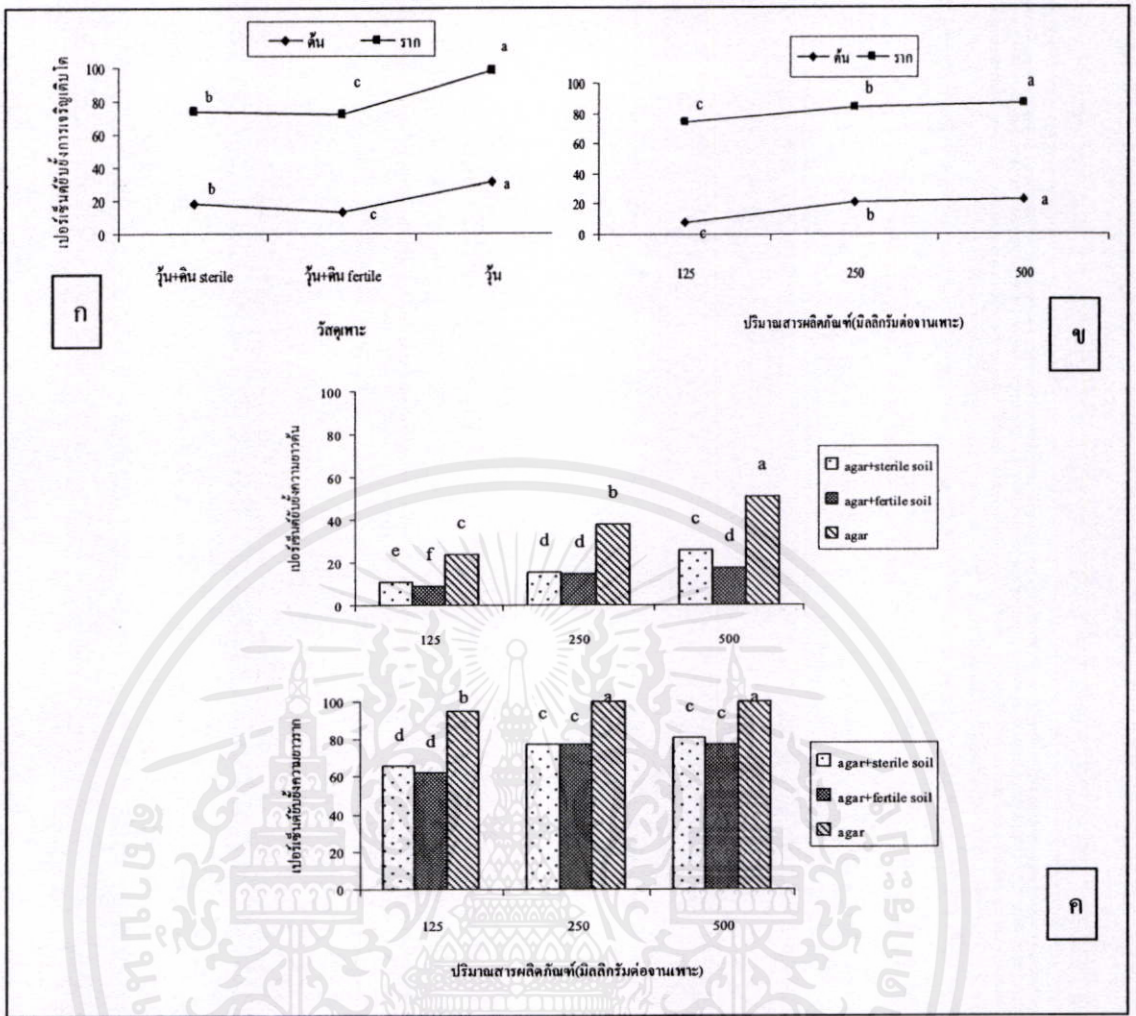
อิทธิพลของวัสดุเพาะ ปริมาณสาร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสอง ล้วนมีผลต่อการยับยั้งการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.16) การเพาะหญ้าข้าวนกด้วยวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการเจริญเติบโตจากสารผลิตภัณฑ์มากที่สุด (ภาพที่ 4.44 ก) ในด้านปริมาณสารผลิตภัณฑ์พบว่า การเพิ่มปริมาณสารมีผลทำให้หญ้าข้าวนกถูกยับยั้งการเจริญเติบโตเพิ่มมากขึ้น (ภาพที่ 4.44 ข) สำหรับผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยพบว่า การเพาะหญ้าข้าวนกในวัสดุคูดซับประเภทวุ้น (agar) ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อ

งานเพาะ หน้้าข้าววนกถุยกั้บยั้งความยาวต้นและความยาวรากมากที่สุดคือ 50.75 และ 98.49 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.44 ก และ 4.45)

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเปอร์เซ็นต์การยับยั้งการเจริญเติบโตของหน้้าข้าววนที่เพาะ ในผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดโดยวิธีดินผสมวัน

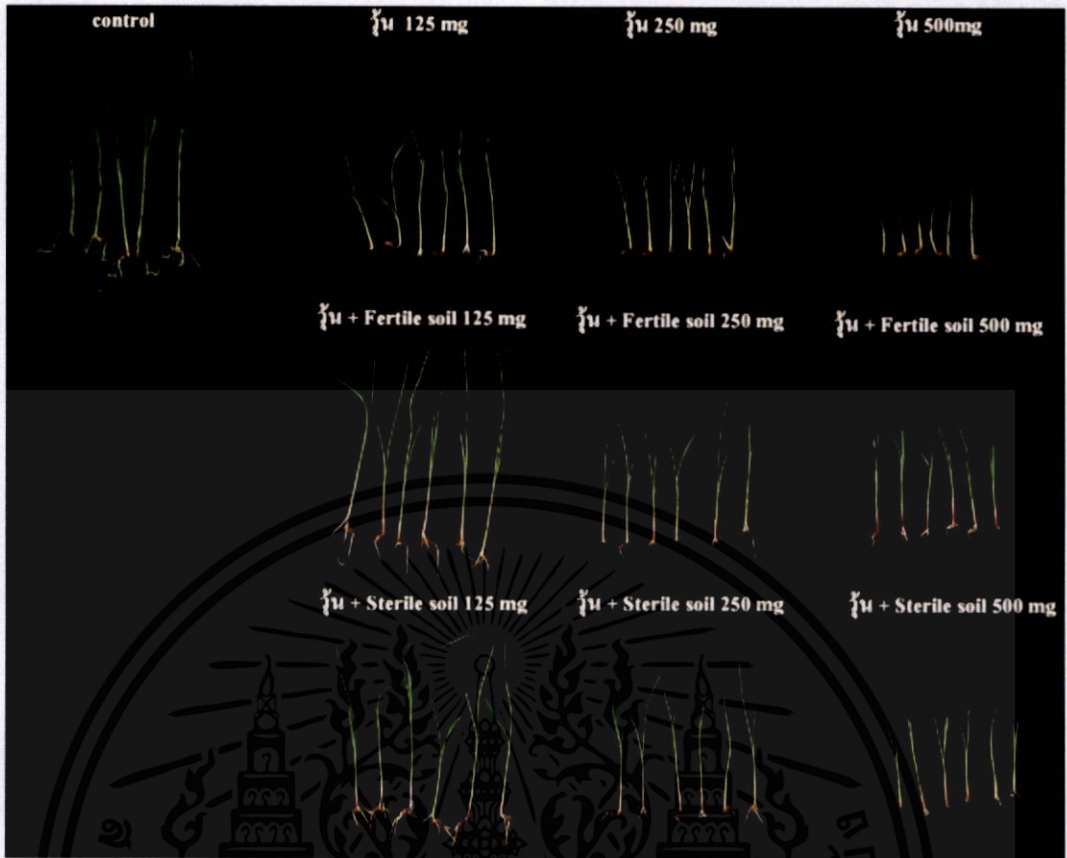
Source of Variation	df	Mean Square	
		ต้น	ราก
Treatment	8	234 *	317 *
A	2	783 *	5244 *
B	2	9155 *	847 *
AB	4	493 *	46 *
* มีความแตกต่างกันทางสถิติ		A	คือ วัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ
B		AB	คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย A และ B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.44 ผลการเคลื่อนย้ายของผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียด โดยวิธีดิน ผสมวัน และ 2 ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่มีต่อเปอร์เซ็นต์ยั้งการเจริญเติบโตของหัวข้าวฉนวน 5 วันหลังเพาะเมล็ด (ก. อิทธิพลของวัสดุเพาะ ข. อิทธิพลของปริมาณสารจากใบประยงค์ ค. อิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนิดและปริมาณสารผลิตภัณฑ์) ค่าเฉลี่ยจากจำนวน 4 ซ้ำ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรเหมือนกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดย DMRT (p=0.05)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

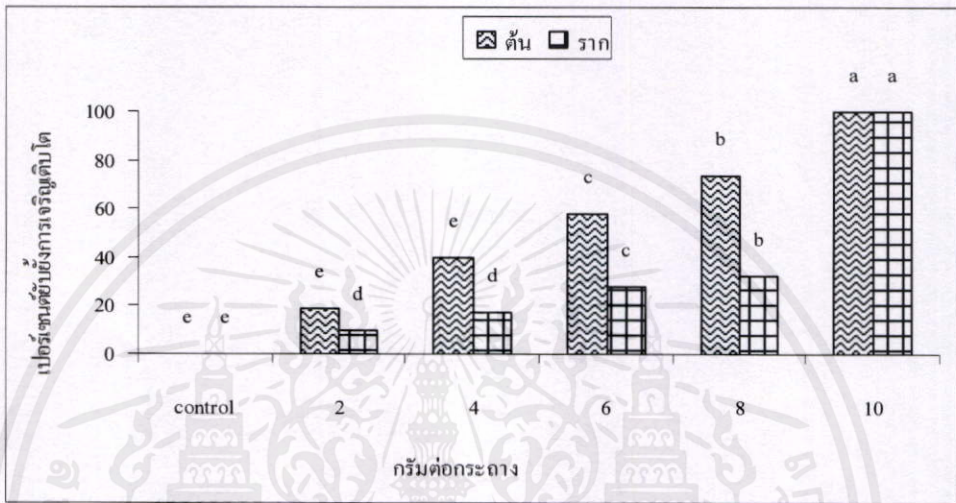

ภาพที่ 4.45 แสดงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์โดยวิธีดินผสมไ้่นต่อการเจริญเติบโตของเมล็ดข้าวจำนวน 6 หลังเพาะเมล็ด 5 วัน

สำหรับการศึกษาการดูดซับสารผลิตภัณฑ์โดยใช้วัสดุดูดซับที่เป็นไ้่นเปรียบเทียบกับดิน 2 ประเภทคือ ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) เพื่อศึกษาว่าอนุภาคของดิน (sterile soil) และจุลินทรีย์ในดิน (fertile soil) มีผลชัดเจนประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์หรือไม่ โดยออกแบบการทดลองให้มีปริมาณของสารผลิตภัณฑ์ในไ้่นที่สามารถออกฤทธิ์ยับยั้งพืชทดสอบได้เกือบสมบูรณ์ และในดินจะใช้ปริมาณของสารผลิตภัณฑ์เท่ากัน ถ้าอนุภาคของดินและจุลินทรีย์ในดินมีส่วนชัดเจนประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์จะพบว่าสารผลิตภัณฑ์ในดิน (sterile soil และ fertile soil) ออกฤทธิ์ยับยั้งพืชทดสอบทั้งสองชนิดได้ต่ำกว่าในไ้่น และจากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า อนุภาคของดินและจุลินทรีย์ในดินสามารถชัดเจนประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์ได้จริง โดยพบว่าพืชทดสอบใน ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (sterile soil) และดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ (fertile soil) ถูกยับยั้งการเจริญเติบโตได้น้อยกว่าในไ้่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านความยาวรากพบว่า พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 10 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.49 และภาพที่ 4.50) (ภาพที่ 4.51) ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4, 6 และ 8 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของถั่วฝักเฉลี่ย 10, 17, 28 และ 32 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.49 และภาพที่ 4.50) (ภาพที่ 4.51)

ภาพที่ 4.49 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของถั่วฝักหลังเพาะเมล็ด 28 วัน

เอกสารนี้เป็นภาพที่ 4.50 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความยาวต้นของถั่วฝักหลังการเพาะเมล็ด การค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีก 28 วัน มิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.51 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความยาวต้นและความยาวรากของถั่วพีหลังเพาะเมล็ด 28 วัน

ผลต่อการงอกของหญ้าข้าวนก

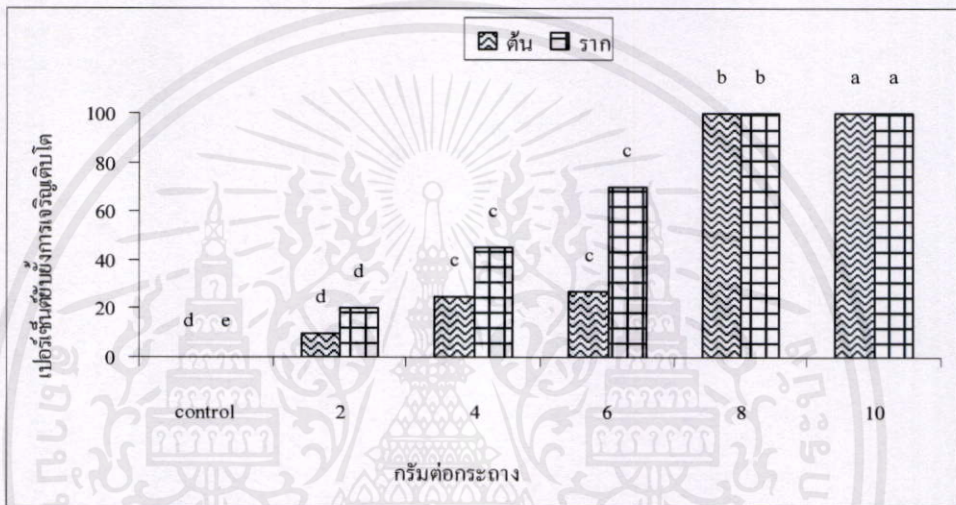
การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง พบว่ามีผลต่อการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนก ซึ่งการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนกอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.48) ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4 และ 6 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของหญ้าข้าวนกเฉลี่ย 45, 80 และ 92 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.48)

ผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนก

ผลของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง มีผลต่อการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนก ซึ่งหลังจากเพาะหญ้าข้าวนกและโรยสารผลิตภัณฑ์ไปแล้ว 28 วัน ไม่ว่ากรณีใด พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54) ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา

2, 4, และ 6 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกเกลี๋ย 10, 25 และ 27 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54)

ในด้านความยาวรากพบว่า พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54) ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4 และ 6 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกเกลี๋ย 20, 45 และ 70 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54)

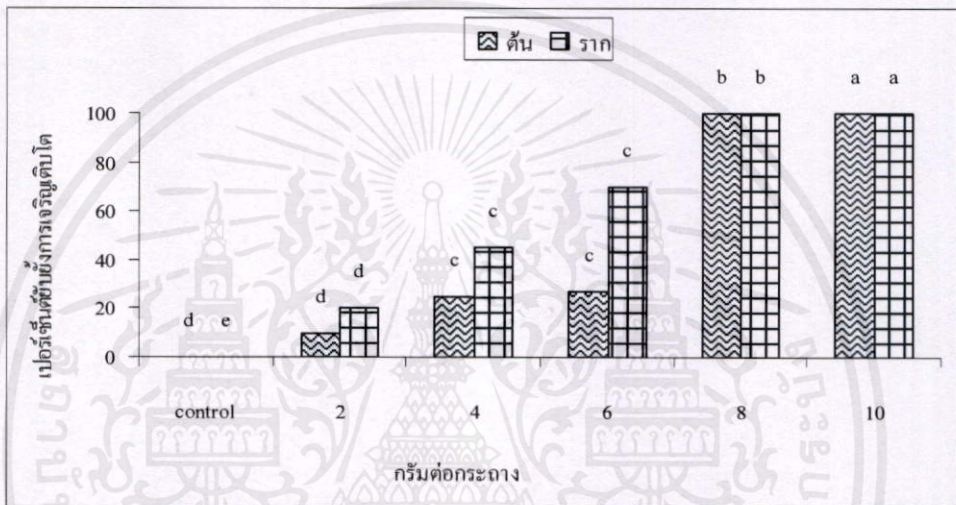
ภาพที่ 4.52 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยหลังเพาะเมล็ด 28 วัน

ภาพที่ 4.53 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความยาวต้นของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยหลังการเพาะเมล็ด 28 วัน

2, 4, และ 6 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวต้นของหญ้าข้าวนกเกลี๋ย 10, 25 และ 27 เปอร์เซ็นต์ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54)

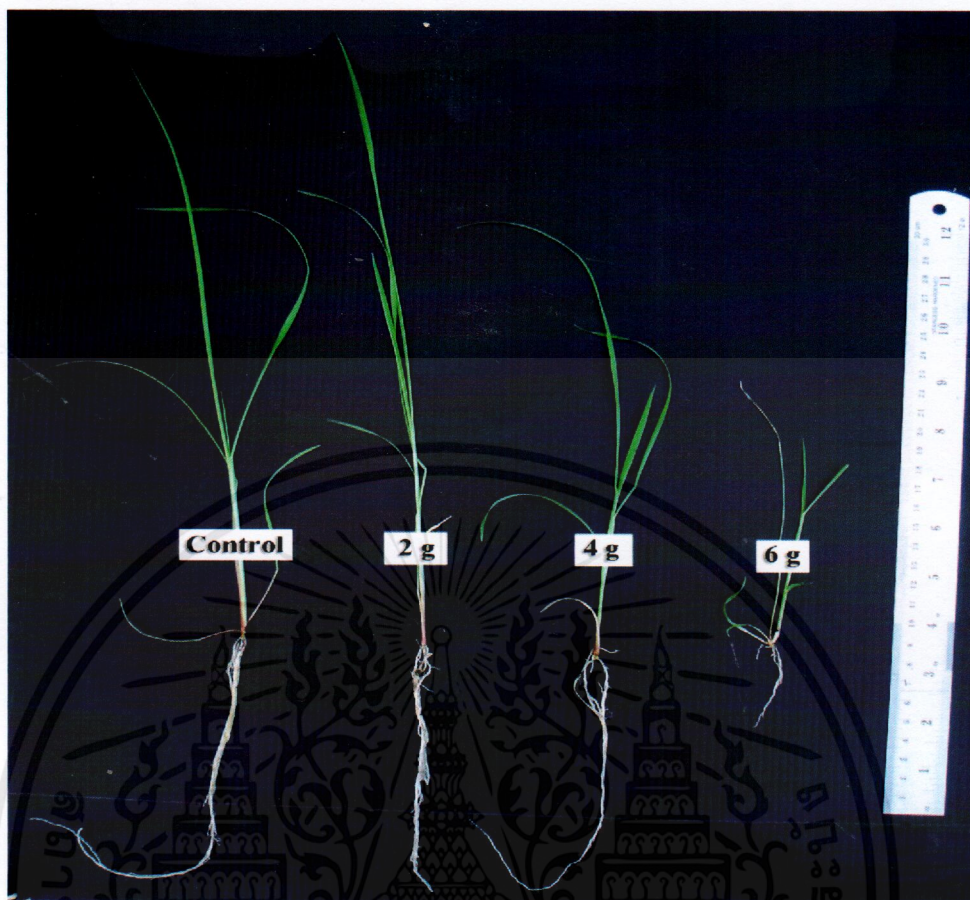
ในด้านความยาวรากพบว่า พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยอย่างสมบูรณ์ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54) ในขณะที่การใช้ผลิตภัณฑ์ที่อัตรา 2, 4 และ 6 กรัมต่อกระถาง มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของหญ้าข้าวนกเกลี๋ย 20, 45 และ 70 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 4.52 และภาพที่ 4.53) (ภาพที่ 4.54)

ภาพที่ 4.52 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยหลังเพาะเมล็ด 28 วัน

ภาพที่ 4.53 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความยาวต้นของหญ้าข้าวนกเกลี๋ยหลังการเพาะเมล็ด 28 วัน

ภาพที่ 4.54 แสดงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความยาวต้นและความยาวรากของหญ้าข้าวนกหลังเพาะเมล็ด 28 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

วิจารณ์ผลการทดลอง

5.1 การทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ ในรูปผงละเอียดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

จากการศึกษาการทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณสาร 62.5, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่า ผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ได้อย่างสมบูรณ์ ที่ปริมาณสาร 62.5, 125 และ 250 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ผลิตภัณฑ์สามารถยับยั้งการงอกถั่วฝักได้ 0, 17.50 และ 70.00 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับขณะที่หญ้าข้าวนกยับยั้งได้ 20.00, 40.00 และ 75.00 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์สามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดหญ้าข้าวนกสูงกว่าถั่วฝัก

จากการทดลองนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์สามารถยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยวคือ หญ้าข้าวนก ได้ดีกว่าวัชพืชใบเลี้ยงคู่คือ ถั่วฝัก และพบว่าขนาดเมล็ดของพืชทดสอบมีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกฤทธิ์ของสารผลิตภัณฑ์ โดยพบว่าพืชทดสอบที่มีเมล็ดขนาดเล็ก ได้แก่ หญ้าข้าวนก ตอบสนองสารผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าพืชทดสอบที่มีขนาดเมล็ดใหญ่ คือ ถั่วฝัก ซึ่งอาจเป็นเพราะขนาดเมล็ดใหญ่จึงสามารถต้านทานสารจากผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าเมล็ดขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ ยิงยง เมฆลอย (2548) ที่ทำการเปรียบเทียบสารสกัดด้วยน้ำจากใบประยงค์กับพืชทดสอบ 30 ชนิด พบว่าเมล็ดพืชทดสอบที่มีขนาดเล็ก เช่น หญ้าปากควายและผักกวางตุ้ง สามารถตอบสนองต่อสารทดสอบได้ดีกว่าเมล็ดพืชทดสอบขนาดใหญ่ เช่น ข้าวโพดและถั่วเขียว ซึ่งยังสอดคล้องกับรายงานของ Burgos and Talbert (2000) พบว่าสารอัลลิโลพาที่จากข้าวไรย์จะมีผลต่อเมล็ดพืชทดสอบที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางเท่านั้น ซึ่งเมล็ดพืชทดสอบที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ squash และข้าวโพดจะมีความต้านทานต่อสารสกัดมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

จากการศึกษาการเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 และ 500 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ ผลปรากฏว่าผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกได้ดีกว่าชนิดเม็ด ที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่อจานทดลอง ผลิตภัณฑ์ชนิดผงสามารถยับยั้งการงอกของเมล็ดพืชทดสอบทั้ง 2 ชนิด ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกได้ 80.00 และ 88.50 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ จากผลการทดลองนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดผงมีประสิทธิภาพดีกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด เนื่องมาจากการกระจายตัวของสารผลิตภัณฑ์ชนิดผงในงานทดลองทั่วถึงกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด ส่งผลให้เมล็ดพืชทดสอบได้สัมผัสสารผลิตภัณฑ์ชนิดผงได้มากกว่าผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ด ทำให้พืชทดสอบถูกยับยั้งได้สูงกว่า

5.3 การศึกษารวมวิธีในการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์

5.3.1 การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์

จากการทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มสารสกัดด้วยน้ำจากใบประยงค์ในอัตรา 1, 2, 3 และ 4 เท่าของใบแห้งต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มสารสกัด โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ ผลปรากฏว่าการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มสารสกัดมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบสูงกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มสารสกัด โดยพบว่าปริมาณของสารสกัดด้วยน้ำจากประยงค์ในแต่ละอัตรา (1, 2, 3 และ 4 เท่า) การยับยั้งพืชทดสอบไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ระดับของสารสกัดด้วยน้ำจากประยงค์ที่เพิ่มเข้าไปในผลิตภัณฑ์ไม่มีผลในการเพิ่มฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งคัดค้านกับ Hao *et al.* (2007) ที่ศึกษาพบว่าความสามารถในการยับยั้งจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อความเข้มข้นเพิ่มสูงขึ้น

5.3.2 การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของไบประยงค์แห้งด้วยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติก

จากการทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากไบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มกรดซิตริกและกรดอะซิติกในอัตรา 10 และ 20 เปอร์เซ็นต์ของผลิตภัณฑ์ตามลำดับ ทดสอบเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มกรด ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ ปรากฏว่า การเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากไบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติกมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบสูงกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มกรด โดยพบว่าผลิตภัณฑ์จากไบประยงค์แห้ง + กรดอะซิติก 20% (Pa_4) ที่ปริมาณสาร 31.25 มิลลิกรัมต่องานเพาะ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของเมล็ดถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ได้มากที่สุด โดยยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก 20 และ 60 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ซึ่งการมีประสิทธิภาพของไบประยงค์ในการยับยั้งเพิ่มมากขึ้นจากการเพิ่มกรดซิตริกและกรดอะซิติกนั้น อาจเป็นเพราะกรดทั้งสองชนิดช่วยให้ความสามารถในการละลายน้ำของสารออกฤทธิ์จากไบประยงค์ละลายน้ำได้เพิ่มมากขึ้น หรือกรดทั้งสองชนิดมีส่วนในการทำลายเซลล์ของไบประยงค์ทำให้สารออกฤทธิ์ที่อยู่ในไบประยงค์เคลื่อนที่ออกมาได้เพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับไบประยงค์ที่ไม่มีการเพิ่มกรดซิตริกและกรดอะซิติก

5.4 การศึกษาผลของวัสดุเพาะในการดูดซับ (absorption) ของผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากไบประยงค์ ในรูปผงละเอียด

5.4.1 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากไบประยงค์ ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

จากการศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์ โดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ ได้แก่ ทรายเพาะเมล็ด ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ ดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ ทรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ และทรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่า วัสดุเพาะเมล็ดประเภททรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ และไม่ฆ่าเชื้อ ที่ปริมาณสาร 125 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ยับยั้งการงอกของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกสูงสุดคือ 80 และ 85 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ รองมาคือ ทรายเพาะเมล็ด และดิน ตามลำดับ จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การทดสอบผลิตภัณฑ์ในทรายยับยั้งพืชทดสอบสูงกว่า เนื่องจากทรายไม่มีอนุภาคที่จะดูด

ข่าวสาร จึงไม่สามารถขัดขวางการออกฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ ต่อพืชทดสอบทำให้การงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบลดลง ในขณะที่การทดสอบในกระดวยเพาะเมล็ด ให้ผลยับยั้งพืชทดสอบน้อยกว่า เนื่องจากในกระดวยเพาะเมล็ด มีเมล็ดงอกดูดซับสารเอาไว้ ในขณะที่ดินแสดงผลยับยั้งน้อยสุด เนื่องจากในดินอนุภาคของดินสามารถดูดซับสารอัลลีโลเคมีคอล (soil absorption) และถูกเมทาบอลิซึมโดยปัจจัยทางเคมี และสิ่งมีชีวิตได้ (metabolized by chemical and biological reaction) (Kobayashi. 2004) โดยสอดคล้องกับรายงานของ Ohno and Doolan (2001) รายงานผลการหมักซาก red clover ไว้ในทราย พบว่าไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของสาร แสดงให้เห็นว่าการขาดตัวดูดซับคืออนุภาคดินมีผลให้ศักยภาพของสารคงเดิม

5.4.2 การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีผสม วุ้น

จากการศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์ โดยวิธีดินผสมวุ้น ทดสอบการเคลื่อนย้ายสารผลิตภัณฑ์ผ่านชั้นของวุ้น วุ้นผสมดินผ่านการฆ่าเชื้อ และวุ้นผสมดินไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ทดสอบสารผลิตภัณฑ์ในอัตรา 0, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่อขวดทดลอง ผลปรากฏว่า สารผลิตภัณฑ์ที่เคลื่อนย้ายผ่านชั้นวุ้นอย่างเดียว แสดงผลยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชทดสอบทั้ง 2 ชนิด สูงกว่าการเคลื่อนย้ายผ่านชั้นวุ้นผสมดินฆ่าเชื้อ และวุ้นผสมดินไม่ฆ่าเชื้อ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Shiraiishi *et al.* (2002) พบว่าการย้ายปลูกต้นกล้าผักกาดหอมที่มีความยาวรากประมาณ 2-3 มิลลิเมตร ลงบนวุ้นที่ผสมใบแห้ง trefoil และ red spiderlily มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความยาวรากของผักกาดหอม 69-92 เปอร์เซ็นต์ และ 76-86 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์สารกำจัดวัชพืชผ่านชั้นของดินผสมวุ้น ทำให้ฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ลดลงสอดคล้องกับการทดลองที่ 4.1 เนื่องจาก สารที่เคลื่อนย้ายผ่านชั้นดินอาจถูกดูดซับโดยคอลลอยด์ดิน อนุภาคของดิน สารเคมีในดิน เป็นต้น และจากผลการทดลองที่ 4.1 และ 4.2 แสดงให้เห็นว่าถ้าใช้ผลิตภัณฑ์ในทางดิน ดินและจุลินทรีย์ในดินอาจดูดซับและย่อยสลายสารผลิตภัณฑ์จนไม่สามารถเคลื่อนที่เข้าทำลายวัชพืชได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และสำหรับการใช้สารกำจัดวัชพืชทางดินนั้น ผู้ใช้จำเป็นต้องพัฒนาสารให้มีความคงทนในดินให้นานมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่สำคัญที่เราต้องการใช้สำหรับควบคุมวัชพืชซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของพืชปลูกและวัชพืชที่ต้องการควบคุมด้วย (ทศพล พรพรหม. 2545) ดังนั้น การจะนำสารผลิตภัณฑ์ไปใช้ในลักษณะการกำจัดวัชพืชทางดินจึงต้องมีการศึกษาและพัฒนาเพิ่มเติมด้วยการพัฒนาให้สารออกฤทธิ์จากผลิตภัณฑ์สามารถเคลื่อนที่ในดินได้ดีขึ้นและถูกดูดซับในดินได้

น้อยลง และไม่ถูกทำลายด้วยจุลินทรีย์ เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการควบคุมวัชพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 การศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสารในการเก็บรักษาสารจากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด

จากการศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสาร ในการเก็บรักษาสารผลิตภัณฑ์ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วฝัก เป็นระยะเวลา 23 สัปดาห์ พบว่าการเก็บรักษาในสภาพมีแสงที่อุณหภูมิห้อง ไม่มีแสงที่อุณหภูมิห้อง มีแสงที่อุณหภูมิต่ำ และไม่มีแสงที่อุณหภูมิต่ำที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 11 มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกของถั่วฝักไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สัปดาห์ที่ 13 ถึง สัปดาห์ที่สุดท้าย ประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกลดลง แต่ประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโต ไม่แตกต่างกันทางสถิติตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 23 จากผลการทดลองแสดงว่า การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ในช่วง 11 สัปดาห์แรก มีประสิทธิภาพในการยับยั้งพืชทดสอบสูง หลังจากนั้นการยับยั้งเริ่มลดลง ขณะที่ปัจจัยในการเก็บรักษานั้น ในช่วง 11 สัปดาห์แรก ปัจจัยเรื่องแสง และอุณหภูมิ ไม่มีผลต่อการออกฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ แสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากประยงค์สามารถเก็บรักษาได้ทุกสภาวะ

5.6 การศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อพืชทดสอบในกระถาง

จากการศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ที่มีผลต่อพืชทดสอบในกระถาง ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าขี้ฉาง ทดสอบผลิตภัณฑ์ในอัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง โดยมีกระถางที่ไม่มีการโรยสารผลิตภัณฑ์ เป็นวิธีควบคุม พบว่าผลิตภัณฑ์ทำให้การงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ผลิตภัณฑ์ในอัตรา 10 กรัมต่อกระถาง สามารถยับยั้งการงอกของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง ยับยั้งการงอกของหญ้าขี้ฉางอย่างสมบูรณ์ โดยคิดค้นกับรายงานของ ชัยยง เมฆลอย (2548) ที่รายงานว่าการใช้ใบประยงค์แห้งที่ไม่สกัดสารที่อัตราส่วน 0, 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถาง คลุกผสมวัสดุปลูกมีผลทำให้การงอกของผักกวางตุ้งลดลง แต่ไม่มีผลต่อการงอกของเมล็ดผักโขม ข้าวและหญ้าขี้ฉาง ในขณะที่พบว่าการใช้ผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตดีกว่าของหญ้าขี้ฉางคิดการใช้ใบประยงค์แห้ง ในปริมาณของสารออกฤทธิ์ที่เท่ากัน และจากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การใช้ผลิตภัณฑ์

เพิ่มมากขึ้นประสิทธิภาพในการยับยั้งเพิ่มสูงขึ้น และผลิตภัณฑ์สามารถยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยวคือ หญ้าข้าวนกได้ดีกว่าวัชพืชใบเลี้ยงคู่คือ ถั่วฝัก ซึ่งสอดคล้องกับ Xuan *et al.* (2004) พบว่าใบของสาบแร้งสาบกาในอัตรา 2 ตันต่อเฮกตาร์ สามารถลดการเจริญเติบโตของหญ้าข้าวนกได้หวัน (*E. crus-galli* var. *formosensis* Ohwi.) ได้ 70 เปอร์เซ็นต์ และผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบพบว่า อัตราของผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชทดสอบได้สูงขึ้น และในปีต่อมา Xuan *et al.* (2005) พบว่าการทดลองการใช้ใบแห้งบดเป็นผงของ alfalfa และ kava ที่อัตรา 0.64 กรัม (1 ตันต่อเฮกตาร์) คลุกผสมลงไปนดิน พบว่า kava มีประสิทธิภาพยับยั้งหญ้าข้าวนกได้อย่างสมบูรณ์ในช่วง 1 วันแรก ในส่วนของ alfalfa พบว่า หลังจากที่ถูกคลุกดินด้วยใบแห้ง 3-15 วัน หญ้าข้าวนกมีเปอร์เซ็นต์การงอก 10 เปอร์เซ็นต์ และสอดคล้องกับรายงานของ Tet-vun and Ismail (2006) พบว่า ดินที่คลุกผสมด้วย *Dicranopteris linearis* มีประสิทธิภาพในการยับยั้งของการงอกวัชพืชใบเลี้ยงเดี่ยวดีกว่าวัชพืชใบเลี้ยงคู่ โดยพบว่า *Dicranopteris linearis* ยับยั้งการงอกของผักเป็ดแมว (*Crassocephalum crepidoides*) ได้มากที่สุด 91.28 เปอร์เซ็นต์ และยับยั้งความงอกของหญ้าปากควาย (*Dactyloctenium aegyptium*) ได้น้อยที่สุดคือ 23.62 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการทดลอง

การทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ ในรูปผงละเอียดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

การศึกษากการทดสอบประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ในรูปผงละเอียดที่ปริมาณสาร 62.5, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ ปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ในรูปผงละเอียดทุกอัตราสามารถยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ปริมาณสาร 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะสามารถยับยั้งการงอกของพืชทดสอบได้อย่างสมบูรณ์

การเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ชนิดเม็ดและชนิดผงที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ

การศึกษากการเปรียบเทียบผลของผลิตภัณฑ์ ชนิดเม็ดและชนิดผงที่ปริมาณสาร 250 และ 500 มิลลิกรัมต่องานเพาะ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่าผลิตภัณฑ์ชนิดผงมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ได้ดีกว่าชนิดเม็ด และการเพิ่มปริมาณสารผลิตภัณฑ์ มีผลให้ศักยภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตเพิ่มมากขึ้น

การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดจากใบประยงค์

จากการศึกษากการทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้งโดยการเพิ่มสารสกัดด้วยน้ำจากใบประยงค์ในอัตรา 1, 2, 3 และ 4 เท่า ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยใช้ น้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ ผลการทดลองพบว่า การเพิ่มสารสกัดด้วยน้ำจากประยงค์ในผลิตภัณฑ์ มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและ

การเจริญเติบโตของพืชทดสอบสูงกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มสารสกัด อัตราของสารสกัดในผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น มีผลในการยับยั้งพืชทดสอบสูงขึ้น

การทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของใบประยงค์แห้งด้วยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติก

การศึกษาการทดสอบการเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติกปริมาณ 10 และ 20 เปอร์เซ็นต์ของผลิตภัณฑ์ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก โดยเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มกรด และมีน้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จากใบประยงค์แห้ง โดยการเพิ่มกรดซิตริกและอะซิติกมีประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วฝักและหญ้าข้าวนกสูงกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้เพิ่มกรดซิตริกและอะซิติก เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรดซิตริกและอะซิติก พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียดโดยวัสดุเพาะเมล็ดชนิดต่างๆ

จากการศึกษาการดูดซับผลิตภัณฑ์โดยวัสดุปลูก ได้แก่ ทรายเพาะเมล็ด ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อ ดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ ทรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ และทรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ทดสอบผลิตภัณฑ์ที่ปริมาณสาร 62.5 และ 125 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ โดยมีน้ำกลั่นเป็นวิธีการเปรียบเทียบ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ทดสอบในทรายที่ผ่านการฆ่าเชื้อ และทรายที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อสามารถยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบสูงกว่าวัสดุเพาะชนิดอื่น รองมาคือ ทรายเพาะเมล็ด และดินตามลำดับ โดยที่ดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อและดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ มีการยับยั้งไม่แตกต่างกันทางสถิติ

การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ โดยวิธีผสมวุ้น

การศึกษาการดูดซับของผลิตภัณฑ์ โดยวิธีดินผสมวุ้น ทดสอบการเคลื่อนย้ายของสารผลิตภัณฑ์ในอัตรา 0, 125, 250 และ 500 มิลลิกรัมต่อขวดเพาะ ผ่านชั้นของวุ้นอย่างเดียว วุ้นผสมดินไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ และวุ้นผสมดินผ่านการฆ่าเชื้อ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าข้าวนก ผลปรากฏว่า สารผลิตภัณฑ์ที่เคลื่อนย้ายชั้นวุ้นผสมดินไม่ผ่านการฆ่าเชื้อ และวุ้นผสมดินผ่านการฆ่าเชื้อ ให้ผลยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืช

ทดสอบน้อยกว่าชั้นของวุ้นอย่างเคียว ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มสูงขึ้น มีผลยับยั้งพืชทดสอบมากขึ้น

การศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสารในการเก็บรักษาสารจากผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ในรูปผงละเอียด

การศึกษาปัจจัยของแสง อุณหภูมิและปริมาณสารในการเก็บรักษาสารผลิตภัณฑ์ ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของถั่วฝัก โดยมีน้ำกลั่นเป็นวิธีเปรียบเทียบ เป็นระยะเวลา 23 สัปดาห์ พบว่าการเก็บรักษาในสภาพมีแสงที่อุณหภูมิห้อง ไม่มีแสงที่อุณหภูมิห้อง มีแสงที่อุณหภูมิต่ำ และไม่มีแสงที่อุณหภูมิต่ำที่ปริมาณสาร 250 มิลลิกรัมต่อจานเพาะ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 11 มีประสิทธิภาพในการยับยั้งความงอกของถั่วฝักไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สัปดาห์ที่ 13 ถึง สัปดาห์ที่สุดท้าย ประสิทธิภาพในการยับยั้งการงอกลดลง แต่ประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตไม่แตกต่างกันทางสถิติตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 23

การศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์กำจัดวัชพืชจากใบประยงค์ที่มีผลต่อพืชทดสอบในกระถาง

การศึกษาประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ในอัตรา 2, 4, 6, 8 และ 10 กรัมต่อกระถางขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ 2 ชนิด คือ ถั่วฝักและหญ้าขจรสี โดยมีกระถางที่ไม่มีการโรยสารผลิตภัณฑ์ เป็นวิธีเปรียบเทียบ พบว่า ผลิตภัณฑ์มีผลต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบทั้ง 2 ชนิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ผลิตภัณฑ์อัตรา 10 กรัมต่อกระถาง ยับยั้งการงอกของถั่วฝักอย่างสมบูรณ์ และผลิตภัณฑ์อัตรา 8 กรัมต่อกระถาง ยับยั้งการงอกของหญ้าขจรสีอย่างสมบูรณ์ ปริมาณสารผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชทดสอบสูงขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษากลไกการทำลายพืชด้วยผลิตภัณฑ์ เพิ่มเติม เพื่อศึกษาผลของผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการยับยั้งกระบวนการต่าง ๆ ภายในพืชโดยมีผลทำให้พืชชะลอหรือหยุดการเจริญเติบโต เช่น การศึกษาตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในเซลล์ของพืชหลังได้รับสาร โดยใช้กล้องจุลทรรศน์ดูความผิดปกติของเซลล์พืชที่ได้รับสารเป็นต้น

2. ควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาถึงเรื่องระยะเวลาในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้นานมากยิ่งขึ้น เพื่อศึกษาถึงระยะเวลาของการมีประสิทธิภาพของสารผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ชอุ่ม เปรมชัยเชิฐ และศิริพร ชิ่งสนธิพร. 2533. “อิทธิพลของสารสกัดจากผักปอดนาต่อ เจริญเติบโตของวัชพืช” วารสารวิชาการเกษตร. ฉบับที่ 8. หน้า 29-34.
- เต็ม สมิตินันท์. 2533. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (ชื่อพฤกษศาสตร์-ชื่อพื้นเมือง). กรุงเทพฯ : กรมป่าไม้.
- ทศพล พรพรหม. 2545. สารกำจัดวัชพืช: หลักการและกลไกการทำลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทียนใจ คมกฤษ. 2542. กายวิภาคของพฤษ. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 308 หน้า.
- ธวัชชัย รัตน์ชเลศ. 2540. เทคโนโลยีสารกำจัดวัชพืช. กรุงเทพฯ : ลินคอร์น.
- นิจศิริ เรืองรังษี และธวัชชัย มังคละคุปต์. 2547. สมุนไพรไทยเล่ม 1. กรุงเทพฯ : ฐานการพิมพ์.
- บุญรอด ชาติยานนท์ และวิรัตน์ ภูวิวัฒน์. 2544. “ศักยภาพของสารสกัดด้วยน้ำจากใบประยงค์ใน การยับยั้งการงอกของเมล็ดและการเจริญเติบโตของต้นกล้าถั่วฝัก” วารสารวิทยาการวัชพืช. ฉบับที่ 19(1). หน้า 26-32.
- ยิ่งยง เมฆลอย. 2548. “ผลทางออลลิโลพาทิของประยงค์ต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชบาง ชนิด” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พรชัย เหลืองอากาศ. 2540. วัชพืชศาสตร์. กรุงเทพฯ : ลินคอร์น.
- รังสิต เขตสุวรรณ. 2527. “ความสำคัญของออลลิโลพาทิต่อการเกษตร.” วัชพืช. 2(2) : 40-58.
- รังสิต สุวรรณเขตนิคม. 2547. สารป้องกันกำจัดวัชพืช : พื้นฐานและวิธีการใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รังสิต สุวรรณเขตนิคม. 2531. สารกำจัดวัชพืช. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันชัย จันทร์ประเสริฐ. 2538. ตรีวิทยาเมล็ดพันธุ์. ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 213 หน้า.
- สัมพันธ์ คัมภีรานนท์. 2526. ตรีวิทยาของพืช. ม.ป.ท.
- สมสุข มัจฉาชีพ. 2542. พืชสมุนไพร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- สุชาดา อยู่ประเสริฐ. 2533. “อิทธิพลของสารยับยั้งการเจริญเติบโตจากงาที่มีต่อพืชไร่บาง ชนิด.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพฤกษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุธีรดา ฉิมน้อย. 2550. “ประสิทธิภาพของใบประยงค์ผงในการยับยั้งการงอกและการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพืชสวน บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Anjun, T. and R. Bajwa. 2005. “A Bioactive Annuionone from Sunflower leaves.” **Phytochemistry**. 66: 1919-1921.

Barnes, J.P., A.R. Putnam, B.A. Burke and A.J. Aasen. 1987. “Isolation and Characterization of Allelochemicals in Rye Herbage.” **Phytochemistry**. 26(5): 1385-1390.

Bruckner, D.J., A. Lepossa and Z. Herpai. 2003. “Inhibitory Effect of Ragweed (*Ambrosia artemisiifolia* L.) – Inflorescence Extract on the Germination of *Amaranthus hypochondriacus* L. and Growth of Two Soil Algae.” **Chemosphere**. 51:515-519.

Burgos N. R. and R. E. Talbert. 2000. “Differential Activity of Allelochemicals from *Secale cereale* in Seedling Bioassays” **Weed. Science**. 48: 302-310.

Cheema, Z.A. and A. Khaliq. 2000. “Use of Sorghum Allelopathic Properties to Control Weeds in Irrigated Wheat in a Semi Arid Region of Punjab.” **Agricultural Ecosystems and Environment**. 79: 105-112.

Chon, S.U., S.K. Choi, S. Jung, H.G. Jang, B.S. Pyo and S.M. Kim. 2002. “Effect of Alfalfa Leaf Extracts and Phenolic Allelochemicals on Early Seedling Growth and Root Morphology of Alfalfa and Barnyard Grass.” **Crop Protection**. 21: 1077-1082.

Chon, S.U., H.G. Jang, D.K. Kim, Y.M. Kim, H.O. Boo and Y.K. Kim. 2005. “Allelopathic Potential in Lettuce (*Lactuca sativa* L.) Plants.” **Scientia Horticulture**. 106: 309-317.

Chung, I.M., J.K. Ahn and S.J. Yun. 2001. “Assessment of Allelopathic of Barnyard Grass (*Echinochloa crus-galli*) on Rice (*Oryza sativa* L) Cultivars.” **Crop Protection**. 20:921-928.

Chung, I.M., K.H. Kim, J.K. Ahn, S.C. Chun, C.S. Kim, J.T. Kim and S.H. Kim. 2002. “Screening of Allelochemical on Barnyardgrass (*Echinochloa crus-galli*) and Identification of Potentially Allelopathic Compounds from Rice (*Oryza sativa*) Variety Hull Extracts.” **Crop Protection**. 21:913-920.

Creamer, N.G., M.A. Bennett, B.R. Stinner, J. Cardina and E.E. Regnier. 1996. “Mechanisms of Weed Suppression in Cover Crop-Based Production Systems.”

Horticulture Science. 31: 410-413.

- Djurdjeric, L., A. Dinic, P. Pavlovic, M. Mitroric, B. Karadzic and V. Tesevic. 2004. "Allelopathic potential of *Allium ursinum* L." **Biochemical Systematics and Ecology**. 32:533-544.
- Hao, Z.P., Q. Wang, P. Christie and X.L. Li. 2007. "Allelopathic Potential of Watermelon Tissues and Root Exudates." **Scientia Horticulturae**. 112: 315-320.
- Hiradate, S., S. Morita, H. Sugie, Y. Fujii and J. Harada. 2004. "Phytotoxic *cis*-cinnamoyl glucosides from *Spiraea thunbergii*." **Phytochemistry**. 65: 731-739.
- Iqbal, Z., H. Nasir, S. Hiradate and Y. Fujii. 2006. "Plant Growth Inhibitory Activity of *Lycoris radiata* Herb. and The Possible Involvement of Lycorine as An Allelochemical." **Weed Biology and Management**. 6: 221-227.
- Jefferson, L.V. and M. Pennacchio. 2003. "Allelopathic Effects of Foliage Extracts from Four Chenopodiaceae Species on Seed Germination." **Arid Environments**. 55:275-285.
- Lee, H.W., S.R. Ghimire, D.H. Shin, I.J. Lee and K.U. Kim. 2008. "Allelopathic Effect of The Root Exudates of K21, A Potent Allelopathic Rice." **Weed Biology and Management**. 8: 85-90.
- Kato-Nogochi, H. 2003. "Assessment in Allelopathic Potential of Shoot Powder of *Lemon Balm*." **Science Horticulture**. 97 : 419-423.
- Kim, S.Y., A.V. Madrid, S.T. Park, S.J. Yang and M. Olofsdotter. 2004. "Evaluation of Rice Allelopathy in Hydroponics." **Weed Research**. 45: 74-79.
- Kobayashi, K., D. Itaya, P. Mahatamnuchoke and T. Pornprom. 2008. "Allelopathic Potential of Itchgrass (*Rotiboa exaltata* L. f.) Powder Incorporated into Soil." **Weed Biology and Management**. 8: 64-68.
- Ma, H.J., D.H. Shin, I.J. Lee, J.C. Koh, S.K. Park and K.U. Kim. 2006. "Allelopathic Potential of K21, Selected as A Promising Allelopathic Rice." **Weed Biology and Management**. 6: 189-196.
- Mao, J., L. Yanb, Y. Shi, J. Hu, Z. Piao, L. Mei and S. Yin. 2006. "Crude Extract of *Astragalus mongholicus* Root Inhibits Crop Seed Germination and Soil Nitrifying Activity." **Soil Biology and Biochemistry**. 38:201-208.
- Ohono, T. and K.L. Doolan. 2001. "Effect of Red Clover Decomposition on Phytotoxicity to Wild Mustard Seedling Growth." **Apply. Soil Ecology**. 16(1) : 187-192.

- Oueslati, O. 2003. "Allelopathy in Two Durum Wheat (*Triticum durum L.*) Varieties." **Agriculture, Ecosystems and Environment**. 96:161-163.
- Pramanik, M.H.R., Y. Minesaki, T. Yamamoto, Y. Matsui and H. Nakano. 2001. "Growth Inhibitors in Rice- Straw Extracts and Their Effects on Chinese Milk Vetch (*Astragalus sinicus*) Seedlings." **Weed Biology and Management**. 1: 133-136.
- Putnam, A.R. 1985. "Weed Allelopathy." 131-155. In Duke, S.O. (ed). **Weed Physiology, Vol I: Reproduction and Ecophysiology**. Florida :CRC Press, Inc.
- Putnam, A.R. and J. DeFrank. 1983. "Use of Phytotoxic Plant Residues for Selective Weed Control." **Crop. Protection**. 2: 173-181.
- Qasem, A.R. 2001. "Allelopathic Potential of White Top and Syrian Sage on Vegetable Crops." **Agronomic. Journal**. 93 : 64-71.
- Rice, E.L. 1984. **Allelopathy**. 2nd ed. New York : Academic Press.
- Rizvi, S.J.H. and V. Rizvi. 1992. **Allelopathy : Basic and Applied Aspects**. London : Chapman & Hall.
- Sahid, I.B. and J.B. Sugau. 1993. "Allelopathic Effect of Lantana (*Lantana camara*) and Siam Weed (*Chromolaena odorata*) on Selected Crops." **Weed Science**. 41: 303-308.
- Schabes, F.I. and E.E. Sigstad. 2007. "A Calorimetric Study of The Allelopathic Effect of Cnicin Isolated from *Centaurea diffusa Lam.* on The Germination of Soybean and (*Raphanus sativus*)." **Thermochim. Acta**.
- Singh, H.P., D.R. Batish, J.K. Pandher and R.K. Kohli. 2005. "Phytotoxic Effects of Partenium hysterophorus Residues on Three *Brassica* Species." **Weed Biology and Management**. 5: 105-109.
- Shilling, D.G., R.A. Liebl and A.D. Worsham. 1985. "Rye and Wheat Mulch : The Suppression of Certain Broadleaved Weeds and The Isolation and Identification of Phytotoxins." **The chemistry of allelopathy : Biochemical Interactions among Plants**. Am. Chem. Soc. Washington, DC. pp. 243-271.
- Shirashi, S., I. Watanabe, K. Kuno and Y. Fujii. 2005. "Evaluation of The Allelopathic Activate of Five Oxalidaceae Cover Plants and The Demonstration of Potent Weed Suppression by *Oxalis* species." **Weed Biology and Management**. 5: 128-136.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

- Shiraishi, S., I. Watanabe, K. Kuno and Y. Fujii. 2002. "Allelopathic Activity of Leaching from Dry Leaves and Exudate from Roots of Ground Cover Plants Assayed on Agar." **Weed Biology and Management**. 2: 133-142.
- Tet-vun, C. and B.S. Ismail. 2006. "Field Evidence of The Allelopathic Properties of *Dicranopteris lineris*." **Weed Biology and Management**. 6: 59-67.
- Xuan, T.D., O. Yuichi, C. Junko, T. Eiji, T. Hiroyuki, M. Mitsuhiro, T.D. Khanh and N.H. Hong. 2003. "Kava Root (*Piper methysticum* L.) as A Potential Natural Herbicide and Fungicide." **Crop Protection**. 22: 873-881.
- Xuan, T.D., T. Shinkichi, N.H. Hong, T.D. Khanh and C.I. Min. 2004. "Assessment of Phytotoxic Action of *Ageratum conyzoides* L. (Billy Goat Weed) on Weeds." **Crop Protection**. 23: 915-922.
- Xuan, T.D., S. Tawata, T.D. Khanh, and I.M. Chung. 2005. "Decomposition of Allelopathic Plants in Soil." **Agronomy & Crop Science**. 191:162-171.
- Yu, J.Q., S.U. Ye, M.F. Zhang and W.H. Hu. 2003. "Effects of Root Exudates and Aqueous Root Extracts of Cucumber (*Cucumis sativus*) and Allelochemicals, on Photosynthesis and Antioxidant Enzymes in Cucumber." **Biochemical Systematic and Ecology**. 31: 129-139.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุธีรดา ฉิมน้อย
วัน เดือน ปีเกิด	26 พฤษภาคม 2527 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่	34/1 หมู่ 4 ตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ความชำนาญเฉพาะด้าน	1. ทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft office 2. ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
ประสบการณ์ทำงานและผลงานวิจัย	ผลงานเรื่อง “ประสิทธิภาพของใบประยงค์ผงต่อการเจริญเติบโตของพืชทดสอบ” ในการประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ 7
พ.ศ. 2551	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้